

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ERICH SEGAL
●
YALNIZCA AŞK

Yazarın yayınevimizden çıkan diğer romanı:
Aşkın Zaferi

© 1997, Ploys, Inc.
Kesim Telif Hakları aracılığıyla
Türkiye’de yayın hakkı

© 1999, İnkılâp Kitabevi Yayın
Sanayi ve Tic. A.Ş.

Bu kitabın her türlü yayın hakları
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince
İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.’ye aittir.

Dizgi: Gülizar Ceylan

Düzeltili: Faruk Kırcan

Kapak: Ömer Küçük

Baskı: ANKA BASIM
Matbaacılar Sit. No.: 38
Bağcılar - İstanbul

ISBN 975-10-1484-0
00-34-Y-0051-0049

00 01 02 03 04 05 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

 İNKILÂP

Ankara Cad. No.: 95
Sirkeci 34410 İSTANBUL
Tel.: (0 212) 514 06 10 (Pbx)
Fax: (0 212) 514 06 12

Web sayfası : <http://www.inkilap.com>
e-posta: posta@inkilap.com

YALNIZCA AŞK

"ONLY LOVE"

ERICH SEGAL

Türkçesi:
Mehmet Harmancı

*Le meilleur de la vie se passe a dire:
"Il est trop tot," puis "Il est trop tard."*

*Yaşamın büyük bir kısmı şöyle diyerek harcanır:
"Çok erken," ve sonra da "Artık çok geç."*

Flaubert
Mektuplar
[Temmuz 1859 Rob. S.543]

GİRİŞ

MÜTHİŞ BİR İTİRAFTA bulunmak istiyorum.

Silvia'nın ölmek üzere olduğunu duyunca pek de mutsuz sayılmazdım.

Bunun gaddarlık gibi geleceğini biliyorum -hele söyleyen bir doktorsa. Ama onu sıradan bir hasta olarak düşünemiyorum. Aslında, bunca zaman sonra beni görmeye geleceğini duyduğumda bunun bir barışma jesti olacağını bile düşünmüştüm.

Onun aklından neler geçtiğini merak ediyorum. Yaklaşan bu buluşmamızı sadece hayatını kurtarmak için son bir çaba olarak mı görüyor? Yoksa belki de karanlık çökmeden önce benim onu görmek istediğim kadar o da mı beni görmek istiyor?

Ya kocası? Yıllar önceki ilişkimizi

ona söylememiş olsa bile, şimdi söylemesi gerekecektir sanırım.

Ancak kocası ne hissederse hissetsin, bizim karşılaşmamızı önleyemeyecektir. Ne de olsa kendisi dünyada en iyi olanı elde etmeye alışkın bir insandır ve bu alanda sanırım ben bir numarayım.

Silvia benden iki yaş küçük, sadece kırk üç yaşındadır. Ve son gazete haberlerine bakılırsa hâlâ da çok güzelmış. Ciddi bir hastalığı olmayacak kadar canlı biri. Benim için hep yaşam gücünün kusursuz örneği olmuştur.

Rinaldi ilk telefon konuşmamızda kibar ve resmi. Karısından söz etmesine rağmen sesinde duygudan eser yok. Aksine benim hemen hizmetine koşacağımı normal olarak kabul ediyor.

"Bayan Rinaldi'de beyin tümörü var -kendisini hemen görebilir misiniz?"

Bütün kendini beğenmişliğine rağmen sesinde benim kendisinde olmayan bir güce sahip olduğumun dile getirilmeyen kabulü seziliyordu. Başarılı bir işadamı olmasına rağmen hâlâ Ölüm Meleşini altedecek duruma gelememişti.

Ve bu da başka bir tatmin kaynağıydı.

Ancak aniden, sanki aklına sonradan gelmiş gibi, sesindeki o kırılmayı hemen hemen hiç sezdirmeden, "Lütfen," diyor.

Yardım etmek zorundaydım. İkisine de.

*

Raporlar ve röntgen filmleri bir saat içinde muaye-

nehanemdeydi. Yalnız kalır kalmaz zarfı açtım ve açarken de sanki içindekilerden Silvia olduğu anlaşılabirmiş gibi mantıksız bir düşünceye kapıldım.

Ancak tabii zarfta sadece Silvia'nın beyninin yüksek teknoloji görüntüleri vardı. Gariptir, onun içini eskiden gördüğümü düşündüm. Ama zihin bir organ değildir. Beyin ruhun bulunduğu yer değildir. Sonra da içimdeki doktor birden öfkелendi.

En eski taramalar bile neoplazma izlerini gösteriyordu. Gittiği kimseler nasıl insanlardı? Raporlara şöyle bir göz attım ama sadece her zamanki antiseptik tıp diliyle karşılaştım. O zaman kırk bir yaşında evli bir kadın olan hasta, şiddetli baş ağrılarıyla Profesör Luca Vingiano'ya başvurmuştu. Doktor bunun nede-nini duygusal stres olarak saptamış ve en son moda olan sakinleştirici ilaçları yazmıştı.

Ancak yine de bu far niente felsefesine rağmen araya biraz da kişisel ayrıntı katmıştı. Silvia'nın yaşamında belirli olmayan bir gerilim olduğu anlaşılıyordu. Ben belki de bunu kendi çıkarıma yorumlayarak evliliğine ilişkin bir şey olabileceğini düşündüm.

Fotoğraflarda kocasının yanında bir evlilik süsüymüş gibi görünüyorsa da, onun yaşantısının kenarlarında kendi isteğiyle yaşıyormuş gibiydi. Ona kıyasla Nico çok daha açık bir insandı. İtalya'nın en büyük otomobil üreticisi olmasının yanı sıra çok uluslu Fama'sı (Fabbrica Milanese Automobili) inşaat, demir-çelik, sigortacılık ve yayıncılık alanlarına da el atmıştı.

Basında zaman zaman çıkan haberlerde adam şu ya da bu yetenekli ve daha genç kadınla ilişkilendiril-

mişti. Tabii çekilen fotoğraflar hep yardım balolarında falan olduğundan bu sadece spekülasyon olabilirdi. Ancak şöhret dedikoduyu kendine çekerek. Ben de bunu bilecek kadar kendi alanımda başarılı olmuştum.

Gerçek ne olursa olsun, bu ima duygularımın o kuru çırasına tutulan bir kibrit oluverdi. Ve gazetecilerin imalarına inanmayı tercih ederek, profesörün saptadığı stresin kocasının kendisinden uzaklaşmasına bağlamasını kabullendim.

Okumaya devam ettim.

Aradan kabul edilemeyecek kadar uzun bir süre geçtikten sonra Vingiano kadını ciddiye almış ve adının önünde "Sir" olan ve ardında uluslararası bir ün bulunan Londralı bir nörologa göndermişti.

Nörolog tümörü bulmuş ama artık ameliyat edilemeyeceği sonucuna varmıştı. En usta bir çift elin en küçük mikrocerrahi aletlerini kullanıp da ciddi bir hasar yaratmamasına imkan kalmamıştı. Böyle bir müdahalede kadın ölebilirdi.

Böylece ben son çare oluyordum. Ve bu gayet rahatsızlık verici bir duyguydu. Evet, benim öncüsü olduğum genetik teknik DNA'yı kopya edip sorunu giderdikten sonra tekrar hastaya vererek tümör büyümesini önlemekte çok kere başarılı olmuştum.

Ama ancak şimdi anlıyordum doktorların neden kendilerine çok yakın insanları tedavi etmemeleri gerektiğini. Birden bir güvensizlik hissettim ve becerime olan güvenimi kaybettim. Sevdiğiniz birine müdahale etmek kendi hata yapma olasılığının farkında olmanızı sağlardı.

Silvia'nın hastam olmasını istemiyordum.

Zarf elime geçtikten on beş dakika sonra telefon çaldı.

"Ne düşünüyorsunuz, Dr. Hiller?"

"Özür dilerim, henüz tamamını okuyacak zaman bulamadım."

"Şöyle bir bakış size bilmek istediğinizi göstermeye yeterli olmaz mı?"

Haklıydı: Raporların ayrıntılarını okumamı istemediğini düşündüm. Daha çabuk hareket etmediği için kendisini suçlayacağımdan mı korkuyordu? (Bir bakıma suçluyordum da.)

"Bay Rinaldi, Londra'daki doktorunuzla aynı fikirdeyim sanırım. Bu tür bir tümörün tedavisi yoktur."

"Sizin dışınızda," dedi ısrarlı bir sesle. Bunu söylemesini beklediğimi tahmin ederim. "Onu bugün görebilir misiniz?"

Refleks bir hareketle gözüm ajandama gitti. Öğleden sonram doluydu ve saat 16:30'da bir seminerim vardı. İsteğini kabul edeceğimi bildiğim halde neden bakmıştım ki? (Açık konuşmak gerekirse bunun bu kadar çabuk olacağı beni rahatlatmıştı. Koskoca bir geceyi beklentiyle geçirme şansı yoktu artık.)

"Saat iki olur mu?" dedim.

Ancak Nico'nun minnet kapasitesini yanlış hesaplamıştım. İşine daha çok gelen bir şey önereceğini bil-meliydim.

"Aslında evimiz sizden birkaç dakikalık mesafede. Hemen gelebiliriz."

"Pekala," diye pes ettim. Bir an önce bitsindi bari.

*

Birkaç dakika sonra sekreterim Bay ve Bayan Niccolo Rinaldi'nin geldiğini bildirdi.

Kalbim heyecanla çarpmaya başlamıştı. Bir iki saniye sonra muayenehane kapılarım açılacak ve bir anı seli boşanacaktı. Onu bir daha görene kadar artık soluk alamazdım.

*

Önce adamı gördüm: uzun boylu, ciddi ve etkileyici. Alnından geriye doğru dökülen saçlar. Beni başıyla selamladı ve sanki ilk kez karşılaşmışız gibi karısını tanıştırdı.

Silvia'nın yüzüne baktım. İlk başta zamanın etkisine uğramamış gibiydi. Gözleri benimkilerle karşılaşmamaya çalışıyorsa da, aynı kara alevlerdi. Duygularını çözemiordum ama giderek bir şeylerin değişik olduğunu farkettim.

Belki de benim hayalimdeydi, ama sanki hastalığıyla ilgisi olmayan bir yorgunluk, belirsiz bir hüzn vardı üzerinde. Bu benim için mutluluğun öte yanında yaşanan bir hayatın ifadesiydi.

Kocasının elini sıkamak için öne çıkarken Silvia'ya, "Tekrar görüştüğümüze memnun oldum," dedim.

BİRİNCİ BÖLÜM

İLKBAHAR
1978

BİR

RANDEVU YERİ PARİS'Tİ. O ilk mülakatı ve ardından gelen sıkı eğitimi atlatabilenlerimiz ödül olarak canımızı tehlikeye atmak ve başkalarınınkini kurtarmaya çalışmak için Afrika'ya gönderilecektik. Bu benim Chicago'nun doğusuna ilk çıkışımdı.

Uçağımız gün doğarken vardı. Üç bin metre aşağıda kent sabahın ilk ışıklarında uyku mahmurluğunu üzerinden atan şehvetli bir kadın gibi kıpırdanmaktaydı.

Bir saat sonra eşyalarımı Aerogare'a bırakıp Metro'dan damarları trafiğin beton müziği ile atan St. Germain des Pres'nin merkezine çıkmaktaydım.

Saatime baktım: on beş dakika kalmıştı. Elimdeki kent planına son kez baktıktan sonra Saints Peres Soka-

ğı'ndaki Medecine Internationale'in merkezi olan anti-ka binaya doğru koşmaya başladım.

Terlemiş ama zamanında varmışım.

"Oturun, Dr. Hiller."

Sinirli baş engizitör François Pelletier seyrek sakalıyla Don Kişot'un bir kopyasıydı. Tek fark neredeyse göbeğine kadar açık olan gömleğiydi. Ve kemikli parmakları arasından sarkan sigara.

Ve tipine uygun olarak yanındaki kel kafalı Sanşo Panço tipi bir not defterine bir şeyler yazmaktaydı; öteki yanında da otuz otuz beş yaşlarında epey iri kıyım Hollandalı bir kadın vardı. (Dulcinea mı?)

Mülakatın başından François'nın Amerikalılardan pek hoşlanmadığı belli oldu. Nükleer çöplerden yüksek kolestorele kadar insanlığın bütün belâlarından onları kolektif olarak sorumlu tutmaktaydı.

Bana ilk önceleri kibarca ve profesyonelce yanıtladığım düşmanca sorular sordu. Ama bunun bir sonunun olmadığını anlayınca ben de, Chicago'ya ilk uçağın ne zaman kalkacağını düşünmekten kendimi alamayarak alaycı yanıtlar vermeye başladım.

Bir saat sonra hâlâ yaşamımın en mikroskopik olayları hakkında soruları sona ermemişti. Örnek: Viyetnam Savaşı sırasında askere çağrı mektubumu neden yakmamışım?

Fransızlar bizden önce orada savaşırken kendisinininkini yakıp yakmadığını sordum ben de.

Konuyu hemen değıştirdi ve birbirimize sataşmamız devam etti.

"Dr. Hiller, Etiyopya'nın nerede olduğunu biliyor musunuz?"

"Zekama hakaret etmeyin, Dr. Pelletier."

"Mülakata gelen Amerikalılardan üç tanesinin Etiyopya'yı Güney Amerika'da sandıklarını söylesem ne dersiniz?"

"Hıyarın tekiymişler derim. Ve onlarla bir ilişkiniz olmamasını tavsiye ederim."

"Her iki konuda da haklısınız." Adam birden ayağa fırlayıp odanın içinde dolandı. Sonra birden durup bir tane daha salladı.

"Afrika'nın ortasında, uygarlık olarak bildiğiniz her şeyden millerce uzakta, sefil bir sahra hastanesinde bulunduğunuzu düşünün bir an. Akıl sağlığını nasıl korurdunuz?"

"Bach," dedim gözlerimi bile kırpmadan.

"Ne?"

"Johann Sebastian, ya da akrabalarından biri. Ben günüme her zaman elli şınav çekerek ve iki üç partiyon ve füg dinleyerek başlarım."

"Doğru. Özyaşam hikayenizden müzisyen sayılabileceğinizi öğrenmiştim. Ama ne yazık ki, kliniklerimizde piyano yoktur."

"Önemi yok. Parçayı zihnimde çalar ve aynı keyfi alırım. Yanımda taşıyabileceğim portatif bir keyboard da var. Hiç ses çıkarmaz. Müzik ruhumu formunda tutarken o da parmaklarımın işleliğini sağlar."

O sabah ilk kez olarak düşmanlık cereyanında kısa devre yaptırdığımı farkettim. Bana atacak ne taş kalmıştı ki?

Beni tepeden tırnağa kadar süzerek, "Eh, daha yıkılmadınız," dedi.

"Düşkünlüğüne uğramış gibi konuşuyorsunuz."

François gözlerimin içine baktı. "Ya pislik? Açlık? İğrenç hastalıklar?"

"Ben Pits'de bir yıl çalıştım. Tıbbın korku gösterisine dayanacağımı sanıyorum."

"Cüzam? Çiçek?"

"Michigan'da ikisini görmediğimi itiraf ederim. Beni yıldırmaya mı çalışıyorsunuz?"

"Bir bakıma." Adam bir sır verecekmişçesine yaklaşmış suratına iğrenç bir tütün dumanı gönderdi. "Eğer pişman olacaksanız, bunu Afrika'nın ortasında değil de, burada yapmanızda yarar var."

Hollandalı kadın da işe burnunu sokmaya karar vermişti.

"Park Avenue'da ev ziyaretleri yapacağınız yerde neden Üçüncü Dünyaya gitmek istiyorsunuz?"

"İnsanlara yardım etmek istediğim için desem."

"Beklenen bir şey," diye Sanşo notunu alırken bir de yorumda bulundu. "Daha özgün bir şey bulamaz mısınız?"

Sabırım tükeniyordu ve öfkelenmeye başlamıştım.

"Doğrusunu isterseniz, beni düşkırıklığına uğrattınız," dedim. "Medecine Internationale'in iyiliksever doktorlarla dolu olduğunu sanıyordum, başbelası kuşkularla değil."

Üç sorgucu birbirlerine baktılar, sonra François bana dönerek dobra dobra, "Ya seks?" dedi.

"Burada olmaz, François. Böyle herkesin önünde." Artık hiçbir şey umurumda değildi.

Yandaşları kahkahayı basınca o da güldü. "Bu da en önemli sorunun yanıtı oldu, Matthew. Mizah duygusuna sahipsin." Elini uzattı. "Aramıza hoşgeldin."

Bu sırada aralarında olmayı istediğimden ben pek emin değildim. Fakat bu iş için o kadar uzaktan gelmiş ve o kadar palavra dinlemiştim ki, hiç olmazsa bir gece düşünürüm diye aklımdan geçirdim.

Eritre için üç haftalık alıştırma kursu öbür gün başlayacaktı. Paris'in görkemini görmek için önümde kırk sekiz saatim vardı.

*

Adaylar için Sol Kıyıda ayırttıkları berbat otele kaydımı yaptırırken otelin bir havası olduğuna karar verdim. Her odasında bir tavan penceresi olan ve bütün somyaları gacırdayan o yerlerden biri olduğuna emindim. Belki de François bizi yolculuğa hazırlamak için özel olarak seçmişti burasını.

Kardeşim Chaz Paris'te kötü bir yemek bulmanın imkansız olduğunu söylemişti. Kesinlikle haklıydı. Aşağı kattaki vitrinde seçtiğin kabuklu deniz ürünlerinin üst katta servis edildiği Le Petit Zinc diye bir yerde yedim. Yediğim şeylerin adlarını soracak cesaretim olsaydı herhalde aynı tadı alamayacaktım.

*

Bundan sonraki iki gün sistemim üzerinde tam bir şok etkisi yarattı. Bu kadar kısa bir sürede Paris'in sanat hazinelerini görmeye çalışmak bir fili bir lokmada yutmaya çalışmaktan farksızdı. Sabahın ilk ışığından karanlık basana kadar kenti bütün gözeneklerimle özömsüyordum.

Beni Louvre'dan atıp kapıları arkamdan kilitlemelerinden sonra yakınlardaki bir bistroda karnımı do-

yurdum. Odama çıkıp oradaki hamamböceği partisine kapılmaktan başka bir şey yapamayacak kadar yoruluncaya dek Boulevard St. Michel'de dolaştım.

O gün sanki ilk kezmiş gibi oturduğumda beni Paris'e geldiğimden beri kovalayan jet yorgunluğu sonunda yetişip alaşağı ediverdi.

Yatağa koma halinde serilirken ayakkabılarımı güçlüklerle çıkarabilmişim.

Tarihi elbette hatırlıyorum: 3 Nisan 1978, Pazartesi. Ama gün aslında herhangi bir gün gibi başlamıştı: tıraş oldum, duş yaptım, en serin gömleğimi seçtim (kısa kollu, mavi) ve sonra rue de Saint Peres ve Eritre Operasyonu Birinci Günü için yola düştüm.

Artık kendime güvenim gelmiş, ideallerim tazelenmişti ve her şeye hazırdım.

Beni bekleyen duygusal pusu dışında her şeye yani.

*

Ötekilerinin çoğu oradaydılar, karton bardaklardan kahvelerini içerken sohbete dalmışlardı. François beni dört Fransız adayına (biri çok güzel bir kızdı) ve geniş kenarlı şapka giymiş olup narkoz işlerini yapacak olan iki Hollandalıyla tanıştırdı.

Ve Silvia ile.

Soluğum kesilmişti. Kız sözcükleri olmayan bir şirdi.

Her şeyi zarıftı. Bir bakış insanın içini eritiyordu.

Üzerinde blucin, tişört vardı ve makyajsızdı. Uzun kara saçlarını atkuyruğunu biçiminde toplamıştı.

"Silvia'nın güzelliğine bakıp kendisini küçümseme, Matthew. O kadar sağlam bir teşhisçidir ki, onu büyükbabasının faşist olmasına ve babasının akciğer kanserine neden olmasına rağmen seçtim."

Oksijen sıkıntısı çekerek, "Merhaba," diye mırıldandım. "Büyükbabanın günahlarını anladım ama babasını kanserojen yapan nedir ki?"

"Çok basit," diye sırtıttı François. "Soyadı Dalesandro'dur."

"Yani İtalyan otomobil yapımcısı FAMA'nın başı mı?"

"Tam üstüne bastın. Yolların baş kirleticileri. Ürettikleri kimyasal atıkları saymıyorum..."

Kıza baktım. "Yine benimle dalga mı geçiyor?"

"Hayır, suçlamayı kabul ediyorum. Ama bu günümüz Aziz Luke'unun benim çevre suçu işleyen babamın savaşta Amerikalıların yanında çarpıştığını söylemeyi unutmış olmasına da dikkatini çekerim. Sen nelerisin, Matthew?"

"Bir rastlantı olarak başka bir otomotiv sanayii başkentinden: Dearborn, Michigan. Ama soyadım Ford değil."

"Talihin varmış. Tanınmış ve benimki gibi kötü ün salmış bir aileden olmak kimi zaman sıkıcı oluyor."

François beni göstererek, "Bu tipe karşı dikkatli ol, Silvia," dedi. "Mısır tarlalarından basit bir köylü gibi görünüyor ama ciddi bir piyanisttir ve İtalyanca biliyor."

"Sahi mi?" Kız etkilenmiş gibiydi.

"Senin İngilizcen kadar iyi değil. Ama müzik masteri yaparken İtalyanca bilmemek olmuyor."

"Ah, bir opera aşığı mı yoksa?"

"Evet. Ya sen?"

"Çılgıncasına. Ama insan Milano'da doğdu mu iki şeyin delisi olur: futbol ve opera. -la scalciata ve La Scala."

O anda François, "Artık herkes susup yerine otursun," diye seslendi. "Kokteyl saati sona erdi."

Gürültü birden kesildi ve herkesin düşünceleri hastalıkları tedaviye yöneldi. Birer iskemle bulup oturduk (Silvia ile iki kişi yere çöküp bağdaş kurdular).

"Bir kehanette bulunayım," dedi François. "Şu ana kadar benden nefret etmemiş olanlarınız oradaki ilk hafta sonunda nefret edeceksiniz. Önümüzde sıcak, tehlikeli ve stres dolu günler var. Daha önce hiç bilmediğiniz koşullarla karşılaşacaksınız. Bu iç savaştan önce Etiyopya dünyanın en yoksul ülkelerinden biriydi -adam başına doksan dolar yıllık gelir. Halk yıllardır süren kuraklığın kat kat arttırdığı sürekli bir açlık içinde yaşamaktadır. Karşımızda tam bir kabus bulunmaktadır."

Derin bir soluk aldı. "Şimdi buna gayet uygun olarak veba ile başlayacağız."

Medecine Internationale'in 62 no.lu Projesi yürürlüğe girmişti.

*

Kadın konusunda sanırım Groucho Marx kompleksine sahibimdir. Bana ilgi duyduklarını belirttikleri anda karşı yöne doğru kaçmaya başlarım. Paris'te o sabah da öyle oldu.

Silvia ile değil tabii, Denise Lagarde ile.

Denise Grenoble'den gelmiş sevimli ve zeki, Fran-

sızların pek güzel ifade ettikleri gibi 'esaslı balkonu" olan (insan önemli sözcükleri ne de çabuk kapıyor) bir kızcağızdı. Başka bir zamanda olsa çok iştah çekici bir lokma olabilirdi.

Yemek için gittiğimiz lokanta, ister inanın ister inanmayın, tam iki yüz çeşit peynir servisi yapıyordu. Normal koşullarda kendimi bir yemek cennetinde düşünebilirdim. Ancak bütün duyu organlarım gibi tat alma duyum da körleşmişti. Silvia'nın bıraktığı ilk etki o kadar derindi işte.

Denise yanıma oturmayı başardı ve hiç utanmadan asılmaya başladı. Üç saat sonra kahvelerimizi içerken gayet büyük bir dürüstlikle, "Seni müthiş çekici buluyorum, Matthew," dedi.

Bu komplimana karşılık verirken beni götüreceğinden emin olduğum yere götürmeyeceğini umdum.

"Sana Paris'i göstermemi ister misin?"

Ne yazık ki, gayet patavatsızca bir yanıt verdim. "Teşekkür ederim, Denise, ama gördüm zaten."

Kız mesajımı almış, ben de ilk düşmanımı kazanmıştım.

*

Silvia asla yalnız değildi. Tıpkı Fareli Köyün kavalcısı gibi nereye giderse gitsin, arkasında her iki cinsten de bir sürü hayranı olurdu.

Onun bu eskortunun ne kadar kalabalık olduğunu çok geçmeden anladım.

O ilk Cuma günü ben erken gelmiştim. Pencereden bakarken Silvia binaya doğru yürüyerek görüş alanıma girdi. Ardında her zamanki arkadaşlarından başka yüz metre kadar geriden gelen iri yarı, fıçı gibi

geniş göğüslü, orta yaşlı bir adam farketdim. Adamın kızı izlediği duygusuna kapıldım. Tabii bu benim hayalimin bir ürünü de olabileceği için bir şey söylemedim.

Yarım saatlik yemek paydosumuzda (ki, bunun Fransızlara hiç yakışmadığını söyleyebilirim) hepimiz sandviçlerimizi yerken Silvia gazete almak için köşebaşına kadar gitti. Yarım saat sonunda derse döneceğimiz sırada onun gelmekte olduğunu gördüm. Sokağın başında aynı adam yine kendisini gözetliyordu.

Artık bunun bir hayal ürünü olmadığını anlamıştım ve kızı uyarmaya kararlıydım.

Öğleden sonra bir kısmımız 'Böcekli Hilton'a döndüğümüzde Silvia'yı bir içki içmeye davet edip özel bir konuda konuşmak istediğimi söyledim.

Hemen razı geldi ve iki kapı ilerdeki bistroya gittik.

Ben iki elimde iki beyaz şarap kadehi ile daracık bölmeye girdiğimde, "Ee, ne varmış bakalım?" dedi.

"Silvia, bu gece için planların olduğundan eminim. Onun için kısa keseceğim. Canını sıkmak istemiyorum ama..." Bir an duraksadım. "Sanırım seni izleyen biri var."

Hiç şaşmamıştı. "Biliyorum."

"Biliyor musun?"

"Her zaman vardır. Babam başıma bir şey geleceğinden korkar da."

"Yani adam senin koruman mı?"

"Öyle de denilebilir. Ama ben Nino'yu melek vafiz babam olarak düşünmeyi tercih ederim. Babam as-

linda paranoyak değildir. Ne yazık ki gerçek nedenler var..." Kızın sesi hafifledi.

Tanrım, baltayı taşa vurmuştum galiba. Birden gazetelerde annesinin yıllarca önce kaçırılıp öldürüldüğünü okuduğumu hatırladım.

"Çok özür dilerim," diye mırıldandım. "Artık arkadaşların yanına dönebiliriz."

"Acelen ne? Hele şarabımızı bitirip biraz dedikodu yapalım. NBA maçlarını izler misin?"

"Pek yakından değil. Asistansan bütün boş zamanını uykuda geçirmeye çalışırsın. Neden sordun?"

"FAMA'nın Avrupa Liginde kendi profesyonel takımı var. Her yıl NBA'den çıkartılan oyuncularını alırlar. Detroit Pistons'da sizin oraları için ağırlaşmış ama daha üç dört sezon oynayabilecek birini tanırırsın diye düşünmüştüm."

"Bak sana ne diyeceğim: bunun için bir uzmana danışırım. Kardeşim Chaz'a yazdığımda sorarım. O gerçek bir spor delisidir."

"Afrika'da özleyeceğim şeylerden biri de bu. Çocuklar İngiltere'ye maç yapmaya gittiklerinde babam da gelir ve beni maça götürürdü."

"İngiltere'de maç aralarında ne yapardın?"

"Annem öldükten sonra on yıla yakın orada okudum. Cambridge'den doktor çıktım."

"O aksanın şimdi anlaşıldı. Uzmanlık alanın nedir?"

"Daha karar vermedim. Ama herhalde çocuk cerrahisi olacak. Ellerimin becerisine bağlı ki, bunu da yakında öğreneceğim. Ya sen?"

"Ben de ilk başta neşteri düşünüyordum. Ancak

neşterin birkaç yıla kadar işe yaramayacağına ve yerini genetik tekniklerin alacağına inanıyorum. Sonunda orada karar kalmak isterim. Afrika'dan sonra herhalde moleküler biyoloji doktorası yaparım. Her neyse, bu serüveni dört gözle bekliyorum. Sen de öyle misin?"

"Aramızda kalsın ama zaman zaman üstesinden gelip gelemeyeceğimi düşündüğüm oluyor."

"Hiç kaygılanma. Yapamayacağına inansa François seni asla seçmezdi."

Kız sesinde hâlâ bir kuşkuyla, "Umarım senin dediğin gibidir," dedi.

Ve orada ilk kez o kusursuz dış görünüşün altında arasıra çıkan kuşku ateşböcekleri gördüm. Kızın da insan olduğunu bilmek iyi bir şeydi doğrusu.

*

Dışarı çıkarken Nino'nun bir park otomatına yaslanmış gazete 'okumakta' olduğunu gördüm.

"Silvia, o da bizimle Eritre'ye gelecek mi peki?"

"Tanrıya şükürler olsun ki, hayır. Aslında kendi başıma kalmak benim için yepyeni bir deneyim olacaktır."

"Eh, eğer sence bir önemi varsa, babana seni orada benim koruyacağımı söyleyebilirsin."

Bu sözüm gerçekten hoşuna gitmiş gibiydi. Yüzüme bakıp gülümsedi ve böyle yaparak da kendisine aşık olmaya karşı bütün korunma sistemlerimi yerle bir etti.

İKİ

KURSUN İKİNCİ HAFTASI Opera'da insanın yaşamında bir kere çıkan bir fırsat doğdu. Efsane soprano Maria Callas La Traviata'da Violetta rolünü son kez oynayacaktı. Bunu kaçırmamaya kararlıyım. Pek olgunca bir davranış değilse de bir iki hastalık semptomu ileri sürerek ayakta bir yer bulabilmek için erkenden kuyruğa girdim.

Hiç kuşkusuz Paris ve çevresinde Callas'ı görmek isteyen tek kişi ben değilim. Önümde binanın iki bin koltuğunu dolduracak kadar insan vardı. Ama ben yine de kendi kendime o güne kadar temiz bir yaşantım olduğunu ve erdem eğer ödüllendirilecekse bunun da gayet iyi bir vesile olacağını söylüyordum.

İçimden ettiğim duaların yanıtı gel-

mekte gecikmedi. Saat altı buçukta kuyruk sadece yirmi kişi kadar eksildiği ve geleceğin pek de karanlık görüldüğü bir sırada bir kadın sesi duydum.

"Matthew, senin hasta olduğumu sanıyordum!"

Yakalanmışım işte! Döndüğümde karşımda Kursesiz Sinyorina vardı.

Her günkü ciddi saç tuvaletini bırakmış, saçlarını dalga dalga omuzlarına dökmüştü. Üzerinde blucininden çok daha fazla bacak gösteren basit siyah bir elbise vardı. Kısacası, tek kelimeyle enfesti.

"Bir şeyim yok," dedim. "Ama Callas'ı kaçıramazdım. Ancak ben gişeye varana kadar bilet kalmayacağına göre dersten kaçmanın cezasını da ödeyeceğim."

"Benimle gel öyleyse. Babamın şirketinin burada bir locası vardır ve bu gece yalnızım."

"İsterdim ama senin için biraz fazla giyinik değil miyim?" Eprimiş gömleğimle kadife pantolonumu gösterdim.

"Sahneye çıkacak değilsin, Matthew. Seni benden başka görececek olmayacak. Yürü haydi, uvertürü kaçırmayalım."

Beni elimden tutup öfkeyle kaşları çatılı bilet rakiplerimin yanından geçirdi, Büyük Mermer Merdivenden çıkartarak kırmızı, mavi, beyaz ve yeşil mermertaşından yapılma o soluk kesici kubbeli fuayeye soktu.

Korktuğum gibi frak ya da smokin giymeyen tek kişi bendim. Ama kendi kendimi görünmez olduğumu söyleyerek avuttum. Yanımda Milano Venüsü olduğu sürece beni kim görebilirdi ki?

Üniformalı bir 'bellboy' bizi sessiz bir koridordan

geçirip kızıl kadife döşeli locaya açılan ahşap kapının önüne getirdi. Altımızda pleblerden oluşan bir kan-
yon, üzerimizde göklere kadar yükselen bir kemer
vardı. Opera'nın o ünlü avizesi Chagall'ın altın çerçe-
veli ve konusunu opera ve baleden alan tavanından
sarkıyordu.

Orkestra altımızda akort yaparken kendimi cen-
nette hissettim. Locanın iki ön koltuğuna oturduğu-
muzda aramızda yarım şişe şampanya bizi bekliyordu.
Yıllarca devam etmiş olan garsonluğun verdiği dene-
yimle bir tek kabarcığını bile kaybetmeden kadehleri-
mizi doldurdum.

"Ev sahibime..." dedim. "Fabbrica Milanese Auto-
mobili'ye ve yönetime en yakın olana."

Silvia takdir edercesine güldü.

Işıklar loşlaşmaya başlayınca ayı gövdeli Nino (o
da smokinliydi) locaya girdi ve arka koltuğa yerleşti.
Yüzünde her zamanki ifadesizlik varsa da, onun da
müziği heyecanla bekleyip beklemediğini merak ettim
doğrusu.

"Traviata'yı bilir misin?" diye sordu Silvia.

Alçakgönüllülükle, "Mezzo mezzo," dedim. "Ko-
lejde bir tez hazırlamıştım. Dün de dersten sonra bir
saat kadar çaldım."

"Piyanoyu nereden buldun?"

"La Voix de Son Maitre'e alışveriş edecekmişim
gibi girdim, bir raftan notaları aldım ve Stein-
way'lerinden birini tıngırdatmaya başladım. Talihim
varmış ki, dışarı atılmadım."

"Orada olmak isterdim. Keşke bana söyleseydin."

"Gelmek isteyeceğini bilmek isterdim ben de."

Ama istersen yarın gidebiliriz. Müdüriyet bana açık davetiye verdi."

"Söz veriyorum, Matthew." Silvia bana şimdiden teşekkür edermiş gibi kadehini kaldırdı. Gülümsemesi loş salonda bile parılıyordu.

Açılış korosu 'Libiamo ne'lieti calici' ('Mutlu kadehlerle içelim') benim ruhsal durumumu tam olarak yansıtmaktaydı. Callas'ın sahnedeki o görkemli varlığıyla kendimden geçmişsem de, kusursuz profilini doya doya seyredebildiğim Silvia'ya da zaman zaman bakıyordum.

Callas yarım saat sonra sahnede tek başına 'Ah fors' e lui'yi (Belki de aradığım o'dur) söylüyor ve pek çok ilişkisine rağmen belki de hayatında ilk kez aşık olduğu kişinin Alfredo olduğunu itiraf ediyordu.

Silvia o anı paylaşmak için bir anlığına bana döndüğünde onun da bu duyguyu yaşayıp yaşamadığını ve yaşamışsa bunun kim olduğunu düşündüm.

Birinci Perde çılgin alkışlar arasında inerken bir garson küçük sandviçlerle yeni bir şişe şampanya getirdi. Ben orada konuk olduğum için kendimi entelektüel bir şeyler söyleme ihtiyacında hissettim.

"Birinci Perde boyunca müzikte bir tek kesinti olmadığının ve 'Fors e lui'ye kadar ciddi bir araya söylenmediğinin farkında mısınız?"

"Dikkat bile etmedim."

"Püf noktası bu işte. Verdi burada şeytancasına kurnaz davranmış."

"Bu geceki arkadaşım da öyle."

Işıklar azaldı ve trajedi devam etti.

Birkaç dakika sonra Victoria sonunun yaklaştığını

anlayıp da, "Tanrım, bu kadar genç ölmek," diye haykırınca vurmali çalgılardan gökgürültüsü gibi bir akord yükseldi. Ve sonunda Callas bayıldı, ama bir ara kendine gelip inanılmaz bir Si Minör arya söyledi ve sonra bunun için harcadığı çaba dışında yığılıp öldü.

Seyirciler öylesine kendilerinden geçmişlerdi ki, büyüü bozmaya korkuyor gibiydiler. Sonra alkış sesleri bir okyanus dalgasına dönüşürken birden Silvia'nın elini elimin içinde hissettim. Yüzüne baktığında ağlamakta olduğunu gördüm.

"Özür dilerim, Matthew. Saçmalık yaptığımı biliyorum." Çok dokunaklı bir an yaşıyorduk. Ben bile gözlerimin nemlendiğini hissediyordum.

Öteki elimi elinin üstüne koydum. Silvia kıpırdamadı ve son perde inene kadar öyle kaldık.

Benim hesabıma göre diva tam on dört kere tek başına sahneye çıkarak hayranlarını selamladı. Ben gayet bencil nedenlerle alkışlıyordum. Callas'a bu çiçek ve hayranlık yağmuru devam ettikçe zamanın bu vahasında Silvia ile başbaşa kalabilecektim.

*

Operadan çıktığımızda Nino bir kenarda bekliyordu.

Silvia koluma girerek, "Yürüyelim mi?" dedi.

"Bana göre hava hoş."

Silvia korumasına bir el işareti yaptı ve Paris sokaklarında bir gece gezintisine başladık. Kaldırım lokantaları ıslı ıslıldı ve tiyatroseverler yemek yiyip 'mutlu kadehlerini' kaldırıyorlardı. Callas'ın sanatından söz ediyorduk.

"Sadece sesi değil," dedi Silvia. "Oynadığı karaktere inandırıcı bir canlılık veriyor."

"Doğru, özellikle Verdi'nin ilk baş rol oyuncusunun yüz elli kilo olduğunu düşünürsen. şaka ediyor değilim. Ölüm sahnesinde seyirciler de gülmekten ölmüşlerdi. Callas bu yaşında bile dişi bir sumo güreşçisi değil, ince bir genç kadın sanki."

Sevimli bir kahkaha.

Rue St. Honore boyunca yürürken bir taksi çevirmeyi, ya da bizi bir Peugeot ile saatte iki mil hızla izlemekte olan Nino'yu çağırmayı önerdim. Ancak hâlâ her yanından enerji fışkıran Silvia otelimize kadar yürümemizde ısrar etti.

Pont Neuf Köprüsü'nden Seine nehrini geçerken biraz soluklanmak için bir bankoya oturduk. Bu noktadan kent her yönde sonsuza kadar uzanan bir galaksiyi andırıyordu.

Orada ortak sessizliğimiz içinde otururken hissettiği o karmaşık düşünceleri onunla paylaşıp paylaşamayacağımı düşündüm. Birbirimizi yeteri kadar tanıyor muyduk? Bundan emin değildim. Ama bir denemeye karar verdim.

"Silvia, Traviata seni hep böyle ağlatır mı?"

Başını salladı. "İtalyanlar duygusaldır."

"Amerikalılar da. Ama ben seyrederken duyduğum bu hüznü yaşamımdaki olaylarla ilişkilendiririm. Eski acıları hatırlamak sosyal olarak saygı gören bir mazerettir."

Gözlerinden beni tümüyle anladığını görebiliyordum. "Annemi biliyor musun?"

"Evet."

"Bu gece sahnede doktor Violetta'nın öldüğünü söyleyince babamın bana aynı kelimeleri söylediğini hatırladım. Ama yas tutmak için böyle sanatsal mazeretlere hiç gerek yok. Onu hâlâ çok özliyorum."

"Baban bu sürede bununla nasıl başa çıkabildi?"

"Fazla değil. Yani demek istediğim, neredeyse on beş yıl oldu ve hâlâ suyun altında bir insan sanki. Arasına konuşuruz ama çoğunlukla kendini işine gömer. Bürosuna kapanır, insanlardan uzak yaşar."

"Senden de mi?"

"Sanırım özellikle benden."

Konunun kendisi için fazla ağır olduğundan korktum. Ancak o isteyerek konuşuyordu.

"Ben o zaman küçük bir kızdım, o yüzden annemin nasıl bir insan olduğunu ancak hatırlıyorum: La Mattina'nın ilk kadın editörü, kendini sosyal reformlara adanmış biri ve çok cesur. Onun benim bugün geldiğim duruma ya da en azından olmaya çalıştığım kişiye sevineceğini tahmin ediyorum."

İçini çekerek suya baktı. Mutsuzluğu elle tutulabilecek bir şey gibiydi.

Bir an sonra, "Özür dilerim," dedim. "Bu konuyu açmamalıydım."

"Önemi yok. İçimde hâlâ ondan söz etmeye ihtiyacı olan bir şey var. Ve yeni bir arkadaş bunun için kabul edilebilir bir kamuflej oluşturuyor."

"Umarım," dedim yavaşça. "Yani arkadaş olacağımızı umarım."

Bir an çekinir gibi oldu. Sonra, "Elbette. Yani zaten arkadaşız," dedi.

Sesi birden değişmişti. Saatine bakınca hemen ayağa fırladı.

"Saatin kaç olduğunu biliyor musun? Ve yarın dersten önce daha iki makale okumam gerek."

"Hangileri?"

Hızlı adımlarla yürümeye başladık. "Tifüs."

"Doktor hanım, izin verirsiniz size bu ad altında aslında üç ayrı hastalık olduğunu belirtmek isterim..."

"Doğru. 'Salgon,' 'Bril-Zinser' ve 'faregiller tipi.'"

"Aferin."

"Matthew, sen benim tıp okuduğuma pek inanamıyorsun galiba."

"Haklısın. Buna inanmakta gerçekten güçlük çekiyorum."

*

Otel kapısına yaklaşırken bana dönüp gülümsedi. "Çok güzel bir gece için teşekkür ederim."

"Hey, onu ben söyleyecektim."

Aslında birbirimize veda edip ayrılmamız gerektiği sırada huzursuz bir duraklama oldu. Ama o çekingen bir tavırla, "Senin de operadan etkilendiğini gördüm," dedi. "Bu gece söylediklerine bakarak acaba yanılıyor...."

Sezgisini söyleyemedi sözünü kestim. "Hayır." Bu kadarını söylemek bile hâlâ çok güçlü. "Babam. Bir gün anlatırım."

Sonra yanaklarına birer öpücük kondurdum ve kendi hayallerimin mahremiyetine çekildim.

ÜÇ

BABAMI SEVER AMA kendisinden utanırdım. Hatırladığım en eski zamanlardan beri duygusal bir tahterevalli üzerinde yaşırdı. Ya 'Dünyanın tepesindeydi' ya da altında ezilirdi.

Diğer bir deyişle, ya korkunç sarhoştum ya da aynı korkunçlukta ayık.

Ama ne yazık ki, her iki durumda çocukları için erişilemezdi. Onun yanında olmaya tahammül edemezdim. Bir çocuk için kontrolü dışında bir ana ya da babanın olması kadar ürkütücü bir şey yoktur. Ve Henry Hiller bu bakımdan en aşırı uçtaydı -sorumluluktan paraşütünü bile açmadan kaçırdı.

Babam Michigan'da Dearburn'da Cutler Junior Kolejinde edebiyat profesör yardımcısıydı. Yaşamının başlıca hedefi kendini yok etmek olmalıydı ve bunda

da çok başarılı görünüyordu. Hatta o kadar ustaydı ki, profesörlüğe geçmesine birkaç ay kala bölümünün içki sorununu öğrenmesine bile izin vermişti.

Kendisiyle annem onun bu tavrını küçük kardeşim Chaz ile bana babamızın zamanının tümünü yazarlığa vermek istemesi olduğunu söylemişlerdi. Babam şöyle diyordu: "Pek çok kimse hepimizin içinde olan o büyük kitabı ortaya çıkarmayı hayal eder. Ama kendini buna vermek ve bunu başka bir işin güvenlik ağı olmadan yapmak için gerçek cesaret gereklidir."

Diğer yandan annem evin yönetimini ele aldığını ve bundan sonra aileyi onun geçindireceğini söylemek için bir aile toplantısı yapmış değildi.

Kocasını gece geç saatlere kadar 'çalıştığı' için annem erken kalkar, kahvaltımızı hazırlar, bizi okula götürür, sonra da bir zamanlar ameliyathane baş hemşiresi olduğu hastaneye giderdi. Ancak şimdi saatlerini esnek tutması gerektiği için o görevden ayrılmış, personeli eksik her bölümde yardıma başlamıştı.

Bu durum onun dayanıklılığını olduğu kadar esnekliğini de göstermekteydi. Böylece hastaneden erken çıkabildiğinden bizleri okuldan alıp çeşitli arkadaşlarına bırakır, ya da beni çok önemli olan piyano derslerime götürürdü. Ve ondan sonra da yine hastaneye dönüp daha birkaç saat çalışırdı. Ancak ne yazık ki, bu çalışması fazla mesai olarak kabul edilmezdi.

O bizlere bakarken ona kim bakıyordu? Annem sürekli bitkindi ve gözlerinin altında hep kara halkalar vardı.

Ben bu yükten payımı alabilmek için mümkün olduğu kadar çabuk büyümeye çalışıyordum. Chaz ilk

başlarda nelerin olup bittiğini anlamayacak kadar gençti. Ve ben de onun masumlüğünü korumak için elimden geleni yapıyordum ki, bu da babamla ilişkisini mümkün olduğu kadar asgariye indirmektir.

On yaşıma geldiğimde anneme, üzerindeki yükü hafifletmek için okulu terk edip iş aramamı önerdim. Annem güldü, bundan çok etkilenmiş ve hoşlanmıştı. Ancak yasaların çocukların en az on altı yaşına kadar okuma zorunluluğunu getirdiğini anlattı. Üstelik benim daha sonra da okumaya devam edip koleje gideceğimi umuyordu.

"Öyleyse bana yemek yapmasını öğret. O zaman birazcık yardımcı olurum, değil mi?"

Annem eğilip beni kucakladı.

Bir yıla kalmadan o işi üstlenmiştim.

İlk çabamdan sonra babam, "Aşçıbaşını kutlarım," dedi.

Tüylerim diken diken oldu.

*

Babam yemek saatinde keyifli olduğu zamanlar benimle Chaz'ı derslerimiz ve sosyal faaliyetlerimiz hakkında uzun uzun sorguya çekerti. Bu ikimizi de çok rahatsız ettiğinden ben konuyu değiştirip kendisinin o gün ne yazdığına getirmeye başladım. Çünkü henüz kağıda geçirmemişse de konusu olan 'Kahraman Kavramı'nı düşünmüş olurdu ve fikirleri gerçekten dinlemeye değerdi.

Yıllar sonra kolejde Ahilleus'u Kral Lear ile kıyaslayan bir ödevden 'A' aldığım da yazdıklarım babamın o akşam konferanslarından biri sayılabilir.

Onun eskiden ne kadar iyi bir öğretmen olduğunu görebildiğim için memnundum ve aradan bir süre geçince onun yaşamdan geri çekilmekle nasıl bir işkence içine girdiğini anladım. Ancak dünya edebiyatı üzerinde sözde uzman olduğu için klasiklerin büyüklüğü karşısında öyle bir yılgınlığa uğramıştı ki, sonunda değerli bir şey üretme umudunu tümüyle yitirmişti. Ne yazık oldu ama.

Kardeşim çok küçük yaşında bile evimizdeki garipliği farketmişti.

"Babam neden öteki babalar gibi işe gitmiyor?"

"Onun işi kafasındadır. Anlamıyor musun?"

"Anlamıyorum," dedi. "Kafası ona para ödüyor mu?"

Bu çocuk sinirime dokunmaya başlamıştı.

"Ya sesini kesip dersini yaparsın ya da gider patates soyarsın."

"Sen neden bana emrediyorsun ki?"

"Talihliyim de ondan herhalde." Beni babası gibi görmek zorunda kaldığı için duyduğum suçluluk hisini kendisiyle paylaşmamın anlamı yoktu.

Ocakta yemek pişerken, daha doğrusu derin dondurucudan çıkardığım bir şeyin buzları çözülürken yarın saat fırsat bulup piyanonun başına geçerdim.

O yıllarda spor yapacak zamanım olmasını istedim. Dearburn'da erken yetişkinliğin simgesi olan terli insanların dostluğunu zaman zaman özlediğim oluyordu. Liseye geldiğimde bütün toplantılarda piyano çaldım ve en güzel kızların arkadaşlığı için sporcularla yarışabilen tek kişiydim.

Piyano benim kralı olduğum aşılmaz kalemdi. Anlatılmaz, hemen hemen fiziki bir keyif duyardım piyano çalarken.

*

Evimizde akşam yemekleri kısa sürerdi: peynirli makarna yemek ne kadar sürer ki? Babam son lokmasını ağzına attıktan sonra yemek için iyi bir şey söyler, sonra da oğullarını mutfağı temizlemeleri için bırakıp çeker giderdi.

Chaz ile bulaşığı yıkadıktan sonra masa başına otururduk, matematik dersine yardım ederdim.

Haylaz olduğu ve derslere pek dikkat etmediği için okulda sorunları vardı. Öğretmeni Bay Porter eve bir mektup göndermiş ve o da babamın eline geçmişti. Babam olayı ele almaya karar verdi.

"Bu ne demek oluyor, Chaz?"

"Öğretmen bana taktı, baba, hepsi bu."

"Ben de öyle tahmin etmiştim," dedi babam. "Kendini beğenmişin biri desene. Eh, ben gidip kendisiyle görüşürüm."

Onu vazgeçirtmeye çalıştım.

"Baba, bunu yapamazsın."

"Ne dedin, Matthew?" Kaşını kaldırarak yüzüme baktı. "Bu ailenin reisi benim henüz. Evet, hemen yarın gidip bu Bay Porter'le konuşacağız."

Gerçekten kaygılanmışım ve akşam annem hastaneden geldiğinde durumu anlattım.

Annemin tahammülü tükenmişti artık. "Aman Tanrım, bunu yapmasına izin veremeyiz," diye inledi.

"Onu durduramaz mısın?"

Annem bana yanıt vermedi. Ama o gece ben

odamda çalışırken pijamalarıyla Chaz içeri girdi. Bana sesimi çıkarmadan sahanlığa gelmemi işaret etti.

Karanlıkta bir salda iki kazazede gibi durup konuşmalarını dinledik.

Annem, "Tanrı aşkına, durumu olduğundan da daha kötü yapma," dedi.

"Ben babasıyım. Bu serseri ona takmış, buna razı olamam."

"Olayın Chaz'ın anlattığı gibi olduğunu sanmıyorum. Hem sen bu işi bana bırak."

"Bu konuyu ben halledeceğim dedim, Joanne."

"Bana bırakman daha doğru olur, Henry."

"Neden o?"

"Lütfen bana bunu nedenini söyletme."

Bir sessizlik oldu sonra babamın sesinde bir kaygı belirdi.

"Yorgun görünüyorsun, Joanne. Otur da sana bir içki vereyim."

"Hayır!"

"Kakao demek istemiştım. En azından bu kadar bir şey yapayım."

"Hayır, Henry. Bu yapabileceğinin en fazlasıdır ne yazık ki."

Evimizin her köşesine girmiş olan yalnızlığın içinde güven arayarak bana bakan kardeşimin yüzünü bile güçlkle seçebiliyordum.

Bu kere söyleyecek bir şey bulamadım.

DÖRT

ERTESİ GÜN SILVIA DA, ben de esniyorduk. François bütün sabah boyunca benimle gözgöze gelmeye çalıştıysa da, bakışlarımı ustalıkla kaçırmayı başardım. Durumdan kendini mutlu edecek sonuç çıkarmakta serbestti.

Dr. Dalessandro ise yine o öğretmen hanım kişiliğine bürünmüş hiçbir şeyi belli etmiyordu.

Bana bakıp gülümsediğini sandım ama bu benim hüsnükuruntum da olabiliirdi. Onunla konuşmak için can atıyordum.

Tifüs konusundaki konuk profesör ünlü La Salpetriere hastanesi hekimlerinden Jean-Michel Gottlieb insanların dünyadan çoktan kalktığını sandıkları 'eski çağların hastalıkları' uzmanıydı. Çiçek ve veba gibi hastalıklar yani. Ya da Afrika

ve Hindistan'da hâlâ milyonlarcası bulunan cüzamlılar.

Profesör bize Paris'te böyle keyifle sohbet ettiği-miz bu sırada dünyada insanlık tarihinden bu yana en çok verem vakasının görülmekte olduğunu da belirtti.

Medecine Internationale'e katılma kararım-dan bir an kuşkuya kapılacak bile olsam Gottlieb bunu gidermek için birebirdi. Kendimi gerçek bir doktor olarak görüyordum ama henüz bir çiçek vakası tedavi etmiş değildim. Amerika'da gördüğüm en yoksul hastalar bile aşılanmışlardı. Ve Guatemala'dan kaçak gelmiş bir çiftin çocuğu dışında bir tek çocuk felci vakası da görmüş değildim.

Bağımsızlık Bildirgesi bütün insanların eşit yaratıldığını söyleyebilirdi. Ancak trajik global gerçek, sanayi ulusları dışında gezegenimizin sayıya dökülemeyecek kadar çok insanının en temel sağlık haklarından yoksun olduğuydu.

Ve beni becerilerimi Üçüncü Dünyada kullanabilme fırsatı karşısında bu kadar gururlu kılan da buydu sanırım. Orada sadece daha önceleri tedavi yokluğundan ölen insanları iyileştirmekle kalmayıp koruyucu tıbbı da henüz kendilerinin erişemediği bir yüzyılda Jenner'den Jonas Salk'a kadar bir dizi bilimadamının keşfettiği aşı mucizesiyle onlara götürebilecektik.

Gayet kısa olan öğle tatilinde Silvia ile Gottlieb'in çevresini saran heveslilere katılmadık.

"Ders hoşuna gitti mi?" diye sordum.

"Hem de çok. İyi ki, dün gecemi tifüs konusunda-ki en son bilgilere sahip genç bir doktorla geçirmi-şim."

Ona o gece için planlarını soracaktım ki, François cetvelini vurarak hepimizi iş başına çağırdı.

Ve böylece bütün öğleden sonramı egzotik mikropolar arasında geçirmek zorunda kaldım.

Profesör Gottlieb saat beşte dersini bitirdi ve hepimize şans diledi.

Günlük notlarımı bir sıraya dizmeye çalışırken Silvia yanıma gelip elini omzuma dayayarak, "Bu gece bana piyano çalar mısın?" dedi. "Daha sonra çalışacağımıza söz veriyorum."

"Bir şartım var ama," dedim. "İkisinin arasında seni yemeğe götüreceğim."

"Bu şart değil ancak zevk olur. Kaçta buluşalım?"

"Saat yedide otel lobisinde."

"Tamam. Nasıl giyineyim?"

"Çok güzel giyin. Görüşürüz."

Kız o arkaya doğru ciao'larından birini salladı ve dönüş için kendisini bekleyen hayranlarının ortasına daldı.

*

O akşam Silvia'yı ilk gördüğümde üzerinde ne 'değişiklik' olduğunu farkedemedim. Sonra daha yakından bakınca bacağında mavi değil siyah blucin olduğunu, tişörtünün üzerinde marka olmayıp vücudunu biraz daha sıkı sardığını farkettilim. Ve kendi ölçülerine göre takıp takıştırmıştı: boynunda küçük bir inci kolye vardı.

Benim görünüşüm ise o öğleden sonra Galeries Lafayette'ten aldığım açık mavi kazakla biraz daha vurgulanmış oluyordu.

Silvia beni iki yanağımdan öptükten sonra ders

çalışacağımızı unutup unutmadığımı sordu. Elimdeki uçak çantasını göstererek içinde kirli çamaşırlarım olmadığını söyledim.

Kapıdan çıkarken sıradan bir şeyden sözedermiş gibi, "Hotel Lutetia'da yer ayırttım," dedi.

Ben bağımsızlığımı vurgulayarak, "Özür dilerim ama ben de Le Petit Zinc'te yer ayırttım. Sana bunun benim..."

"Herhangi bir yanlışlık yok, Matthew. Otelde sadece konser vereceksin."

Ne? Mahallenin en zarif yerinde mi? Buna sıkılıyım mı, sevineyim mi, bilemedim. Ama karar vermeyi sonraya bırakarak elini tuttum, Boulevard Raspail'a doğru yürümeye başladık.

O lüks lobiye vardığımızda bir huzursuzluk hissetmeye başlamıştım. Hele o yüksek tavanlı, aynalı duvarlı balo salonuna girip de öteki uçta kapağı açık kuyruklu piyanoyu görünce ödüm patladı.

Şakayla, "Dinleyicileri de kiraladın mı?" diye sordum

"Saçmalama. Üstelik burayı da 'kiralamış' değilim."

"Yani kaçak mı giriyoruz?"

"Hayır. Sadece telefon edip kibarca otel müdüründen izin istedim. Senin kim olduğunu duyunca hemen razı oldu."

"Benim kim olduğumu mu?"

"En yakın piyanodan binlerce kilometre uzakta olacağı bir yere gitmekte olan Medecine Internationale'in tutkulu bir piyanisti. Senin bu fedakarlığı kendini çok etkiledi."

Keyfim yerine gelmişti. Birden kendimden geçip piyanonun canına okuyana kadar çalmak istedim.

Bir sehpa üzerinde bir şişe beyaz şarapla iki kadeh duruyordu.

"Senden mi?" diye sordum.

Başını salladı. "Bak, bir kart var."

Zarfı açıp okudum:

Sayın Doktorlar,

Bu müzik gecenizin zevkini çıkartın ve dünyanın bizden daha az talihlilerine getirdiğiniz 'ahenge' herkesin hayran olduğunu bilin.

Bon voyage a vous deux.

Louis Bergeron

Müdür

"Ona ne söyledin, Silvia? Benim Albert Schweitzer olduğumu mu?"

Kız güldü.

"Olmadığını nereden biliyorsun?"

"Bunu az sonra öğreneceksin."

Oturup parmaklarımı tuşlar üzerinde dolaştırdım. Benim uydurma klavyem görevini başarmış görünüyordu.

"Hey, bu akort edilmiş," diye sevindim.

Tek kişilik dinleyicim yakındaki bir koltuğa rahatça yerleşince Bach'ın 21 no.lu Si minör Prelüdü ile başladım. Nispeten kolay bir parçadır ve ısınmak için çok yararlıdır.

Ellerimi tuşlara dayadığımda hafifçe ürperdim.

Neredeyse üç haftadır bir piyanoya dokunmamıştım ve sazla birleşmek için içimde neredeyse şehvetli denilecek bir özlem vardı. Piyano çalmanın varlığımın ne kadar önemli bir parçası olduğunu farketmemiştim.

Çalmaya devam ettikçe fiziki varlığım giderek azaldı, her an müziğin bir parçası olmaya başladım.

Önceden bir program düşünmüş değildim. Ellerime ruhum yön veriyordu. Parmaklarım o anda Mozart'ın K.457 sonatını çalmayı istemişti.

Kendimden öylesine geçmişim ki, Silvia'nın orada olduğunu unuttum. Artık çalan değil dinliyendim sanki -başkası çalıyor, ben dinliyordum.

Parçanın ortalarına geldiğimde artık kendimi kaybetmişim, yıldızlar arasında uçan bir uzay gemisiydim.

Ne kadar zamanın geçtiğini bilmiyorum ama yavaş yavaş bilincime kavuştuğumu hissettim, çevrem farkına varmaya başladım. Artık müziği yine kontrolüm altına alıyordum, son birkaç notayı da kontrollü bir tutkuyla tamamladım. Ruhen tükenmiş olarak başım öne düştü.

Silvia'yı bilmiyordum ama kendimi çok iyi hissediyordum.

Silvia hiç konuşmadı. Yerinden kalktı, elleriyle yüzümü kavradı ve alnımı öptü.

Birkaç dakika sonra lokantaya doğru yürüyorduk. St. Michel Bulvarı şimdi karanlıktı ve kafelerle bistrolardan müziğin en insancası olan kahkahalar sokağa taşıyordu. Ve Silvia hâlâ ağzını açıp tek kelime etmemişti.

Yiyeceklerimizi aşağıda sergilenen deniz yaratıklarından seçip yukarı çıkınca garson bize bir kırmızı şarap açtı. Silvia kadehini kaldırdı ama içmedi. Dalgın görünüyordu.

"Matthew, bunu nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum," diye söze başladı sonra. "Benim geldiğim dünyada her şey parayla satın alınabilir." Durdu, masanın üzerinden bana doğru eğildi. "Az önce senin yaptığın dışında."

Ne karşılık vereceğimi bilemedim.

"Bir melek gibi çalışıyorsun. Profesyonel olabilirsin."

"Hayır," dedim. "Ben kelimenin en gerçek anlamıyla bir amatörüm."

"Ama olabilirdin."

Omuzlarımı silktim. "Belki. Belki de olamazdım. Ama mesele şu: veremli bir çocuğa duyacağı kadar iyileştirmeden Bach çalamazsın. Yani, Eritre'ye gitme nedenimiz bu, değil mi?"

Hafifçe duraksadı. "Elbette. Ama... ben senin için daha başka şeyler olabileceğini de düşündüm."

Birden yaşamının bu önemli adımını atmakta çelişkili fikirler içinde olduğunu anladım. Belki de anlamlı bir şeydi bu. Çünkü dünyada FAMA ürünlerinin hiç bilinmediği birkaç yerden birine gitmek üzereydi.

Cafe de Flore'de tezgahı kurduğumuzda saat on bir olmuştu. Kahvelerimizi ısmarladık ve ertesi günün hastalıkları üzerinde çalışmaya başladık.

Arkalarda bir bölümde çevresi öğrencilerle sarılı olan François ne yaptığımızı görmeye geldi.

Önümüzdeki kağıtlara baktıktan sonra şakacı bir şekilde burnunu kıvrarak, "Beni düşkünlüğüne uğrattın, Matthew," dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"Eğer La Dalessandro gibi şahane bir yaratıkla çıksaydım zamanımı salgın hastalıkları çalışarak geçirmezdim."

"Haydi yayan bakalım, François," dedi Silvia şakadan bir sıkılmışlıkla.

Ve adam yerine döndü.

*

Ertesi günün içinde istatistikler de olan yoğun gündeminin üzerinden geçmemiz iki saatimizi aldı.

Silvia sonunda hazır olduğumuzu bildirdi. "Şimdi bir kafeinsiz kahve arkasından bir içki içebilir miyiz?"

"Neden olmasın? Hele ısmarlama sırası sendeyken."

Uzun bir gece olmuştu, keyifli ama yorucu. Bir an önce yatağa girmek istiyordum.

Eşyalarımızı toplarken Silvia, "Aklıma bir şey geldi," dedi. "Japonya bölümümüzün başkanı babama yeni bir küçük ses kayıt cihazı gönderdi. Kaset doldursan Asmara'da dinleriz."

"Benim daha iyi bir fikrim var. Paramızı harcayacak bir yer olmadığına göre Ashkenazy ya da Daniel Barenboim gibi gerçek virtüözlerin eserlerini alsak..."

"Ben seni tercih ederim," dedi.

"Bu alışkanlıktan vazgeçmeye çalış."

Kafeden çıkıp ağır ağır otele doğru yürümeye başladık.

"Piyanoya ilk nasıl başladın?"

"Kızasını mı istersin uzununu mu?"

"Acelem yok. Gel sana ekmek fırınına göstereyim de sabah kahvaltımızı alalım." Gülümsedi sonra.

*

Ben çocukken bir hayalim vardı: babam okulun spor bayramlarından birine gelecek ve yüz metre koşusunda bütün öteki babaları geride bırakacaktı. Tabii bunun hiç olmadığını söylemeye gerek yok; çünkü yarışma günlerinde hep 'keyifsiz' olurdu.

Kimi zaman sallanarak gelirdi ama o zaman da bir kenarda seyirci olarak oturur, gizli gizli cebindeki şişesinden içerdi. Onu bir sabah okul kapısında gözcüyle gördüğüm güne kadar okulda bir faaliyette bulunduğunu görmüş değildim. Doğruca kardeşimin matematik öğretmenini Bay Porter'e gidiyor gibiydi.

Ben yarım saha basketbol oyunuma devam ederken Tommy Steadman'ın, "Hey Hiller, senin baban müthişmiş!" diye bağırıldığını işittim.

Birden içimde mantıksız bir sevinç duydum. Daha önce babamla hiç gurur duymuş değildim. Ama ne yazık ki, sevincim kısa sürdü. Tommy'nin o kadar hayran olduğu şey babamın Bay Porter'i gafil avlayıp yumruklaması ve yere sermesiydi.

Yanlarına koştüğümde öğretmen ayağa kalkmış parmağını tehdit edercesine babama doğru sallıyordu.

"Sen gününü göreceksin, sarhoş serseri," diye bağırarak okuldan içeri girdi.

Babam o zafer dolu sırtışıyla orada soluk soluğa

duruyordu. "Selam, Matthew. Kötü devi nasıl yere serdiğimi gördün mü, ha?"

Kalbim duracak gibi oldu. Çok küçük düşmüştü ve su olup yere süzülmekten başka bir istediğim yoktu.

"Baba, neden yaptın bunu? Annem sana yalvardı.." Kendimi tuttum. "Yani Chaz için çok kötü olacak şimdi."

"Kusura bakma, evlat. Ama o ilkel yaratığın kardeşini üzmesine izin veremezdim. Benimle gurur duymalısın. Gelin haydi, ikinize de bir yemek ısmarlayayım."

"Olmaz baba. Hâlâ dört dersimiz var. Sen eve git-sene."

Girişimi ele almadığım takdirde gitmeyeceğini anladığımdan kolundan tutup kapıya doğru yürüdüm. Sınıf arkadaşlarımdan bakışlarının sırtımda delikler açtığını hissediyor ve geri dönmeye cesaret edemiyordum.

Ama ne yazık ki, kapıya vardığımızda hepsini gördüm. Bir grup halinde durmuşlar, ses çıkarmadan bizi seyrediyorlardı.

Bu daha da kötüydü. Alay edilmenin kaçınılmaz olduğunu anladım.

Arkadaşlarıma doğru uzun yolu ağır ağır yürürken gözlerimi yerden ayırmıyordum.

"İyi misin, Matthew?"

Başımı kaldırıp da karşımda Bay Porter'i görünce şaşırdım. Ve adam bana kızmış gibi görünmüyordu.

"İyiyim, efendim."

"Sık sık böyle midir?"

Ne yanıt vereceğimi bilemiyordum. Onun ayyaş olduğunu söyleyerek ayıbımı artırmalı mıydım? Yoksa onurumun birkaç zerresini olsun korumalı mıydım?

"Arada sırada," dedim ve Tommy Steadman'ın yanına doğru yürüdüm. "Hey, top oynayacak mıyız?"

"Elbette, Hiller."

Ve bu olayda bana en çok acı veren şey arkadaşlarımın bana karşı çok iyi davranmaları oldu.

*

Neyse ki babam gerçek dünyaya daha başka çıkışlar yapmadı. Ondan sonra 'kitabı üzerinde çalışarak' ve dünyanın adaletsizliğine sövüp sayarak bir daha evden çıkmadı

Bu noktada ben Kaderin bana dağıttığı el konusunda fazla bir heyecan duymuyordum. Tek kurtuluşum Chaz'ın geceleri odasına çıktığı zamanlardı. Çok geçmeden kendi işini kendi görecekle yaşa gelmiş ve odasına çıkıp kendi başına çalışmaya başlamıştı. O saatlerde ben de evde tek başıma saatlerce piyano çalar, öfkemi dökerdim.

Liseye giderken onun artık saçmalamaya dönmüş konferanslarını dinleyemeyecek kadar meşguldüm ve sonunda beni gereğinden fazla zorladı.

Bir akşam geç saatte Chopin'in Fantasia-Impromptu'sü üzerinde çalışırken sallanarak kapının önünde belirdi, "Yazmaya çalışıyorum. Bu kadar yüksek sesle çalmak zorunda mısınız?" dedi.

Yukarda çalışan ve piyanomun sesinden yakınmayan Chaz'ı düşündüm. Sonra sinirlendim, babamın gözlerinin içine bakıp sesimi yükseltmeden, "Evet," dedim.

Sonra müziğime döndüm ve onu bir daha hiç önemsemedim.

Bir an sessizlikten sonra, "Bu olaydan kısa bir süre sonra kendini öldürdü," dedim.

Silvia kolumu tutup sıktı.

"Hiçbir yere gitmediği halde garajda bir arabası vardı. Kimi zaman gidip arabada oturur ve sanırım açık bir yolda belirli bir yere gittiğini hayal ederdi. Benim dünyayı reddetmenin nihai jesti olarak gördüğüm bir hareketle bir gün egzoz borusuna bir lastik boru taktı ve..."

Silvia'ya baktım; o da söyleyecek bir şey bulamadı.

"Her neyse, bu konuyu pek açmam aslında."

"Haklısın," dedi. "Açman gerekmez. Ama hep oradadır, bir tül perde ardında, hiç beklemediğin bir anda ortaya çıkmaya hazır olarak."

Bu kız anlıyordu. Gerçekten anlıyordu.

Yolun geri kalanında hiç konuşmadık.

Otele vardığımızda beni sessizce öptü, kolumu bir daha sıktı, sonra odasına gitti. En nefret ettiğim bir saatteydik. Ama yine de o anda kendimi yapayalnız hissetmiyordum.

B E Ş

BABAMIN ÖLÜMÜ BİZİM İÇİN güç bir dönem başlattıysa da, bir bakıma bir kurtuluş olmuştu.

Niagara şelalesi üzerinde gerili bir ipin üstünde yürümeye çalışan birini seyrediyor gibiydik. Kendini boşluğa bırakması biraz uzun sürmüştü de, sendelemeye başladığı ilk andan beri akıbetinin ne olacağını biliyorduk.

Rahibe öyle ağdalı bir vaaz vermediği için müteşekkirdim. Yaşamının en iyi yıllarında aramızdan ayrılmış büyük bir insan falan saçmaları yoktu.

Henry Hiller'in fırtınalı ruhunun sonunda huzuru bulacağını umduğumuzu dile getirdi ve sözü orada bıraktı.

Fazla bir değişiklik olmaması da şaşırtıcı değildi. Babam varlığımızın çevresinden çekilip gitmişti ve biz de o ölmeden önce

zaten sahip olduğumuz aile birimini korumuştuk.

Benim yaşamımın hızı birden yoğunlaşmıştı. Okulumuzu Eyalet Piyano Yarışmasında temsil etmeye seçildim ve ikincilik ödülünü aldım.

Bir yıl önce davet edilmenin heyecanı bile bana yetecekken şimdi birinci olamadığım için düşkünlüğüne uğramıştım.

Otobüsle dönerken öğretmenin Bay Adam altın madalya alan Marisa Greenfield'in benden üstün yanının müziği değil, tiyatroya tavrı olduğunu söyleyerek beni avutmaya çalıştı.

"Sahneye çıktığında kendinden emin bir tavrı vardı ve kendini müziğe kaptırmış gibiydi."

"Ama bunlar bende de vardı."

"Biliyorum. Ama o hakemler için dramatik bir kişilik yaratacak kadar ustaydı, oysa sen kusursuz çalışınla o her günkü dürüst kişiliğindeydin. Yarışma perde arkasında yapılırdı sen oybirliğiyle birinci olurdu."

Yarışmadan sonraki partide Marisa yanıma gelmiş ve birlikte bir konser vermemizi teklif etmişti. Bu çok hoşuma gitmişti ama tıp fakültesine gitmeye kararlıydım ve önümde bir sürü sınav vardı.

Yine de telefon numaralarımızı birbirimize verdik. Bir gece ben lisede bir konser verirken beni evden aramıştı. Ama ben her nedense kendisini aramadım.

Michigan Üniversitesi müzik bölümü iki saatlik bir konserden sonra bana burs teklif etti. Artık göklerde uçuyordum. Ama bunun ne demek olduğu ancak evde haberi annemle kardeşime anlattığımda kafama dank etti.

Evdeki kutlama sırasında anneme benim öğrenimim için biriktirdiği parayla kendisine çok ihtiyacı olan yeni bir araba almasını söyledim. Ama o benim başarım nedeniyle cezalandırılmamın doğru olmadığını ve parayı bana zevk verecek bir şeye harcamamı istedi. Bunun da ne olduğu belliydi: elden düşme bir piyano. Ben çıktığım keşif gezilerinde kiralık bir odası olan ve klasik müziğe düşkün inanılmaz derecede hoşgörülü bir kadın buldum. ("Ama Tanrı aşkına, rock and roll çalmak yok, Matthew.")

Evden ayrılma günü yaklaştıkça içimde çok karmaşık duygular vardı. Bir yanımla annem ile Chaz'ın bensiz kalacakları için huzursuzluk duyuyordum. Bir yanımla da ben onlarsız kalacağım için korkuyordum.

*

Tıp öncesi dersler ruhu öldürmek için tasarlanmışsa da, bir yandan müzik doktorası yapıyor olmam benim ruhumu çelikleştirmişti. Piyanonun ötesine geçip orkestranın zenginliğine atıldım. Operaya aşık olunca ikinci dil olarak İtalyancayı seçtim. Artık Figaro'nun Düğünü'nü dinleyebiliyor ve libretto yazarının ustalığının bestecinin sanatını nasıl vurguladığını anlayabiliyordum. Mozart tek başına büyüktü. Ama Mozart ve da Ponte -duyuların ilahi bir şöleniydi.

Kendimi bildim bileli hep bir karanlık çalışma ve kaygı labirenti içinde yaşamıştım. Şimdi artık mavi ve bulutsuz bir ufka kadar uzanan aydınlık bir ovadaydım. Ve bu yeni ve garip duyguların bir de adı olduğunu öğrendim: mutluluk.

Çeşitli oda gruplarında solo olarak çalmam ünü-

mü artırmış ve güzel ve entelektüel öğrencilerle tanışırken kendime güvenmemi sağlamıştı.

Üniversitedeki ilk yılımın en önemli olayı Evie ile tanışmamdı.

Evie sıcakkanlı, temiz yüzlü, kısa kumral saçlı, iri gözleri hep iyimserlikle kocaman bir kızdı. Ama en önemlisi gayet yetenekli bir viyolonselciydi.

İowa'da Ames'de geçen çocukluğundan bu yana kahramanı Jacqueline du Pre'yi taklit etmek istemişti. Jackie'nin piyanist kocası Daniel Barenboim'e viyolonsel eşlik ettiği bütün parçaların plaklarını dinlerdik. Bunları o kadar çalmıştık ki, LP'lerin girintileri erimişti artık.

Uyanık olduğumuz her anı birlikte geçirmemize rağmen Evie romantik anlamda kız arkadaşım değildi. Sadece birbirimizde en iyi arkadaşımızda aradığımız nitelikleri bulmuştuk, hepsi o kadar.

Tanıştığımızda o benden bir sınıf ilerdeydi ve ben onun benim gibi bir gencin dostluğunu aramasında bir art niyet aramıştım. Yani demek istediğim viyolonselcilerin kendilerine eşlik edecek piyanistlere ihtiyaçları vardır.

O sırada ilişkimizin benzersizliğini ikimiz de takdir edememiştik sanırım. Yani Mozart ve Bach ile başlamış ve dünyadaki her şeyle sona ermişti. Bunu karşılıklı anlayışın uyumu da diyebilirsiniz.

Birbirimize başka kimseye asla açıklayamadığımız sırlarımızı anlatırdık. Sadece o sırada çıktığımız kişiler hakkında ne düşündüğümüzü değil ama, her ikimizin de yaşamımızın geri kalan bölümünde ne yapacağımız sorununu da.

Bay ve Bayan Webster kızlarının profesyonel bir müzisyen olmasına karşıydılar. Bunun evlilikle bağdaşmayan bir şey olduğuna ve bir kızın seçeceği ilk mesleğin ise evlilik olması gerektiğine inanıyorlardı.

Eğer anababasının istedikleri olsaydı Evie yerel öğretmen kolejinde gidecek, belki birkaç yıl ortaokul öğretmenliği yapacak ve sonra diplomasını alıp Ames'e dönen o delikanlılardan biriyle evlenecekti.

"Yani viyolonsel için ne demek olduğunu anlamıyorlar mı?" diye sordum.

Evie konuyu omuz silkerek geçiştirmeye çalıştı. "Annem iyi bir insandır ama benim müzik 'ihtiyacımın' yaşamım boyunca her Pazar kilise korosunda okuyarak ve her Noel Handel'in Mesih'ini çalarak tatmin edileceğine inanır."

"Peki, sende bu viyolonsel sevgisi nasıl başladı?"

"Teyzem Lily'den. Teyzem İtalya'da öğrenim görmüş, bir süre bir üçlü grupla Avrupa turnesine çıkmış, sonra buraya dönüp ölene kadar viyolonsel öğretmenliği yapmıştı. Hiç evlenmedi. Ben beş yaşıma geldiğimde arabayla gidilebilecek uzaklıktaki bütün konserlere götürdü beni -hatta kimi zaman ta Des Moines'a kadar. Rubinstein ve Heifetz gibi virtüözlere hayranlığımın bir nedeni de kara kışa aldırmadan biz köylülere konser vermeye gelmeleridir. Lily öldüğünde viyolonselini ve 'Evie'nin müzik eğitimini geliştirmesi için' diye bir miktar para bıraktı."

"Çok güzel bir şey bu. İlk çocuğuna onun adını vermelisin."

"Vereceğim." Evie gülümsedi. "Ama kız olursa."

*

Kuşkusuz bütün konuşmalarımızda ruhlarımızı didik didik ediyor değildik. Ne de olsa her gün görüşüyorduk ve derslerimiz, futbol maçları ya da Jean Cocteau Film Festivali gibi sıradan şeylerden söz etmemiz de kaçınılmazdı.

Evie sık sık erkek arkadaşlarına bizim ilişkimiz hakkında güvence vermek zorunda kalırdı. Bana bir iki güzel arkadaşını ayarlamasına rağmen kendisine inanmayanlar vardı. Ancak ben müziğimle ve yeni elde ettiğim özgürlüğümle öylesine kendimden geçmiştim ki, uzun süreli hiçbir ilişkiyle ilgim yoktu.

Cumartesi geceleri kolejin zevklerini -bira içmek ve bowling oynamak gibi- bir yana bırakıp kendimiz için yarattığımız özel dünyada oturur bir müzik parçası üzerinde çalışırdık.

O yılların en 'ihtiraslı' anları Evie ile birlikte prova yaptığımız saatlerdi. O kadar saat birlikteydik ki, piyano ve viyolonsel için yazılmış bütün önemli parçaları çaldık sanırım. Özellikle güç bir pasajdan geçerken dilini alt dudağı üzerinden geçirmesini seyretmeye bayılırdım. Kimi zaman tek kelime konuşmadığımız koca bir saat geçerdi. Gerçekten iyi tanıdığınız biriyle çalışırsanız iletişim güdüsel olur, sıradan konuşmalara yer bırakmayacak kadar derinleşir. Bu bizi daha da yakın ilişkiye sokan sanatsal bir deneyimdi.

Birbirimize müzik desteği yanısıra moral destek de veriyorduk. Bir keresinde son sınıfta sınav konusu olarak seçtiği Faure'nin Sicilienne'inde kendisine eşlik ediyordum. Ben parçayı iyi bildiğimden arada sırada profesörlere bir göz atıyor ve Evie'nin gayet iyi bir izlenim yarattığını görebiliyordum.

Tahmin ettiğim gibi sınavda birinci oldu ve ben de o güne kadar en uzun kucaklanmayla ödüllendirildim. Ertesi sabah kazağımdaki parfümünün kokusu hâlâ uçmamıştı.

Ben her geçen sömestr ile kaçınılmaz bir yol kavşağına yaklaşmakta olduğumdan içine girdiğim kimlik krizinde yardımcı olmak için yanıbaşında olmasına her zaman şükretmişimdir.

Hangi yolu seçecektim?

Öğretmenlerim de işimi kolaylaştırmıyorlardı. Beni müziğe ya da tıba çekmek için bir halat çekme yarışı devam ediyordu sanki. İkiye ayrıldığımı hissediyordum.

Bu konuda konuşabileceğim tek kişi Evie'ydi. O beni şu ya da bu yana itmiyor, ama seçimimi yapabilmem için kendime güvenimi destekliyordu.

"Profesyonel olarak başarabilirsin," dedi. "Tekniğe sahip bir usta ile bir virtüöz arasındaki farkı yaratan o ilahi kıvılcım var sende. Bunu biliyorsun, değil mi?"

Başımı salladım. Yaşamımın sonuna kadar çalmak istediğim konusunda bir kuşku yoktu. Ama bir yanımla da başka insanlara yardım etmeyi içermeyen, onlara bir şey vermeyen bir yaşamı düşünemiyordum. Bu belki de annemin bana mirasıydı.

Evie de bunu anlıyor ve beni etkilememeye özen gösteriyordu. Kendi kendimle yaptığım sonsuz tartışmada anlayışlı bir dinleyiciydi.

*

O yaz çok önemliydi.

Evie Aspen Festivali'nde Roger Josephson'un ya-

nında viyolonsel ustaları kursuna katılmışken ben Üniversite hastanesinde hademelik yapıp terliyordum.

Pediatrici koğuşunda bir gece nöbetinde inleyen baygın bir kız görüp hemşirelere haber verdiğimde kızı çok miktarda ağrı kesici verildiğini ve hiçbir ağrı duymayacağını söylediler.

Ama ben nöbetim bitince gidip çocuğun yanına oturdum, elini tuttum. Kızın birden sesi kesildi.

Gün doğana kadar kızın yanında kaldım. Kız o kadar saat yanında olduğumu farketmiş olmalıydı ki, uyandığında hafifçe gülümseyerek, "Teşekkür ederim, Doktor," dedi.

Evie'ye telefon edip kararımı verdiğimi söyledim.

"Çok memnun oldum, Matthew."

"Tıbbi seçtiğime mi?"

"Hayır, kararını vermiş olmana."

Buna ben de sevinmişim.

*

Evie son yılında iyi bir haber aldı: Josephson'un kendisine aracı olması sayesinde Juilliard'a bir burs kazanmıştı.

Bana birlikte çalmaya devam edebilmemiz için New York'taki tıp fakültesine başvurmam için yalvardı bunun üzerine. Bir süre düşündüm. Chaz'ın Michigan'a kabul edilmiş olması ve gelecek sömestr kampüse geleceği halde fikir cazipti.

Her neyse, ben danışmanlık bürosuna gidip New York hakkında broşürler alıp incelemeye başladım.

Sonunda Evie'nin ayrılma günü geldi. Pek çok iyi

arkadaş son gecelerini bir yemekle falan kutlardı sanırım ama bizim çok başka bir fikrimiz vardı. Saat altı civarında en sevdiğimiz çalışma odasına girip çalmaya başladık ve hademe geceyarısında bizi kovalamaya geldiğinde hâlâ çalışıyorduk. Kendisine durumun özelliğini anlatınca binayı kapatması sona erene kadar çalabileceğimizi söyledi.

Biz de gecemizi Jacqueline du Pre ve Daniel Barenboim'in yakınlarda kaydettikleri Cesar Frank'ın La Sonatıyla tamamladık.

Müzik öyle bir hüznün ve özlem doluydu ve biz de öyle bir duygu derinliğiyle çalışıyorduk ki, o an birlikte çaldığımız bütün anlarımızı fersah fersah geride bırakmıştı.

*

Ertesi sabah Evie'yi havaalanına götürdüm, kucaklaştık ve gitti.

Eve bomboş bir arabada döndüm.

O eylül artık büyümüş ve yaşamaya hazır olan kardeşim Ann Arbor'a geldi.

Hiç kuşkusuz onun yaşama fikri çocukluğumuzun ruhsal kararsızlıklarıyla koşullandırılmıştı. Bir aile dengeliliği kurmak için acelesi vardı.

Bunu kanıtlamak için de okuyacağı alanı seçmeden önce bir kız arkadaş seçti.

Aradan birkaç ay geçmeden Chaz ve çilli yüzlü, gitar çalan sınıf arkadaşı Ellen Morris üniversiteden otobüsle yirmi beş dakika uzaklıkta olan Plainfield'de

iki daireli bir evin üst katında mutlu bir yaşam sürüyorlardı.

Bu arada ben bir yandan organik kimya çalışırken bir yandan da müzik tezimi hazırlıyordum

Haftada birkaç gece (ucuz tarifenin başladığı saat on birde) Evie ile telefonlaştık. Bu 'canlı' konuşmalarımız kadar tatmin edici değilse de, çıktığım kızlardan hazırladığım teze kadar her konuda görüşlerini dinlemek yine de güzel bir şeydi. Evie kız arkadaşlarımdan çok tezimi düşünüyor, hatta yayımlanabileceğini düşünüyordu.

Verdi'nin hem *Il Traviatore*'yi hem de *La Traviata*'yı yazdığı yılı (1852-1853) ele almıştım. Stilinde ve bir orkestrasyon yapımcısı olarak gelişmesinde benzerlikler görüyordum. Bu bestecinin kafasının içine girmek gibi bir şeydi. Profesörlerim de Evie'yle aynı fikirde olmalıydılar ki, ikisinden de 'A+' almıştım.

*

Annem Şükran Günü'nde bizi ziyarete geldiğinde beklenmedik bir sürpriz getirdi. Adamın adı Doktor Malcolm Hearn'di. Özel yaşamına yakınlarda birinin girdiği sezgim doğru çıkmıştı.

Karısından boşanmış ve yetişkin çocukları olan Malcolm bir cerrahtı, sağlam ve iyi bir insana benziyordu, ayrıca bir tenordu. Ve herhangi bir hileye kaçmadan tiz Do çıkarabilen gerçek bir müzisyendi. Sadece bu niteliği bile herhangi bir koro olayında kendisini arattırmaya yeterdi. Mal hastane korosunun yıldızıydı. Daha da önemlisi anneme gerçekten düşkün görünüyordu.

*

Evie Malcolm'u duyunca gerçekten sevindi. (Hem cerrah, hem iyi bir insan ve hem de tiz 'Do'? İnanılmayacak bir şey bu!")

Ona Malcolm'la Noel'de tanıştığında kendi kararını verebileceğini söyledim.

"Ben de sana söylemeye cesaret edemiyordum doğrusu, Matthew. Korkarım Noel'de gelemeyeceğim. Roger'le..."

"Roger mi?" diye mantıksız bir kıskançlıkla sordum. "Maestro Josephson'dan mı söz ediyorsun?"

"Evet. Aslında telefonu açan oydu."

"Hey..." Birden üstüme bir çekingenlik çöktü. "Rahatsız ettiğimi söylemeliydin."

"Sen beni asla rahatsız edemezsin. Ayrıca ona bizi anlattım. Baksana, sen bizimle Sugarbush'ta bir hafta kaymaya gelsene."

"Gelmek isterdim. Ama çok çalışmam gerek. Eve bile bir günlüğüne gidebileceğim. Her neyse, sana Mutlu Noeller dilerim."

Telefonu kapattığımda kendimi tam bir salak gibi hissettim. Evie'nin noelini bir ay önceden kutlamıştım.

*

Tıp öğrenimime Ann Arbor'da devam ettim. Böylece evlenmelerinden sonra bile Chaz ile Ellen'i düzenli olarak görebiliyordum. (Ellen öğretmenliğe hazırlanırken Chaz da Blue Cross'ta idareci eğitimi almaya başlamıştı.)

O yıl evlenme bir salgındı sanki. Ağustosta Evie ile Roger de Tanglewood'da evlendiler. Roger Zubin Mehta yönetiminde Dvorak çalışıyordu. Roger bekarlar

partisine gittiği ve Evie de tüm cesaretini kaybettiği için oraya iki gün önceden gitmiştim. ("Matt, o kadar ünlü ve öylesine yetişkin bir kişi ki. Benim gibi bir çocukla neden evlenmek istiyor ki?")

Ona Roger'in onun ne kadar özel bir insan olduğunu anlayacak olgunlukta olduğunu anlattım. Hem onunla evlenen herkes kendisini dünyanın en talihli erkeği olduğunu anlardı. Şampanyalar açılıp flaşlar patladığında kaçınılmaz kriz çoktan unutulmuştu.

Benim için düğünün en iyi yanı törenden sonra konuklardan bazılarının verdikleri konserdi. Kaset koleksiyonumun yarısı oradaydı sanki.

Eve gidip kendimi doktorluk dünyasına gömdüm. O sonbaharda Evie Roger'in turnelerine katılmak için Juilliard'dan ayrıldı ve dünyalarımız yavaş yavaş birbirlerinden uzaklaşmaya başladı.

*

Artık bir aile reisi olmuşsa da Chaz ile Pazar geceleri bira içip kardeşçe sohbetlerimize devam ediyorduk.

İnsanı rahatsız eden sorular sorma huyundan hâlâ vazgeçmemişti.

"Elinde fırsat varken Evie ile evlenmediğine pişman mısın?"

"Kardeş kızkardeş gibiydik, evliliğimiz yürümezdi."

"Öyleyse neden bu kadar canın sıkkın?"

"Sıkkın falan değilim, Chaz. Afrika için mülakat konusunda telaşlanıyorum."

"Afrika mı? Kızı unutmak için Yabancı Lejyon'a mı katılıyorsun yoksa?"

"Şakanın sırası değil." Sonra Üçüncü Dünyanın çeşitli yerlerinde yoksulluk ve politika kurbanlarını tedavi için klinikler açan Medecin Internationale'e iş için başvurduğumu anlattım.

"Hey, bu tam senin fedakarlığına uygun bir iş. Tehlikeli mi?"

"Nereye gönderdiklerine bağlı. Ben Eritre'ye gitmek istiyorum. Orada bir iç savaş var ama söylenenlere göre iki taraf da doktorlara ateş edecek kadar aptal değilmiş."

"Eh, pijamalarına 'Doktor' diye yazdırtmayı unutma," diye Chaz şakasını yapamadan edemedi. "Yanıt ne zaman?"

"Haftaya, Paris'teki mülakattan sonra."

"Yani mülakat aşamasına geldin ve kardeşine söylemedin, öyle mi?"

"Eğer başarısız olursam kimsenin duymasını istemedim."

"Haydi haydi, Matt. Sen hiçbir işte başarısız olamazsın."

"Eh," diye gülümsedim. "Bu büyük bir fırsat olabilir."

ALTI

Milano, Eylül 1953

RÜTBE SIRASINA GÖRE duruyorlardı. Önce Tanrı. Sonra Meryem Ana. En sonra da bebek.

Milano'nun Duomo'sunda toplanan konuklardan önemlileri ilk ikisini yakından tanıyorlardı. Ama bebek henüz doğmuştu.

Bebek İtalya'nın en büyük holdingi FAMA'nın sahibi Gian Battista Dalessandro'nun kızıydı. Ve bu da kızın sosyeteye ilk takdimi.

Başbakan kızı kucağında tutar ve kardinal onu Silvia Maria Dalessandro olarak vaftiz ederken annesi Caterina kocasına, "Teşekkür edebilmek için Tanrıya inanıyor olmak isterdim," diye fısıldadı.

Adam gülümseyerek karısını kucakladı.

"Tanrı vardır, carina. Yoksa birbirimizi nasıl bulabilirdik?"

Vaftiz törenine katılan ünlü kişiler dünyanın uzak köşelerinden gelmişlerse de, bir bakıma en uzaktan geleni Mario Rinaldi'ydi. Gian Battista'nın rakibi ve en iyi dostu güney İtalya'nın geri kalmış küçük bir köyünde doğmuştu ve on yaşına gelene kadar ayağına giyecek bir çift kundurası olmamıştı. Şimdi ise İtalya'nın ikinci en zengin insanı olup Gruppo METRO'nun (Metalmeccanica Torinese) başkanıydı ve şirketleri saç kurutma makinelerinden helikopterlere ve hatta FAMA üretim bandından çıkan her arabanın lastiğine kadar akla gelen her şeyi üretmekteydi.

Ancak olay bütün sanayi devlerinin önünde eğildiği Gian Battista'ya aitse de Mario'nun avunacağı bir nokta vardı: Gian Battista onca parasına ve iki evliliğine rağmen bir oğula ve veliahta sahip olamamıştı. Oysa kendisinin bir oğlu vardı.

Kardinal bebeğin başına su serperken Mario yanındaki esmer oğlana, "Bu kız senin karın olacak," diye mırıldandı.

On altı yaşındaki Nico bunun bir emir mi yoksa bir kehanet mi olup olmadığını anlayamamıştı.

*

Metro servetinin varisi çoğunluk hisselerinin sahipliğine hayatında bir tek gün bile çalışmayarak erişmişti ve ondan sonra da çalışmaya niyeti yoktu.

Nico babasını memnun etmek için üniversitede okur gibi yapmış, bir dizi yoksul öğrenciyi besleyerek

derslerini yaptırtmış, hatta kendi yerine sınavlara sokmuştu. Kendisinin yapacak daha iyi şeyleri vardı.

Çocukluğundan beri hıza aşıktı: havada ve suda. Ve bu her şeyin üstünde olan bu tutkusu kendisine yıl boyunca canını tehlikeye atma fırsatı veriyordu.

Yarış motorunu Nice limanına bağlar ve babasının malikanesindeki sarayı andıran konukevini arkadaşlarıyla doldururdu.

Babası Silvia'da yabancılara karşı bir çekingenlik geliştirmeye çalışmışsa da, Riviera'daki komşusunun oğlunu bir yabancı olarak görmüş değildi. Nico aynı zamanda Gian Battista'nın en gözde tenis arkadaşıydı ve her yaz boyunca birbirleriyle maç yaparlardı. İkisi de kaybetmekten hoşlanmazdı.

Silvia kort kenarında oturur ve skoru İngilizce, Fransızca ve İtalyanca olarak söylerdi.

Nico'nun en son sevgilisi Simona Gattopardı buna bayılmıştı.

Küçük kıza, "Bir ara beraber oynayalım mı?" diye sordu.

"Kaç parasına? Nico ile babam hep büyük paralarla oynarlar."

"Sana sayıyı şaşırtmak için söyledi onu," dedi Nico.

"Yeğenin çok tatlı bir kız."

"O benim yeğenim değil, arkadaşım." Nico kolunu Simona'nın beline doladı, deniz kıyısına doğru yürüdüler.

Silvia henüz kıskançlık olduğunu anlamadığı bir acıyla arkalarından baktı.

Ve kendi eğlencesiyle öylesine meşgul olan Nico

da doğal olarak küçük kızın kendisine hayran olduğunu bilmiyordu.

*

Annesiyle babası bir kış Silvia'yı Cortina d'Ampezzo'ya Nico'yu kızak yarışında görmeye götürdüler. Kahramanı ile takım arkadaşını buz üstünde uçar gibi gören ve normal zamanlarda evde kapalı ve koruyucularla sarılmış olarak yaşayıp boğulan kız birden kendi ruhunun da kanatlandığını hissetmişti. Nico kızın özgürlük fantezilerini gerçek anlamda yaşıyordu.

O öğleden sonra Nico'nun kızağı bir su birikintisine girdi, kontrolden çıktı ve kenara çarparak birkaç kere yuvarlandı.

Silvia ağlamaya başladı. Gian Battista kızını avutmak için kucağına aldı.

İlk yardım istasyonunda Nico'nun kırıkları saptanıp helikopterle Milano'ya gönderilmek üzere ilk tedavisi yapıldı.

Silvia merakla, "Geçecek mi?" diye sordu.

"Elbette, carina," dedi Nico. "Bana hiçbir şey olmaz."

*

Gian Battista genç Rinaldi'yi hastanenin üst katındaki geniş odasında ziyaret ettikten sonra karısıyla kızına durumunu bildirdi.

"Bana kalırsa birkaç ay oradan çıkamaz."

"Belki doktorlar kafasına biraz mantık sokmayı başarır," dedi Caterina. "O zaman kendine yapacak değerli bir uğraş bulabilir belki de."

"Buna başladı bile. Ziyaretçi listesi iş dünyasının

Kim Kimdir'inden farksız. Sanırım bundan sonra altın madalyalarını o alanda arayacaktır."

"Eh, durulma zamanı gelmişti ki? Daha ne bekliyor ki?"

O anda bir kenarda kendi kendine oynamakta olan küçük Silvia atıldı: "Beni."

*

Caterina Dalessandro 1964 baharında devrimci bir grup tarafından kaçırıldı ve çok büyük bir fidye istendi.

İtalyan polisi hiç de karakteristiği olmayan bir sürat ve etkinlikle teröristlerin isteğini yerine getirememesi için Dalessandro'nun banka hesaplarını dondurdular.

Baba ve oğul Rinaldiler bu noktada arkadaşlıklarını kanıtladılar.

Gian Battista'nın istenilen fidyeyi verebilmesi için Mario dolarları toplamak için Londra'ya, Nico da İsviçre franklarını getirmek için Lugano'ya gitti.

Ancak telefonları dinleyen polis teröristlere para gidemeden erişebilmişti.

Ve çıkan çatışmada Caterina vurulup öldü.

*

Gian Battista haberi aldığı anda dünyayla yüzleşmeye cesaret edemeyerek odasına kapandı.

Kızının kendisine ihtiyacı olduğunu biliyor ama ona karşılık verecek ruhsal gücü bulamıyordu. Bu bir cam duvar ardında yaşamaktan farksızdı. İnsanları görüyor ama dokunamıyordu.

Silvia'yı avutma Nico'ya kalmıştı.

Cenazeden bir gün önce babası Gian Battista'nın yanına girince genç Rinaldi de oyun odasına gitti.

Oyuncaklar ve bebekler çevreye saçılmışsa da, oda boştu.

Nico bunun üzerine aşağı inip bahçeye çıktı. Kıpırtısız ve sessiz yüzme havuzunun ve aynı derecede boş tenis kortunun yanından geçti.

Çeşmeye doğru bakınca Silvia'nın bir banko üzerinde oturmuş, boşluğa doğru baktığını gördü. Dadısı Bayan Turner yüksek sesle bir şeyler okuyarak kızı avutmaya çalışıyordu.

On yaşındaki kızın yüzünde tam bir yıkım vardı.

Sonunda genç adamı gördüğünde de ne gülümse-di ne de kucağına koştu.

Nico dadıyı başıyla selamlayarak küçük kızın yanına oturdu.

"Silvia, ne kadar üzgün olduğumu anlatamam. Yani annen ve senin için."

Bir anlık bir sessizlik oldu.

"Dünya korkunç bir yermiş," dedi küçük kız.

"Evet, hayat şu anda katlanılmaz gibi geliyor, bunu kabul ederim. Ama pes edemezsin. Annenin sağ olsaydı ne isteyeceğini biliyorsun."

Kız başını salladı. Yüzündeki ifadede ıstırap kadar şaşkınlık vardı.

"Nico, babam benimle konuşmuyor. Yanlış bir şey mi yaptım?"

"Ona biraz zaman tanı."

Kız meraklı bir bakışla genç adama döndü. "Sen Tanrıya inanır mısın?"

"Sana okulda Onu öğretmiyorlar mı?"

"Öğretiyorlar, ama ben sana soruyorum. İnanır mısın?"

"Eh, kimi zaman."

"Ona annemin böyle cezalandırılmak için ne kötülük yaptığını sormak isterdim."

Evet, diye düşündü Nico. Kesinlikle inanmadığını anlardan biri de bu işte.

Ufka doğru baktı ve sakın bir sesle, "Seni bilmem ama ben üşüdüm," dedi. "Haydi gel içeri girelim de sıcak bir şey içelim."

Kız ilk önce yanıt vermedi.

"Haydi arkadaş." Nico elini uzattı. "Hatırım için."

Kız ağır ağır doğruldu, üçü birlikte eve döndüler.

Cenaze töreni aile arasındaydı ama trajedi merhametsizce medyatikti.

Teleskopik objektifli paparazziler alelâcele yapılmış iskelelere çıkmışlardı. Kameraları kurbanların acısıyla beslenen leş kargaları gibiydi.

Yaslı aile ağır ağır tabutun ardından yürüyordu. Gian Battista ve Mario Rinaldi'nin bir adım arkasında yürüyen Nico Silvia'nın elini tutmuştu.

Törenin sonunda önemli kişiler uzaklaşmaya başladıklarında Silvia açık mezarın yanında durdu. "Elveda, anne," diye mırıldandı.

Sonra döndü, yine Nico'nun elini tuttu ve dönüp yürüdüler.

YEDİ

PARİS'TE BİR ANDA BENİMLE Silvia'dan başka kimse kalmamıştı.

Bütün gün derste yanyana oturuyor, akşamları çeşitli bistrolarda birlikte yiyor-duk. Ertesi günün ödevlerini hazırladık-tan sonra kitaplarımızı kapatıyor ve ko-nuşuyorduk.

Silvia'yı niteleyecek bir tek nitelik varsa, o da tutkuydu.

İyi bir doktor olmaya adanmıştı kendi-sini, operayı seviyordu ve profesyonel basketbol fanatığıydı, yaşamın her şeyini aynı heyecanla kucaklıyordu. Şimdi dü-şününce onun bende Beethoven'ın Do-kuzuncu Senfonisinin final korosunun o coşkulu duygusunu uyandırdığını anlı-yorum: "Neşe, ilahi parıltı, Elysium kı-zı...."

Her nasılsa ne aşırı servetin yükü ne

de ıstıraplı bir çocukluğun yaraları kendisinde bir hasar yaratmamıştı.

Ya da ilk başta öyle görünüyordu.

Kızın gayet kapalı bir yaşantısı ve çok az yakın arkadaşısı vardı. Silvia gayet dürüsttü ve o kusursuz dışının altındaki kompleksleri saklamaya çalışmıyordu. Ancak yine de annesinden çok sık söz etmesi ilginçti.

"Babamla evlendiğinde annem İtalya'nın en büyük sabah gazetesi La Mattina'nın editörüydü. Ancak tanışmalarından sonra neredeyse bir gecelerini bile birbirlerinden ayrı geçirmemişlerdi. Ben doğduktan sonra annem evin bir kanadını büroya dönüştürmüştü ve motosikletli kuryeler yardımıyla gazeteyi evden yönetiyordu. Ancak mesleklerine öyle sıkıca bağlanıp çocuklarını unutan kadınlardan değildi. Kendisine ihtiyacım olduğunda gece gündüz demeden hemen yanıbaşımdaydı olurdu."

"Peki, sonra ne yaptın?"

"Babam vardı," dedi. Ses tonunda gerçek bir inançtan çok bir aileye sadakat seziliyordu. Sonra sakin bir şekilde itiraf etti: "Onun benim desteğime benim onun desteğine olan ihtiyacımdan daha fazla ihtiyacı vardı. Aslında babam bir daha kendine gelemedi denilebilir. Hâlâ kendini öldürecek kadar çok çalışır. Onun için kaygılanıyorum."

"Peki, senin için kim kaygılandı? Seninle kim oynadı? Seni okula kim götürdü?"

"Çeşitli kişiler. Belirli birini hatırlamıyorum. Hepsi aynı üniformayı giydikleri için o zaman pek önemli gelmemişti."

O anda aklıma gelen şeyi söylemeden edemedim.

"Ben bir insanın için başkasının yapamayacağı iki şey olduğuna inanırım: saçını kestirmek ve anababa yerine geçmek."

Bilmişçesine gülümsedi. "Okulda en iyi arkadaşım Sarah Conrad diplomasız psikiyatristlik yaptı. Ona göre ben anababa yoksunluğu çekiyormuşum. Eğer bir psikiyatriste danışmazsam hayatımdaki bütün ilişkileri berbat edecekmişim."

Benimle olanı değil, diye düşündüm.

"Haydi haydi, Silvia. Her kuralın bir istisnası vardır. Yani geniş ve birbirine çok bağlı olan ailelerden de yalnız insanlar çıkar. Klasik bir örnek olarak Ayakabıda Yaşayan Kadın masalını verebilirim."

"Onu biliyorum, Nico bana okumuştü."

"Nico."

"Evet. Bana tenis oynamasını öğretti. Ve satranç. Beni sirke de götürdü."

"Onunla evleneceksin herhalde," derken kendi şansım hakkındaki karamsarlığımı örtmeye çalıştım.

"Onu nereden çıkardın? Bu anlattıklarım yıllar öncesindeydi. Şimdi yüz yaşında olmalı."

"Bir kere yüz yaşında falan değil. Seninle oyun oynayacak kadar genç ve sözünü dinletecek kadar senden büyük. Ama en önemlisi, her anında yanında bulunmuş. Ve bu senin için de çok önemli, değil mi?"

Başını sallayınca içimde hâlâ parıldayan son umut kıvılcımları da söndü.

"Bir yere kadar haklısın," dedi. "Benim 'hapis' diye adlandırdığım dönemde bana karşı çok iyi davranmıştı."

"O da ne demek oluyor?"

"Annemin başına gelenlerden sonra babam beni koruma saplantısına kapıldı. Yani beni okuldan aldı ve evde eğitmeye başladı. Gelen öğretmenleri nasıl bir güvenlik soruşturmasından geçirttiğini tahmin edebilirsin.

"Sosyal yaşantıma gelince, bazı insanlar evinde patlamış mısır makinasıyla komple bir sinema salonu olmasını pek esaslı bir şey olarak düşünürler. Ama her hafta sonu hep aynı iki üç çocuğun olduğu bir sinema salonu hiç de keyifli değildir. Filminde en önemsiz şeyin perdede olanlar olduğunu anladığımda on dört yaşına gelmiştim. Başka insanları özlüyordum."

"Sonunda nasıl kurtuldun. O da Aziz Nico'nun yardımıyla mı oldu?"

"Alay etme. Ama o beni yurtdışında okumam için teşvik ediyordu. Yine de babam kendini toparlayana kadar onu terkedemezdim."

Bir çocuğun bir anababada olması gereken duyguyu hissetmesi ne kadar da garipti.

"Her neyse, güvenliğini kabul edeceği tek ülke İngiltere'ydi. Tabii okulun Katolik olması gerekiyordu. Ve seçenek olarak Wiltshire'da St. Bartholomew'dan başka bir yer yoktu.

"O dini olaylara alışmam biraz zaman aldıysa da orada mutluydum. En iyi arkadaşım Sarah ile orada tanıştım, akla gelebilecek her türlü sporu yaptım ve esaslı bir öğrenim gördüm. Ama her sabah ve her gece bir tek duam vardı: İlk ziyaret gününde babamın kolunda yeni bir kadınla gelmesi. Ama bu hiç olmadı.

"Bu da yazlarımı İtalya'da onun yanında geçir-

mem demekti. Onun tek başına yaşaması fikrinden nefret ediyordum. Kendi yaşımda fazla bir insan gördüğüm yoktu ama babamla iyi vakit geçiriyorduk. Fabrikaları ziyarete gittiğinde beni de yanına almaktan hoşlandığını biliyordum. Benimle gurur duyuyordu. Kabuğundan çıkıp biraz canlandığı ancak bu zamanlardaydı. Beni tanıştıtırırken gülümserdi. Bundan ben de hoşlanıyordum. İşçiler kendisini gerçekten seviyor görünüyorlardı."

Bu gerçeği kısa bir süre önce Monde gazetesinde de okumuştum. Babasının kuzey İtalya sanayicilerinin öncülerinden olduğu ve güneyden gelen işçilerinin ailelerini geride bırakmamak için ucuz evler yaptırttığı anlatılıyordu yazıda.

"En kötü haftalarımızı Toskanya'nın geri kalmış bir bölgesinde La Laconda'da küçük bir handa geçirdiğimizi hatırlıyorum. Burası Milano ve Torino'nun gürültücü ve gösterişçi olmayan üst sınıf İtalyanlarının devam ettikleri bir yerdı."

"O zaman gerçekten küçük olmalı," diye şaka yaptım.

Güldü. "Haklısın, Matthew, o yüzden çok özel bir yerdı. Basit 'Han' adına rağmen sakın ve zarif bir yerdı. Geceleri yemek servisinin yapıldığı bahçe yasemin kokardı. Benim yaşımdaki yeni yetme bir kıza göre güneş yanığı tenleri ve beyaz keten elbiseleriyle bütün erkekler güzeldi. Ama içlerinde en yakışıklısı babamdı. Kadınlar son moda ama fazla gösterişli olmayan elbiseler giyerlerdi, dans için de bir üçlü vardı."

"Piyano, davul ve keman, değil mi?"

"Evet, benim müzisyen dostum."

"Kemanın ortamı daha romantik yapacağını düşünmüştüm."

"Öyleydi, ama on beş yaşında bir kız ile babası için değil."

Bundan hiç o kadar emin değilim, diye düşündüm.

"Her yaz babam için uygun birine rastlayacağımızı umardım."

Pistte babasıyla dans ederken belli etmeden masalarda uygun dul kadınlar arayan bir Silvia'yı düşünmek beni garip bir şekilde etkilemişti.

"Bir gece yanımızdaki masada iki hanım vardı. Genççe olanı esmer, çekici ve tam yaşındaydı. Ve çok yakınımızda oturduklarından parmağında yüzük olmadığını görmüştüm. Yemek boyunca hep bizden yana baktılar ve fısıldaştılar. Kahve servisinden hemen önce yaşlı olanı kalktı, gencini öptü ve gitti.

"Hey, bu iş giderek ilginçleşiyor. Peki, sonraki hamleyi kim yaptı?"

"Ben yaptım tabii. Ani bir başağrısı tuttu, izin istedim ve babamın kalıp yemeğini bitirmesinde ısrar ettim.

"Salondan çıkarken arkama baktığımda babamın sigara tabakasına uzandığını gördüm. Acelesi olmadığı anlaşılıyordu. Bu o kadar uzun zamandır beklediğim andı. O gece ne uyuyabildim ne kitap okuyabildim. En az bir saat pencerede oturup dans edip etmediklerini görmeye çalıştım. Ertesi sabah uyandığımda kadının babamın balkonunda bizimle kahvaltı ettiğini bile hayal ettim. Kadın orada değildi, ama babam o kadar keyifliydi ki, öğle yemeği için planlar yaptığın-

dan emindim. Ancak o kadar bekleyemeyeceğim için dün gece yan masada oturan güzel kumral kadın hakkında ne düşündüğünü sordum."

Silvia susup başını salladı.

"Ben söyleyeyim," dedim. "Sarışınları tercih ediyordu."

"Hayır, sersem. Kadına dikkat etmemişti bile."

*

"Çok konuştum galiba," dedi Silvia. Saat bire geliyordu ve biz 'Aziz Bitli'nin (kaldığımız berbat otele verdiğim adlardan biri de buydu) boş lobisinde oturuyorduk.

"Hiç de değil," dedim. "Bir insanı başka türlü nasıl tanıyabilirsin ki?"

"Ama tanımak hoşlanmak değildir ki."

"Silvia, senin durumunda bu başka bir anlam taşıyabilir mi?"

Yanaklarımızdan öpüştük, o asansörle odasına çıktı. İflah olmaz Amerikalı olan ben de onuncu kattaki çatı arası odama merdivenlerden çıkarak günlük egzersizimi kaçırmamış oldum. Yukarı çıkarken son söylediği sözde bir anlam arıyordum. Nico henüz kalbini kazanmamıştı. Hâlâ bir şansım vardı.

*

Ertesi gece Cafe de Flora'da dersimizi bitirdikten sonra bir sürahi beyaz şarap ısmarladık ve yine ruhsal aile albümlerimizi açtık.

Önce bizi tıbbıa çeken Şeylerden szettik.

Silvia, "Doğrusunu istersen, ben doktor olmak istemediğim zamanı hatırlamıyorum," dedi. "Sanırım bu iş ta eskilerde Giorgio ile başladı."

"Kimdi o?"

En mahrem düşüncelerini paylaştığında yaptığı gibi masanın üzerinden bana doğru eğildi. Ve bu gece üzerindeki kazağın açık dekoltesi sayesinde bana Giorgio Rizutto'dan sözederken o güzel göğüslerine bakmaktan kendimi alamadım.

"Benim ilk 'erkek arkadaşım'dı. İkimiz de yedi yaşındaydık. İri kara gözlü, bizlerden epey ufak tefek, zayıf bir oğlandı. Teneffüslerde bütün oğlanlar koşarken o bir kenarda tek başına otururdu. Ben de gider onunla arkadaşlık ederdim.

"Ama oynamak için hiç bize gelemezdi. Okuldan çıkınca her akşam hastaneye diyalize giderdi."

Silvia derin bir soluk aldı.

"Lanet olsun. Bunca yıl sonra bile anlatması kolay değil. Anlaşıldığı kadarıyla fazla bir ömrü kalmamıştı. Babam çocuğu Amerika'ya yeni başlayan böbrek nakli için göndermeyi teklif etti. Onunla gurur duyuyordum. Babam her şeyi başarır diye düşünüyordum.

"Giorgio'yu Boston General Hastanesinde ameliyat ettiler. Ameliyat masasından kalkamadı."

Silvia başını eğdi. "Babam o günden beri bu olayın etkisindedir. Ama bir de Bayan Rizutto'yu düşün. Biz araya girmeseydik oğlu daha altı ay, belki de bir yıl yaşardı. Tıp sadece sonunu çabuklaştırmıştı."

Bir an sustum. "Demek böylece doktor olmaya karar verdin."

"Bilinçli olarak değil. Ama bu duyguları içimde taşımış olmalıyım. Her neyse, Sarah'ın Cambridge'de profesör olan babası ölümcül hastalar yurdunda müdürdü. Bir gün vizitlerini yaparken bizi de arkasına taktı.

"John Conrad mükemmel bir insandı. Bir hastanın yanındayken onun kendisini dünyanın en önemli kişisiymiş gibi hissetmesini sağlardı. Herkesin derdini dinler ve ne yapar yapar, her birine cesaret verecek bir söz bulurdu.

"Sekiz yaşında bir çocuk vardı hastanede. Çok hasta olmasına rağmen yine de arada sırada doktorun şakalarına gülebiliyordu.

"Birden Giorgio'nun böylesine insancıl ve sevgi dolu bir yerde ölmüş olmasını istedim. İşte o gün oradan dönerken kararımı vermiştim."

"Babanın tepkisini tahmin edebiliyorum."

"Hiç sanmıyorum. Şaşırdı ama kararımı kabul eder göründü. Ancak daha sonraları başladı itiraza. Tabii önce suçlulukla."

"Anababanın en popüler iddialarıdır o."

"O işe yaramayınca, tıp eğitiminin güçlüklerini saymaya başladı."

Gülümsedim. "Uykusuz geçen üç günlük nöbetlerden sözetti mi?"

"Hem de en ıstırap verici ayrıntılarına kadar. Ama buna başkaları dayanmışsa benim de dayanabileceğimi söyledim. Sonra rüşvete başvurdu. Tıbbi konularda bağışlar veren bir vakıf kurmayı önerdi. Az daha cayacaktım o zaman. Ama bir yaz süren verimsiz girişimden sonra pes etti. Ayrılırken öpüştüğümüzde ba-

na dünyada en önemli şeyin beni mutlu edecek şeyi yapmam olduğunu fısıldadı."

Ben bir sınama yaparak, "Her neyse, aslında olay Nico ile evlenene kadar bir şey yapıyor olman değil mi?" diye sordum.

"Sen babamdan da betersin. Onu sevdiğimi nereden çıkardın? Hiç öyle bir şey söyledim mi?"

"Eh, büyük bir ticari evlilik olur," dedim doğrudan doğruya bir yanıt vermekten kaçınarak.

"Eh, onu inkar edemem."

"Peki, tarih belirlediniz mi?" Bu sorunun yanıtını duymak istemiyordum.

"Aslında babalar Ağustosun son haftasını önermişlerdi."

"Bu önümüzdeki Ağustos mu yani?"

başını salladı. "Tabii şimdi ertelemek zorunda kalacaklar."

Yine soluk almaya başladım.

Sonunda onun Medecin Internationale'e katılmak istemesinin ek bir boyutunu anlamış bulunuyordum.

Sadece hasta çocukları tedaviye çalışmakla kalmayıp Nico Rinaldi ile bütün aile baskılarından da dünyalar kadar uzak olacaktı.

"Silvia, Afrika'ya gitme kararın kendi düşüğünde bulunamama isteğini de kapsıyor mu?"

Gülümsemesini gizlemeye çalıştı ama başaramadı.

"Her şeyi enine boyuna düşünebilmek zamana ve mekana ihtiyacım olduğunu söyledim."

"Bunu nasıl kabul ettiler?"

"Başka bir seçenekleri yoktu. Ben babamın olduğu kadar annemin de kızıyım. Annem olsa bağımsızlığını

her şeyin önünde tutardı. Eh, Sayın Meraklı Muhabir, istediğiniz bütün yanıtları aldınız mı?"

Hayır, dedim kendi kendime. Aklıma yepyeni bir soru listesi gelmişti şimdi.

SEKİZ

EĞİTİMİMİZİN SON GÜNÜ saat beşte François bir sigara yakarak son sözlerini söyledi.

"Resmi tanıtımı bitirmiş oluyoruz, oraya ayak bastığınız anda bunun hiç de hazırlık sayılamayacağını göreceksiniz. Orada her gün bir öğrenme deneyimidir ve biz size olası bir krize hazır olmanız için nasıl bir tavır takınmanız gerektiğini öğrettik. Ve genelde karşınıza bizim sizi hazırlamamış olduğumuz bir olay çıkacaktır. İçinizde haksız olarak azarladıklarımın özür dilerim. Henüz azarladıklarımıza gelince, onlar da hiç merak etmesinler, oraya gidince gereğine bakaçam."

Sınıftan bir kahkaha dalgası yükseldi. O aksi ve huysuz kişiliğinin altında

sevimli ve çekingen bir insan yattığından emindim.

"Şimdi hepinize bol şans dilerim." Söyleyecek başka bir şeyim yok."

*

Ertesi akşam yola çıkacağımız için Paris'te canımızın çektiğini yapabilmek için yarım günden az bir zamanımız kalmıştı.

Silvia ile o sabah Rodin Müzesi'ne gittik ve sonra da son kez olarak Medecine Internationale'e uğradık.

Banka formları, sağlık sigortası ve yaşam sigortası kağıtlarını imzalamak zorundaydık. Ben öldüğüm takdirde Chaz ile annem beşer bin dolar daha varlıklı olacaklardı.

Öğleden sonra ailelerimize bir şeyler almak için ayrıldık. Ben annem ile Malcolm'a gecikmiş bir düğün hediyesi olarak 'antika' bir saat ve hamile üvey kız-kardeşime de Le Bon Point'dan çok şık bir iki bebek giysisi alıp postaladım.

Otele dönerken La Vox de Son Maitre'e uğradım ve aldığım üç kasetten birini Silvia'ya vermek için özel armağan paketi yaptırttım.

*

Otobüsün dışında sinirli adımlarla gidip geliyordum. Vakit hızla geçiyordu ve yola çıkmazsak uçağı kaçıracaktık. İkide bir saatime bakıyor ve Silvia'nın neden geciktiğini merak ediyordum.

"Hey, Matthew!" diye gürledi François. "Bin haydi. Kızı merak etme, geç kalırsa limuzine binip gelecek parası vardır."

Bunu ne rahatlatıcı ne de komik bulmadım, ama otobüse de bindim.

Oturduğum anda Silvia arkasında her zamanki gölgesiyle göründü.

Bol mavi kazağı, sımsıkı blucini ve siyah deri çizmeleriyle şahaneydi. Yanıma oturup elimi okşadı.

"Özür dilerim, ama telefonu bir türlü kapatamadılar."

Kimden söz ettiğini sormamayı daha uygun buldum.

Place d'Etoile'de trafiğe takılınca François, "Çocuklar iyi bakın ," dedi. "Eritre'nin tümünde bu meydandaki kadar araba görmeyeceksiniz."

Sadık Nino arka sırada tek başına oturuyordu. Gözgöze geldiğimizde yanımıza gelmesi için işaret ettim. Ama o beni görmezden geldi. Hâlâ görevinin başındaydı ve gereksiz yakınlık kurmaya niyeti yoktu.

Charles de Gaulle havaalanında valizlerimizi arabalara yükleyip kapıya doğru sürerken Nino hâlâ uygun bir uzaklıktan Silvia'yı gözetliyordu. Pasaport Kontrol'a geldiğimizde görevi resmen bittiği için yanımıza geldi. Ağırlığını bir yandan ötekine aktararak ve çoğunlukla yere bakarak veda etti.

"Sinyorina Dalessandro'ya iyi yolculuklar dilerim. Kendisini kollamak için orada olamayacağıma üzgünüm..." Devam edemeyecek kadar utangaç olduğundan sustu.

"Sen tatlı bir adamsın," dedi kız. "Her şey için teşekkür ederim. Karına ve küçük kızına benden selam söyle. Arrivederci."

Nino gözucuyla bana baktı. Sanki sana güveniyorum, bayım, der gibiydi. Sonra dönüp ağır adımlarla yürüdü gitti.

Silvia'nın elini tutup konyak ve viski gibi son dakika alışverişlerini yapan diğerlerinin yanına gittik. Maurice Hermans'ın elinde kocaman bir iki litrelik Hollanda cini şişesi vardı.

"Bunu icat edenin Hollandalı bir profesör olduğunu biliyor musunuz?" dedi.

"Bütün Eritre'yi tedavi edecek kadar almışsın."

"Eh, ucuzluk vardı, pilotun yakıtı biterse yararlı olur diye düşündüm."

Ve sonra on birimiz de çıkış kapısı önünde toplandık ve duymakta olduğumuz heyecanı göstermemeye çalışarak sohbete daldık.

Sonunda Etiyopya Havayolları'nın Asmara'ya gidecek 224 sayılı uçağının anonsu yapıldı. François uçağın kapısında tam bir talim çavuşu gibi durmuş tıp komandolarının hepsinin binmesine nezaret ediyordu. Maurice'in dev cin şişesini görünce dayanamadı. "Bu çok komik işte. Çocukluk bu, Dr. Hermans. En azından Courvoisier gibi saygın bir şey alabilirdiniz."

İçinden dörtgen bir paketin ucunun çıktığı benim sırt çantama da bir diyeceği vardı.

"Nedir o, Dr. Hiller? Hershey çikolatası mı?"

"Sizi düşkünlüğüne uğrattığım için üzgünüm, François. Benim piyano klavyem o. Sana söylemiştim."

"Hatırladım. Sesini duymayı özlemle beklediğimi söyleyemem."

Silvia ile yerimizi bulup oturduk.

Emniyet kemerlerimizi bağlarken yüzüme bakıp gülümsedi.

"O niyeydi?" diye sordum.

"Nedeni yok. Sadece piena di... sentiment." "

"Değişik duygular içindesin demek." Bu beni de tarif ediyordu doğrusu. Ve ben de nedenlerine inemiyordum.

Cebimden paketi çıkartıp verdim.

"Senin o yeni Japon makinen için."

"Teşekkür ederim. 'Hiller'in En Popüler Parçaları' mı?

"Çok daha iyisi."

Ambalajı açınca Gluck'un on sekizinci yüzyıl şaheseri Orfeo ed Euridice'sini aldığımı gördü.

"Adını bile duymadım."

"Bir aşığın özleminin müzikle en kusursuz ifadesi vardır içinde."

Kasetçalarını elime tutuşturdu. "Bul öyleyse."

Kulaklığı takıp parçanın yerini buldum ve kasetçaları geri verdim. Silvia gözlerini kapatıp "Che faro senza Euridice"yi dinledi ("Euridice'siz ne yapacağım?")

Parçanın yarısında kolumu tuttu. "Matthew, 'che faro senza te?' Sensiz ne yapacağım ben?"

Uzanıp öptüm. Uzun uzun. Ağır ağır.

Uçak birden hızlandı ve akşam göğüne doğru yükseldi.

*

Uçuşta liderimizin uyarılarından geçici olarak kurtulacağımızı düşünmüştüm. Ama François'nın özverisini hesaba katmayı unutmuştum.

Yemek servisi yapılırken uçağın hoparlörlerinden o tanıdık ses yükseldi.

"Dr. Pelletier konuşuyor. Bütün yolculara ve özel-

likle de benim grubumdakilere koruyucu sıtma haplarını unutmamalarını hatırlatırım. Teşekkür ederim. Afiyet olsun."

*

Asmara'ya sabahın birinde vardık. Hepimizin gözü heyecandan faltaşı gibi açıldı.

Karanlık Afrika'nın ilk izlenimlerini çok iyi hatırlıyorum. Karanlık. Uçak inip de pist ışıkları sönünce karanlığı delen şeyler sadece gözlerin ve dişlerin parlıtıydı.

Gümrük işlemleri rastgele yapıldıktan sonra hepimiz astımlı bir kamyonetin arkasına bindik. Arkamızdan malzemelerimizi taşıyan antika üç kamyon geliyordu. İki saatlik yol boyunca Silvia başını omzuma dayayıp uyudu.

Sonunda Adi Shuma'ya ve önümüzdeki aylar boyunca evlerimiz olacak oluklu teneke damlı dört köşe kulübelerden oluşan bir köye vardık.

Yerliler eşyalarımızı boşaltırken François beni bir kenara çekti. "Matthew, herkesin yerini tespit etme durundayım, bana kolaylık olması için gecelerini nerede geçireceğini bilmek istiyorum."

Dürüst bir yanıt verdim. "Bak, François, bu soruyu şu anda yanıtlamam mümkün değil. Şimdilik rastgele bir yerde yatamaz mıyız?"

Omuzlarını silkip, "Amerikalı püritenler" hakkında bir şeyler mırıldanarak yanımdan uzaklaştı.

Ben de o gece tel çerçeveli gözlüklü, iriyarı bir Fransız olan Gilles Nagler'in yanında yattım.

İlkel benzinli jeneratör sadece ameliyathane ile di-

ğer tıbbi bölümlere hizmet verdiği için eşyalarımızı mum ışığında açtık.

Gilles ambalajını açmadığım koca paketimi görmüştü.

Saklamaya gerek duymadığı bir merakla, "Nedir o?" diye sordu.

"Piyano," dedim.

"Ciddi ol lütfen."

"Ciddiyim. Piyanosu olmayan klavye işte."

"Yani gürültü yapmayacak mı?"

"Gürültü mü? Onu da nereden çıkardın, Gilles? Bundan sadece müzik çıkar ve o da kafamın içindedir."

"Yine de seni uyarmalıyım." Çantasından beş altı tane dürbün çıkardı. "Ben çok düzenli bir insanım. Burasını da öyle tutacağımı umarım."

"Paniğe kapılmana gerek yok." Optik aletlerine bakmaktan kendimi alamadığımı görünce bir açıklama yapma ihtiyacını hissetti.

Biraz da gururla, "Ben kuş gözetlerim," dedi.

"Hiç kuşkum yok." Biraz uyumak için yatağıma girdim.

"Talihim varsa Çıplak Kafalı Kuzey İbis'ini göreceğim."

"Aman ne iyi. İyi geceler."

*

Ne kadar uyuduğumu bilemiyorum ama şafak söerken uyandığımı hatırlıyorum. Odamız daha şimdiden rutubetli ve rahatsızdı ve her an daha beter oluyordu.

Eritre'yi ilk kez görmek için pencereye gittim ve gördüğüm karşısında dilim tutuldu.

"Tanrım!"

Oda arkadaşım birden uyandı, gözlüğünü taktı, yataktan fırlarken, "Ne? Ne oldu?" diye sordu.

"Hiçbir şey. Bu gece burada büyük rock konseri var sanırım."

"Çıldırдың mı sen?"

"Eh, dışarda hayranlar toplanmış. Bu kadar insan başka ne bekliyor olabilir ki? Marta da program dağıtıyor sanırım."

Gilles sonsuz gibi görünen insan kalabalığına baktı. Hepsi de bir deri bir kemikti, toztoprak içindeydi ve hastaydı. Kliniğin kapısında göz alabildiğince geriye kadar sıralanmışlardı.

"Saat yedide işe başladığımızı bilmiyor mu bunlar?"

"Hepsinin de Rolexleri yok, Gilles. Her neyse, epey yoğun bir gün geçireceğimiz belli."

"Haklısın, Hiller. Marta hastaları düzene sokmaya çalışıyor olmalı. Ben iki fincan kahvemi içeyim de sonra gidip erkenden başlarız."

Giyinip tıraş olurken (soğuk suyla) Gilles hep kuşlardan hangi türleri görmeyi umduğundan sözetti durdu. Bizim kulübemize kıyasla büyük denebilecek ve aceleyle yapıldığı belli olan ahşap samanlık gibi binaya giderken hâlâ konuşuyordu.

Diğerleri uzun masanın çevresine sıralanmışlardı bile. Silvia beni görünce yer ayırdığını göstermek için elini salladı.

Duvarların birinde bir odun yakılan ocak ve birkaç

çelik tenceresiyle bir mutfak vardı. Yerli aşçıların temel hijyen kurallarını bildikleri ve servis yapmadan önce her şeyi iki kere kaynattıkları konusunda bizlere güvence verilmişti. Başka bir eğitim alıp almadıkları az sonra görülecekti.

Kahvaltımız hazırды: biraz papaya, muz, yerel bir tahıl olan teff'ten yapılan lastik gibi bir ekmek. Kahve maşrapası eskiden yağ tenekesi olmalıydı (öyleydi de). Silvia'nın yanına oturdum.

"Nasılsın?" diye sordum.

"Ödüm patlıyor. Ya sen?"

"Ben daha çok sabırsızlık hissettiğimi söyleyebilirim. Bir an önce dışarı çıkıp işe başlamak istiyorum. Burada bulunma nedenimiz bu, değil mi?"

Silvia başını salladı.

Kahvaltımı ederken çevremdekilere baktım ve hepsinin yüzünde benimkine benzer bir enerji gördüm.

Sadece Silvia sakindi.

"Bir şey mi var?" diye sordum.

Başını salladı. "Şiştozoma semptomlarını birden unuttum."

"Haydi haydi." Kolumu omzuna attım. "Cafe de Flore'de o gece gayet iyi biliyordun. Üstelik bu hastalıklar Times Meydanı'ndaki neon ışıkları gibi çarpar insanın yüzüne. Yanılmana imkan yoktur inan bana."

Silvia kendini zorlayarak gülümsedi ve sonra az önce konuşmakta olduğu gence tanıştırmadığını hatırladı.

"Matthew, bu Yohannes. Talihim varmış. Buralar-

da en iyi İngilizceyi o konuşuyor ve benim hastabakıcım olacak."

Genç adam bu övgü karşısında sevinçle gülümse-di. "Doktor hanım yanılıyor olmalı," dedi. "O kadar da iyi konuşamam."

Adamın hastalara gerekli tıbbi soruları çevirebilecek ve yanıtları aktarabilecek kadar konuşması bizim için yeterliydi.

"Hey, büyük adam nerede? Yani hâlâ uyuyor mu?"

"Dalga mı geçiyorsun?" dedi Denise. "François ve Maurice dün gecedен beri ameliyathanede. Buraya vardığımızda yaralı gerillalar vardı, sabaha kadar bekleyip riske girmek istemediler."

"Aferin onlara," dedim. "Sonra ayağa kalktım. "Haydi, onları örnek alalım ve işe koyulalım biz de."

Tam dağılacakken Marta seslendi: "Öğle yemeği diye bir şey olmadığını unutmayın. Yiyecekler burada, karnınız acıkınca gelip bir iki lokma yersiniz. Akşam yemeği yedi buçukta ve saat dokuzda da bir toplantımız olacak. İnanın bana, günümüz gayet yoğun geçecektir."

"İnanırım," dedim Silvia ile yemekhaneden çıkıp Denise onun görevlendirildikleri 'Hasta Danışma Bürosu'na giderken.

Kızı alnından öperken bir an elime sarıldı. "İhtiyacım olursa sana fikir sorabilir miyim?"

"Elbette, ama ihtiyacın olmayacak."

Silvia'nın bu kendisine hiç uymayan sahne korkusunu ancak iki dakika otuz saniye düşünebildim: yani kendi muayene odama gidip beyaz gömleğimi giyene

ve ellerimi yıkayıp stetoskopumu bile kullanmadan ilk verem teşhisimi koyana kadar.

Kız öylesine hastaydı ki, soluklarından ciğerlerindeki yaraların sesini duyuyordum.

Sonra da zaman kavramını kaybettim.

Ondan sonraki üç saat içinde daha önceki bütün klinik deneylerimden çok egzotik hastalık gördüm. Jean-Michel Gottlieb'in sözünü ettiği 'sözde yeryüzünden kalkmış' hastalıklardan hepsini ve bu arada cüzamı gördüğümden eminim.

Hemşirem Aida adında deneyimli bir kadındı. Ufak tefek ve sertti ve ilk başlarda hastalara yaklaşımını biraz saldırgan bulmuştum. Ama çok geçmeden tekniğini yılların deneyiminden aldığını anladım. Birbirlerini itip öne geçmeye çalışan hastaların çoğu onun sesi ve itmeleri karşısında hemen hizaya geliyorlardı. Kadın benim Tigrinya dilini öğrenmeye başlama da yardımcı oldu; öğrendiğim ilk sözcük her doktor için en tatmin edici olanıydı: yankela -'teşekkür ederim.'

Günün sonunda artık neresinin ağrıdığını sorabiliyor ve hastanın ne kadar zamandır sancı çektiğini sorabiliyordum.

*

O kadar meşguldüm ki, zorunlu bir litre suyumu içmek için durakladığımda ter içinde olduğumu ancak farkedebildim.

Her nedense şimdi ışık yılı kadar uzak görünen Paris'teki mülakatı ve François'nın televizyon ve McDonalds gibi uygarlığın zevklerini özleyip özlemeyece-

ğimi sorduğunu hatırladım. Ve yine hatırladığım kadarıyla klima konusunda hiçbir şey söylememiştir.

İnsani konfora bu tek ödün sadece ameliyathane-
deydi (ve belki de o kurnaz Fransız o yüzden oraya yerleşmişti).

Klinik bölümlerinin soğutma elemanları 'yakın gelecekte' takılacaktı ki bu asla demektir.

Kendime ayırdığım o boş zamanın keyfini çıkarırken birden Silvia'yı hatırladım.

Hastaları Aida'ya bırakıp çıktım. 'Yemek' sözcüğünü ağzıma almıyordum çünkü hastaların hemen hemen tümü açlıktan ölmenin eşiğindeydiler.

Güneş ateşten bir top gibi en yüksek noktasındaydı. En kısa mesafeler dışında artık üç saat boyunca yürümemiz yasaktı. O kısa mesafe de ancak mutlaka gerekliyse yürünebilirdi.

Tabii hastaların kavurucu güneş altında oturup kendilerini parça parça giysileriyle korumaya çalışmaktan ve sessizce beklemekten başka çareleri yoktu.

Anneler inleyen çocuklarını emzirirken kahverengi heykellere benziyorlar, çevrelerinde sinek bulutları dönüp duruyordu. Yılların yüküyle belleri bükülmüş kağıt kadar zayıf yaşlılar sessizce beklemekteydiler.

Bunlardan çoğu buraya gelmek için yarım gün yürümüşlerdi ve gerektiği kadar beklemeye hazırıldılar. Bu da oldukları yerde uyuyacaklar, sadece su ve bir de bedava tas çorba içecekler demektir.

Yüzlerine bakınca -ki bakmamaya çalışıyordum- yüreğim sızlıyordu.

Silvia'nın kliniği tam bir kaostu. Bağırانlar, inleyenler, itişip kakışانlar. Bütün dil bilmesine rağmen

Yohannes'in Aida'nın hastaların daha saldırganlarına Aida'nın karşı koyma yeteneğinden yoksun olduğu anlaşıyordu.

Çok acı çektiği anlaşılan bir kadın dikkatimi çekti. O sırada gönüllülerin sıkı sıkı bastırdıkları kadının karnındaki bir yarığı Denise'in dikmekte olduğunu gördüm.

"Ne yapıyorsun öyle?" dedim. "Kadına biraz daha lignokain veremez misin?"

"Hayır," diye kasılı dişleri arasından tıslar gibi konuştu. "Birkaç dakika önce bitti."

"Bekle, ben sana getireyim."

Gözleri öfkeyle parladı. "Hiç kalmamış, aptal Amerikalı. Şimdi beni rahat bırak. Bu işten keyif aldığımı mı sanıyorsun?"

"Silvia nerede?"

"Bilmiyorum, herhalde güzellik salonundadır. Eğer bulursan bir an önce buraya gelmesini söyle." Kızın sesi birden çaresiz bir yalvarmaya dönüştü. "Lütfen, Matt. Sınırımın sonuna yaklaşıyorum."

Ağlamak üzere olduğunu görüyordum. Silvia'nın bilinmeyen bir nedenle oradan kaçtığı anlaşıyordu. Ne olmuştu? Yemekhaneye girerken az daha François ise çarpışıyordum.

Tıraşı uzamış yüzünden hiç de keyifli olmadığı anlaşıyordu. O da ameliyathaneden yeni çıkmış olmalıydı.

"Eğer sevgilini arıyorsan tarihin en uzun kahve molasında," diye yüzünü buruşturdu. "Tahmin etmeliydim. Ama Dalessandro'nun verdiği rüşvet geri çev-

rilemeyecek kadar büyüktü. Bütün bunlar kızın o şımartılmış ruhuna biraz fazla geldi sanırım."

"Sen ne diyorsun?"

"Kız bilmiyor ama bize başvurduğunda babası bize bir milyon dolar vermeyi önerdi."

"Kızı almak için mi?"

"Hayır, reddetmek için. Buna o kadar kızdım ki, kızı kabul ettim. Şimdi izin verirsen işim var ve senin de işin olduğunu biliyorum."

Başka bir şey söylemeden çekip gitti.

Silvia masanın öteki ucunda oturmuş, çenesi avcunda, kahve fincanının içine bakıyordu. Öfkemi dizginlemeye çalıştım ama düşkünlüğü hissetmemek elimde değildi ve biraz da utanç vardı. Hem kendim için hem de onun için.

Ancak kıza yaklaşırken François tarafından nasıl olsa azarlandığına göre bir ikincisinin doğru olmaya-
cağını düşündüm. Silvia bir kendine güven krizi geçiriyordu ve desteğe ihtiyacı vardı.

"Merhaba," dedim. "Konuşmak ister misin?"

Başını salladı.

"Haydi, biraz konuşursan rahatlarsın."

Bir an daha sustu.

Sonra, "Matthew, kendimden utanıyorum," dedi. "Bunca aydır ne yapmak istediğimi bildiğime inanıyordum. Ama o çocukları gördüğüm anda kalbim paramparça oldu ve yıkıldım."

Demek sorun buydu. Klinik mesafesini kaybetmişti. Bu tür merhamet tepkilerine teslim olma zamanı olmadığını anlamıyor muydu?

"Daha dirençli olmalıydım."

"Daha dirençli olsaydın sen sen olmazdın," dedim.

"Daha cesur, o halde. Bu insanlar cehennemde yaşıyorlar ve onlara dışardan bakmaya bile dayanamıyorum."

"Kes artık," dedim. "François ilk gün çok şey bekledi. Ha, sırası gelmişken sorayım: düzenli olarak su içiyor musun?"

Gözlerini gözlerimden kaçırdı.

Onu daha fazla azarlamanın anlamı yoktu. Gidip birer litrelik iki şişe su getirdim. "Bunlardan birini şimdi iç ve bir daha akşama kadar bir tanesini bile atlatayım deme. Diğer her şey için sadece iki sözcüğüm var."

"Evet?" Merakla baktı yüzüme.

"Büyü artık."

Her nedense buna gülümsedi.

On dakika sonra yemekhaneden çıktığımızda en ciddi tıbbi vakalarla karşılaşmaya hazırdı.

Kapının hemen dışında kollarını boynuma doladı.

"Teşekkür ederim, Matthew."

Ve sonra uçaktaki öpüşmemizi bir arkadaş öpücüğüne dönüştüren bir şehvetle öptü dudaklarımı.

*

Sıradan bir gün değildi.

Gerilla savaşçılarının kurşun yaraları arasında sayılamayacak kadar çok hasta muayene edip teşhis koydum. Eğer o anda orada olmasaydık içlerinden çoğu ölecekti.

Tesadüfen oraya gelişimiz trahomalı en az on on beş çocuğun kör olmasını önlemişti. Bu sinsî göz en-

feksiyonu hijyenik bakımın en az olduğu yerde ortaya çıkar ve körlük yapar. Ancak zamanında doksisisiklin damlatılması (aslında ne kolay -antibiyotiksiz bir yaşamı kim düşünebilir ki?) hastalığı tümüyle ortadan kaldırır.

O gün gördüğüm son trahoma vakasını asla unutamayacağım. Saatlerce beklemesi sırasında bir iki kelime öğrenmiş olan Dawit adında küçük bir çocuktur. Çeşitli ses tonlarıyla bana 'dokta' diyor ve her seferinde kahkahayı basıyordu. Durumu ilerlemişti ama korneada henüz yara başlamamıştı. Kısa bir tedaviyle sağlığına kavuşacaktı.

Ama elimizde merhem kalmadığı için Aida'ya çocuğun annesine ertesi sabah gelmelerini söylemesini istedim.

Ertesi gün ana çocuk görünmediler.

Ancak bu arada elimizde bir tüp doksisisiklin de kalmadığı anlaşılmıştı. Yeni stok geldikten hemen sonra ve Afrika'da bulunduğum sürece kör olmaktan kurtarmak için hep o küçük çocuğu aradım. Ama bulamadım.

Bence en iyi doktorlar başarıları kadar başarısızlıklarını da hatırlayanlardır. Bu onlara gerekli olan alçakgönüllülüğü sağlar. O yüzden Eritre'yi düşündüğümde kurtaramadıklarımı düşünürüm. Ve küçük Dawit'i.

Ve Silvia'yı.

DOKUZ

AKŞAM YEMEĞİ SABAH kahvaltısının aksine çok sessizdi.

Evet, burasının yoksunluklar ülkesi olduğu konusunda bin kere uyarılmıştık. Ama hiçbirimiz, çok görmüş geçirmiş liderimiz bile, böylesine ihmal ve sefalet içinde yaşayan insanlar görmüş değildik. Ben onca çocuğun gecelerini annelerinin kolları arasında açlıktan kıvrandığını bile bile bir daha gidip de basit bir pizza yiyebileceğimi sanmıyordum.

Gün öylesine yoğun geçmişti ki, Silvia'nın bir sorun olduğunu düşünmek bile güçtü. Silvia öğleden sonra kendini toparlamış ve bizden biri olmuştu. Teşhisleri artık daha sağlam, tavrı güven vericiydi. Hatta çok gösterişli bir teşhiste bile bulunmuştu.

Denise bir hafta önce gezici BM sıh-

hi ekiplerinin köyünde bir göğüs enfeksiyonu için antibiyotik verdikleri altı yaşında bir çocuğu muayene ediyordu. Çocuk şimdi kliniğe getirilmişti: rengi sapsarıydı, terliyordu, nabız yok denecek kadar zayıftı. Denise steteskopla kalp sesi alamayınca paniğe kapılıp dinlemesi için Silvia'yı çağırdı.

"Aman Tanrım! Hemen ültrason makinesini getir!"

"Sen ne diyorsun, Dalessandro? Bu virütik bir..."

Silvia kızın sözünü kesip hastabakıcıya, "Yohannes çabuk!" dedi. Yohannes çıktı.

"Ne yaptığından haberin yok senin," dedi Denise.

"Kes sesini, Lagarde. Bir şey yakaladım galiba."

Yohannes birkaç dakika sonra yanımızda getirdiğimiz ilkel makineyi odaya soktu. Silvia makineyi çalıştırdı, aleti çocuğun göğsüne dayadı. Kuşkuları doğrulanmıştı.

"Anlamıştım. Perikardial boşalma. Kalbe basınç yapıyor. O yüzden ses alamadın. Lokal anestetikimiz olmadığından emin misin?"

"Kesinlikle."

"Lanet olsun, narkozsuz yapacağım öyleyse."

Silvia Yohannes ile Denise'e çocuğu tutmalarını emretti. Cesaretlenmek için de kendi kendine, "Haydi, Dalessandro. Başka seçenek yok. Yap şu işi," diye söylendi.

Bir an sonra çocuğun çığlıkları arasında göğüs kemiğinin altına bir iğne daldırmış ve bulanık bir sıvı çekmişti. Baskı bir iki saniyede hafifledi ve küçük kız yine normal solumaya başladı.

Silvia eğilip çocuğun alnını okşadı. "Bunu yaptı-

ğım için özür dilerim. Acıttığını biliyorum ama başka yolu yoktu." Denise'in de seçeneği yoktu. "Bravo, Dalesandro," demek zorunda kaldı.

*

François o gece grubu topladığında Silvia'nın başarısını herkes duymuştu.

"Kısa konuşacağım," dedi François. "Hepinizin yerel gece yaşamını tatmak için can attığınızı biliyorum." Şakasına gülümseyecek halimiz bile yoktu.

"Bu gece konuşacağımız tek şey hırsızların bize bıraktıkları pek az ilacı en iyi nasıl kullanabileceğimiz olacaktır."

"Hırsızlar mı?" diye Maurice kulaklarına inanamayarak sordu.

"Burada bunlara shifta deniliyor. Ama adları ne olursa olsun gittiğimiz her yerde ilaçlarımızın aslan payını ellerine geçirmeyi başaran aynı karaborsacılarıdır."

"Ama François..." dedim. "Eğer bizi soyacaklarını biliyor idiyse neden arabaların başına nöbetçi dikmedin?"

"Dikmedim de ne yaptım sanıyorsun, Hiller? Ama ne yazık ki, dün kamyonu 'nöbetçiler' götürdü."

Beni ayak altında ezilmiş bir böceğe dönüştürdükten sonra diğerlerine döndü.

"Ameliyat önceliklerine çok dikkat etmeliyiz."

Elle yazılmış bir liste aramızda dolaştırılınca itiraz mırıltıları yükseldi.

Maurice kıpkırmızı kesilmişti. Sözlerini vurgulamak için elini kağıda vurarak, "İnanamıyorum," dedi. "Lignokain yok, eritromisin yok, ve başladığımız ha-

lothanın yarısı var. Ne yapacağız, François? Sadece ete batmış tırnakları mı çıkaracağız?"

Bu önemli narkoz ilaçlarının yanısıra bütün göz antibiyotiklerinin de kaybolduğuna dikkat ettim. Bu da her gün göreceğimiz Dawit ve onun gibilerinin tedavi edilmeyecekleri demektir.

"Yerine ne zaman yeni malzeme gönderilecek?" diye sordum.

"Paris'tekiler sigortadan para alır almaz. Ve bana bürokrasiden falan sözetmeye kalkışmayın. Sigortamız olduğuna şükür."

O anda Silvia el kaldırdı.

"Evet, Bayan FAMA?" François'nın öfkesi burnundaydı.

"Bir telefon edebilir miyim?"

François'nın yanıt vermesini beklemeden diğerleri hep bir ağızdan, "Hayır!" diye bağıldılar.

Denise ise alay fırsatını kaçırmadı. "İlk uçakta yer mi ayırtacaksın, Dalessandro."

Ancak savaşın ortasında dört saatini geçirmiş olan Silvia kahvaltıdaki hanım evladı değildi. Kendisi hakkında ne düşündüklerine de metelik vermiyordu.

"Bugün pek popüler olmadığımı biliyorum ve herkesten, özellikle de Denise'den özür dilemek isterim. Ancak ben telefonu yardım aramak için edecektim."

Kollarını göğsünde kavuşturmuş olan François, "Dinliyorum," dedi.

"Babama telefon etmek istiyorum."

Odada ılık ve yuha sesleri duyuldu. Ekibin bir günah keçisi bulduğu anlaşıyordu.

Onların bu tavırlarına çok kızmıştım. Kalkıp masaya dayandım, tek tek yüzlerine baktım.

"Pekala, kesin sesinizi de bırakın konuşsun."

Ortalık sakinleşti.

"Babam bildiğiniz gibi pis bir kapitalist domuzu olduğundan ilaç sanayiinde kendisi gibi olanlarla ilişkilidir. Ve istediğimiz ilaçların gönderilmesini öne alabilir."

İlk tepki sessizlik oldu. Bütün gözler liderimizdeydi.

"Eh, bir denemekte yarar var," dedi François.

Cebinden bir anahtar çıkartıp kıza uzattı. "Hazır konuşurken birkaç kasa da Chianti Riserva göndermesini söyle bari."

Silvia arkasından edilecek alayları bildiği halde dimdik odadan çıktı.

"Tipik burjuva," dedi Denise. "Her şey için babasına koşuyor."

"Kıza bir hak tanıyın," dedim. "Onu bu kadar aşağılamanız karşısında babasından yardım isteyebileceğini söylemesi cesaret isteyen bir davranış değil miydi? Hiç biriniz bir anlık bir kararsızlık çekmediniz mi yani?"

Silvia tekrar odaya girerken bütün sesler kesildi.

Silvia anahtarı François'ya verdi. "Teşekkür ederim. Kiminle konuşacağını biliyor. İlk partiyi hafta sonuna kadar alacağız."

Oda arkadaşım Gilles, "Bravo!" dedi. "Aferin, Silvia. Ve sırası gelmişken söyleyeyim, bu öğleden sonra çok esaslı bir teşhis koydun."

"Pekala çocuklar," dedi François. "Toplantı sona erdi, iyi bir uyku çekin şimdi."

Silvia ile bir an sonra ellerimizde birer mumla baş-başa kalmıştık. Silvia sıkıntıyla gülümsedi.

"Beni desteklediğin için teşekkür ederim."

"Ben de sana yaptığın şey için teşekkür ederim. Bu büyük bir fark yaratacak."

Titrek ışık altında çok güzeldi.

"Milano'da durum nasıl?" diye sordum.

"İyiymiş."

"Ya Nico?"

"Onu sormadım."

"Baban sana söylemedi mi?"

"Eğer doğrusunu istersen benim hakkımda konuşmak onu mutlu etti, bir de sizlerin nasıl insanlar olduğunuzu sordu."

Birden Nino'nun verdiği raporu merak ettim. Ve patronunun benim hakkımda neler bildiğini.

Bunu daha fazla düşünmemeye çalıştım.

"Haydi Silvia, saat geç oldu. Mumu söndür."

Yanağına bakışımı hissediyormuş gibi, "Bana neden öyle bakıyorsun?" diye sordu.

"Seni hep böyle hatırlamak istiyorum da ondan."

Sonra mumlarımızı söndürdük ve karanlıkta öylece durduk.

Kolumu beline doladım, el fenerimi yaktım. Onun kulübesine doğru yürümeye başladık.

Egzotik adlarını ancak Gilles'in bilebileceği gece kuşlarının ötüşleri dışında çıt yoktu. Kulübeler ve ağaçlar ayın önünde sadece gölgelerdi ve ısı katlanılabilir bir derece düşmüştü.

"Bir şey söyleyeyim mi?" diye mırıldandı. "Hayatımın en kötü günü olarak başlayan şey en iyi günü olarak bitti. Ve bunun bir tek nedeni var." Kolumu sıktı. "Sana nasıl teşekkür edebilirim?"

"Önemli değildi," dedim.

Kapısının önündeydik. Bana baktı.

"Bu günün sona ermesini istemiyorum."

Bir an sonra içerdeydik ve tek mumun ışığında birbirimizin kollarına atılıyorduk.

*

Silvia Dalessandro'ya dokunmak, onu öpmek nasıl bir duyguydu anlatamam. Ya da kucaklaştığımız zaman dünyanın nasıl bütünlendiğini.

Birden durdu. "Sana bir şey söyleyeceğim, Matthew. Korkuyorum. Daha önce bir erkekle birlikte olmamıştım."

Çok şaşırmıştım. Silvia gibi birinin bakire olabileceği aklıma bile gelmemişti. Ama yüzündeki ifadeden bunun doğru olduğunu görüyordum. Kendisi için ne demek olduğumu düşünmek de ancak bana kalmıştı artık.

Ve o gece Etiyopya'nın ıssız bir köyünde bir kulübenin küçük bir odasında ilk kez seviştik.

ON

BİR RÜYA DEĞİLDİ.

Geceyarısı uyandığımda kendimi hâlâ Silvia'nın yanında buldum. Kollarım arasında huzur içinde uyuyordu. Gözlerime inanamıyordum. Her zamankinden daha güzeldi. Onu öpmek istiyordum ama uyandırmaya kıyamazdım.

Saatime baktım: beşi geçiyordu. Pencereden karanlık gökyüzünün aydınlanmaya başladığı görülüyordu. Geri dönmem gerekiyordu.

Sessizce giyinmeme rağmen birden gözlerini açtı, dirseği üzerinde doğrulup bana baktı.

Bir süre baktıktan sonra, "Hayır," dedi.

"Hayır ne?"

"Gidemezsin, Matthew."

Yanağımı yanağına dayadım. "Öğrenmelerini mi istiyorsun?"

"Ne farkeder ki? Yüzümde görecekler zaten."

"Evet." Gülümsedim. "Sen de benim yüzümde görüyor musun?"

Başını salladı. "Kalabilirsin."

"Hayır kalamam, Gilles'i kıskandırmak istemem," diye şaka ettim.

Silvia gülerken büyüünden kurtuldum ve doğru olduğunu bildiğim şeyi yaptım.

"Matthew..."

Durdum. "Merak etme," diye fısıldadım. "Yepyeni bir bölüme ancak başlıyoruz. Görüşürüz."

*

Kulübemize girerken Gilles yattığı yerde kıpırdandı. Hemen gözlüğüne uzandı ama ben, "Acele etme. Daha erken. Ben biraz yürüyüşe çıktım," dedim.

"Kuşkusuz" dedi anlamını pek çıkaramadığım bir ses tonuyla. "Ve merak etme, beni uyandırmış değilsin. Kuşları seyretmek için saat beşte kalkmaya çalışıyorum. Sen de kalktığına göre benimle gelmek ister misin?"

Daveti için teşekkür edip başka bir sefere geleceğime söz verdim. Bu arada onun olup biteni anlamadığı ya da anladıysa da anlamamış gibi davrandığı için kendisine minnettardım. İnşallah aradığı mutluluk kuşunu o sabah görürdü.

*

Bu saçma oyunumuz kırk sekiz saat devam etti. Ekip arkadaşlarım davranışlarımızda herhangi bir fark

görmüyorlardı, biz de mahremiyetimiz için memnunduk.

Üçüncü sabah François ikimizi hasta bir kabile reisini tedavi için arabayla gönderdi. Tek kişinin yeterli olacağı bir hasta ziyareti için yanıma bir arkadaş vermesinin içinde bir bityeniği olduğunu sezmem gerekirdi.

Döndüğümüzde sırtıyordu.

"Sizlerin yerinizi değiştirmek zorunda kaldım," dedi. "Bundan sonra ikiniz de on bir no.lu kulübede kalacaksınız. Yani bir itirazınız yoksa..."

Silvia ile bakıştık.

Ben ikimiz adına konuşarak, "Hayır yok," dedim. "Alışmaya çalışırız."

Sonra birden aklıma geldi. "Ama sadece on kulübe var."

"Hiller, ister inan ister inanma ama senin eşyalarını köyün en son yerleşim birimine taşıdık bile."

"Benimkileri de mi?" diye Silvia şaşkınlıkla sordu.

"Hayır, kendi eşyanı kendinin taşımak isteyeceğini düşündük. Klinik saatlerinden sonra tabii. Nekahet halinde olan hastalardan bazıları çok becerikli insanlar. Bu sabah sizin yokluğunuzda kulübeyi dikiverdiler."

Kulübeye baktım. Yapı bir mimari klasiği olup bir telefon kulübesinin dörtgenliği ile Pisa Kulesi'nin eğimini birleştirmeyi başarmıştı. Ama deponun öteki tarafında olduğu için diğerlerinden uzak olma avantajı vardı ve ne kadar mütevazı de olsa ilk yuvamızdı. Silvia ile elele tutuşup bu yeni ikametgahımıza baktık.

"Mutlu musun?" diye sordum.

Güldü. "Sana herkesin anlayacağını söylemiştim."

"Böylesi daha iyi oldu. Söylemek zahmetinden kurtulduk."

O sırada François uzaktan seslendi.

"Sizlere bunun öğleden sonraki görevinize bir dakika bile geç kalmanız için mazeret olamayacağını hatırlatmak isterim."

Gecelerimizin asla unutulmayacak saatler olduğunu söylemeye gerek yok.

Ve çok mutluyduk.

Ancak günün o acımasız sıcağı altında çevremizi unutmamız mümkün değildi.

Toprak kavruluyordu. Jakaranda ağaçlarının o her şeye meydan okuyan mor çiçekleri dışında çiçek açan ya da yetişen başka bir bitki yoktu. Manzara insanı boğacak kadar tek renkliydi: hafif kırmızılığы olan mat bir kahverengi. Fanteziye kapıldığım anlarda bunun toprağın emdiği o kadar kanın sonucu olduğunu düşünürdüm.

Klinikteyken zaman zaman silah sesleri duyardık. Doğal olarak yaralı hastalarımı hangi taraftan olduklarını sormazdım. Bazıları o kadar gençti ki, bunu kendilerinin de bilmediğinden emindim. Bu da savaşın anlamsızlığını vurgulayan şeylerden biriydi işte.

Silvia'nın babası gerçekten iş bitiren bir insandı. Birinci hafta sonu gelmeden Dahlak adalarındaki petrol kuyularından helikopterler Asmara Havaalanı'na gelen ilaçları hemen köyümüze indiriyorlardı. Çevrede toplanmış olan hastalar alkış tutup bu sihirli kuşlar için dansa başladılar.

Biz de kutlamamızı ameliyatlara hız vererek yaptık. Ve de trahoma kurbanlarına doksisisiklin vererek (ama ne yazık ki, Dawit'e değil).

*

Çalışma saatleri dışında Silvia ile uyanık olduğumuz her anı birlikte geçiriyorduk. Diğerleri günlerinin hep o değişmez tekdüzeliği altında bunalıyorlardı. Bizim için mutluluğun sonu gelmez bir tekrarı vardı. Ancak her gün kaybettiğimiz hastalarımız sonunda bizi bile etkilemeye başladı.

Ben ıstırabımı piyano taklidimde çalarak hafifletebiliyordum. Ama Silvia'nın böyle bir rahatlama yolu yoktu ve duyguları hakkında konuşmaya ihtiyacı vardı. Hiç konuşmadan bile onun gayet güç anlar yaşadığını ve avutulmaya ihtiyacı olduğunu görebiliyordum.

Eve gelir, bornozunu giyer ve eğer zamanı iyi ayarlamışsanız günün sıcaklığından hâlâ ılık suyla yıkanmak için dışardaki uydurma duşa koşardı.

Döndüğü zaman ben klavye üzerinde parmaklarımı çılgınca gezdirirken gelip hemen yanıma otururdu. Müzik olmadığından üzerinde çalıştığım parçayı bilmesine imkan yoktu.

"Beethoven'in 'Ayışığı Sonatı' da denilen parçasının son kısmı. O saçma adı her kim vermişse bu kısmı hiç duymamış olmalı -çılgın bir şey. Ludwig tam bir kasırğa yaratmış."

Sonra bütün gücümle o çılgın arpeggioları çalmaya devam ettim.

Silvia ensemi öperek, "Sen inanılmaz bir sanatçısın," dedi. "Yüzüne bakınca kendini müziğe nasıl ver-

diğini görebiliyorum." Gülümsedi. "Ve kimi zaman müziğini ben de duyuyorum."

Sonra çalmayı bıraktırdım ve günümüz hakkında konuşurduk. Bunu yapmak zorundaydık. Akıl sağlığını korumanın başka yolu yoktu.

*

Silvia'da bir hastasını kaybedince kendi kendini suçlama huyu vardı. Bir öğleden sonra ikisi de ölü doğan ikizlerin doğumunu gerçekleştirdikten sonra geceyi kendini suçlayarak geçirdi. Bu ülkede doğum öncesi bakım diye bir şey olmadığına kendisini inandırana kadar akla kararı seçtim. Gerçekten de kliniğe kadar millerce yolu yayan yürüyen hamile kadınların çoğu bebeklerini daha bize varmadan kaybediyorlardı. Silvia bir an suskun kaldı, sonra hafifçe, "Buradan nefret ediyorum," diye mırıldandı.

"Hayır etmiyorsun," diyerek kollarım arasına aldım.

*

Yemekhane elektriği olan tek yer olduğundan yemeklerden sonra orada toplanır, bir haftalık gazeteleri okur, mektup yazar, işimizden sözeder ve hatta sigara içerdik -evet, bu gerginliğe dayanamayan birkaçımız eski alışkanlıklarına dönmüşlerdi.

Arada sırada kısa dalga radyoda BBC haberlerini bulmayı başardığımız olurdu. Özellikle Eritre isyancılarını Etiyopya'dan bağımsızlıklarını kazanmak için verdikleri savaş hakkındaki haberleri dikkatle dinlerdik. Bizim hemen yanbaşıımızda olup bitenleri Londra'da daha iyi bilirlerdi.

Diğer doktorların sosyal yaşantıları diye bir şeyleri

yoktu. Gilles'in kuşları vardı. Zamanını çoğunlukla okuyarak ya da düşünerek geçirirdi. Ama kendi dostluğundan pek memnuna da benzemezdi. Bizlere katılması için uğraştım ama buna bir türlü yanaşmadı.

"Bu konuşmalar mutlaka insanın geçmişini anlatmasıyla son buluyor," dedi.

"Ne çıkar bundan? İlginç olabilir."

"Benim geçmişimde ilginç bir şey yok."

"Ayrıntıları uydurabilirsin. Çoğunun bunu yaptıklarından eminim."

"Bende hayalgücü de yoktur."

Daha fazla bir şey yapamazdım.

Böylece son kitap okurları da birbirleriyle kitaplarını değiştirdikten sonra yatma zamanı gelene kadar dedikodu yapmaktan başka çaremiz kalmazdı.

Birbirimizin yaşam öyküleri, bizi bu iç sıkıntısı vahasında bir araya getiren serüvenleri ve talihsizlikleri yavaş yavaş öğrenmiştik. Bazı meslektaşlarımızın geçmişleri kaçınılmaz olarak başlıca eğlence kaynağımız oluyordu.

İlk açılanın François olması kaçınılmazdı. Evli olduğunu sol elindeki yüzüğünden zaten biliyorduk. Madam Pelletier'nin Paris'ten ayrılırken bile ortalıkta görünmemesinden bunun pek mutlu bir evlilik olmadığı da anlaşılmıştı zaten.

François bir akşam kendini 'mutlu evliliği olan bir insan' olarak niteleyerek evlilik konusunda canlı bir tartışma başlattı.

Ben, "Sahi mi?" demekten kendimi alamadım.

"Sahi, Hiller," dedi. "Yirmi yıldır beraberiz ve üç çocuğumuz var."

"Onlarla ne kadar birlikte oluyorsun?"

"Böyle şeyler ölçülmez, oğlum."

"Biliyorum ama senin dış ülkelerde geçirdiğin zamana bakılırsa çok kısa ailevi deneylerin pek yoğun geçmiş olmalı."

Bu noktada Maurice Hermans hepimizin sormaya can attığımız soruyu ortaya atıverdi.

"İzin verirken bir şey sormak istiyorum, François: karın bu işten ne kazanıyor?"

François sigarasını yaktı. "Bir kere ayakaltında bir kocası olma sıkıntısını yaşamıyor. Benim yaptığım işten gurur duyuyor. Kendisi bizim bağış toplama büromuzun müdürüdür ve iyi bir annedir. Her ağustosta Normandiya'daki kır evimizde seksin iyi kalite şampanya gibi olduğunu hatırlarız: başında köpüklüdür ve yirmi yıl sonra çok daha iyidir. Geçici beraberliklerimizi bunun gibi uygarca sohbetleriyle doldururuz ve o an için artık birbirimizi sevmediğimizi unuturuz."

Tabii bundan sonra başka soru sorulmadığını söylemeye gerek yok.

*

Bir süre daha geçince günlük konuşmalarımızda 'ben Paris'teyken' gibi cümleler duyulmaya başlandı. Zaman zaman bizi bu uzak köşeye getiren idealizmi kendi kendimize hatırlatmak zorunda kalıyorduk. Giderek Sartre'ın Çıkış Yok piyesinin karakterlerine dönüşmekteydik. Tek fark orada cehennemin 'başka insanlar' olmasına karşılık burada cehennem aynı insanlardı.

Başlangıçta Maurice Hermans ağız armonikasını çalacağı zamanlar kibarlık gösterip dışarı çıkardı. An-

cak günler geçince performansı içeri taşıdı ve hatta BBC ile rekabete bile başladı.

Aslında buna bile tahammül edilebilirdi. Ama ne yazık ki, repertuarı sadece 'Red River Valley' ve 'My Darling Clementine'dan ibaretti ve gizli gizli linç sözcüğü bile dillerde dolaşmaya başlamıştı.

*

Mayıs başlarında bir gece radyoda İtalya'nın eski başbakanlarından Aldo Moro'nun solcu teröristler tarafından öldürüldüğünü duyduk. Silvia çok sarsılmıştı. Sadece annesinin kaderini hatırlamakla kalmamıştı, Moro babasının arkadaşlarından biriydi de.

Kendisini avutmaya çalıştım. "En azından burada öyle şeylerden uzaksın ve güvencedesin," dedim. Bir daha radyo dinlemeyeceğine söz verdim sonra. "Öyle ıssız bir yerde olmanın avantajlarından yararlanalım bari. Hastalarımızın dertleri bize yeter."

Başını sallayarak ellerime sarıldı. "Haklısın, bu dakikaların keyfini çıkarmalıyız." Bu sözler benim için bir hüznün gölgesini taşıyordu. Bu mutluluğun son suza kadar süremeyeceğini hatırlamıştım.

Arada sırada geleceği düşünmeye cesaret edebiliyordum. Ama bu o kadar acı yüklüydü ki, önümüzde bizi bekleyen ayrılığı hayal etmeye bile dayanamıyordum.

Ve aklıbaşında olmaya çalışmama rağmen Silvia ile evlenme hayalleri de kuruyordum. Bir gece ebelerden birine yardıma koşarak bir sezaryen doğum yaptırmıştım. Çocuğu bir örtüye sarıp anasına uzatırken Silvia ile yapabileceğimiz çocuğun yüzünü gözlerimin

önünde canlandırdım. Bu tertemiz sevinç anı ötesinde hayalgücüm birden duruvermişti.

Birlikte olacağımız bir dünyayı hayal etmem imkansızdı. Yani Silvia benimle Dearborn'a gelip doktorluk yapar mıydı? Hiç sanmıyordum. Ben İtalya'ya gider miydim? O da pek mümkün değildi. Onun Milano sosyetesinin beni kabul edeceğini düşünemiyordum.

Bence biz ayrılırken tarifsiz acılar çekmemiz için zalim kaderin bir araya getirdiği birer oyuncağından başka bir şey değildik. Bu düşüncelerimi Silvia'ya açınca onun da aynı ayrılık korkusu altında yaşadığını öğrendim.

"Şimdi çok mutluyuz," dedim. "Neden hep böyle yaşamayalım ki?"

"Seninle aynı fikirdeyim."

İlk başta kulaklarıma inanamadım.

"Her şey şu anda kusursuz," dedi. "Neden Afrika'da kalmayalım? Burada bir ömrü dolduracak kadar iş var."

"Ciddi misin, Silvia? Yani dünyadaki her şeyden vazgeçmeye hazır mısın?"

"Önemli olan sevgi ve çalışmadır, Matthew. Benim dünyam burada başlar ve biter."

"Eğer gerçekten istediğin buysa ben da yaşamımı seninle paylaşmak isterim."

"Gerçekten bunu istiyorum."

"O zaman benimle evlenir misin?"

"Buna üç sözcükle yanıt verebilirim: evet, evet, evet." Kara gözleri parlayarak kollarımın arasına atıldı.

"Gidip bir papazla görüşelim öyleyse."

"Bence hava hoş," dedim. Evlenelim de nasıl olursa olsun, umurumda bile değildi.

Asmara'daki Katolik Katedraline telefon edip randevu almayı önerdim. Ne zaman gitmek isterdi?

"Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi," dedi.

Birden aklıma bir şey geldi. "Hamile değilsin ya?"

"Hayır, ama bu fikirden birden hoşlandım doğrusu." Sonra daha ciddi bir sesle devam etti. "Aslında artık karar verdiğimizize göre babama bir oldu bitti sunmak çok daha memnun eder beni. Bunu anlatamam, sadece öyle hissediyorum işte."

Haklı olduğunu biliyordum. Ne kadar çok beklersek kızını benden kopartmak için değil Eritre'yi dünyayı bile sarsabilecek bu adamın durumdan haberdar olması ihtimali o kadar fazlaydı.

François'ya nedenini açıklamadan, çoktan zamanı gelmiş iznimizi kullanmak için Asmara'ya gitmek isteğimizi söyledik.

"Elbette," dedi. "Nyala Otelinin altıncı katındaki lokantaya uğramayı sakın ihmal etmeyin. Masaları küçük çadırlar gibi düzenlenmiştir."

*

İki gün sonra sabah saat yedide Adi Shuma'dan ayrıldık ve tam bir mil yükseklikte olan Eritre'nin başkentine öğleden epey önce vardık. Havadaki değişiklik çok dramatikti: yazın cehennemini geride bırakmış, bahara girmiştik.

Kente girerken tam bir kültür şoku yaşadık. Afrika'nın ıssız bir köşesinde o kadar kaldıktan sonra Milano'nun bir semtine gelmiştik sanki. Bunun bir nede-

ni yok değildi. Binaların çoğu İtalyanların kenti 1889'da fetihlerinden sonra inşa edilmişti ve kent ondan sonra İtalya'nın Afrika imparatorluğunun başkenti olmuştu.

Asmara yani 'Çiçekler Ormanı' her yanda begon-yaları ve jakarandalarıyla adına gerçekten uyuyordu. Sokaklar tertemizdi, kaldırım boylarında kahveler ve gerçek mağazalar uzanıyordu.

Oraya turist olarak gelmediğimiz için doğruca Özgürlük Caddesine gittik ve çevresinde hakim bir şekilde yükselen bir İtalyan yapısı olan Katolik Katedraline yakın bir yere park ettik. Yirmi dakika erken geldiğimiz için kilisenin içini dolaştık, gotik şaheserleri gibi yapılmış yirminci yüzyıl vitraylarını seyrettik.

Haftalarca süren özlemim birden gerçekleşecekti. Kimseden izin almadan büyük orgun başına oturdum. Kuşkusuz parçam Bach'ın Sol Minör Fügüydü. Ancak daha ilk mezürler tavana kadar yükselmeden güçlü bir ses müziği bastırdı.

"Kimsiniz?"

Yeniden çalabildiğim için o kadar mutluydum ki, yanıtlım biraz saygısız sayılabilirdi.

"Şu anda J.S. Bach'ın mütevazı bir hizmetkarıyım. Başpapaz Yifter'le randevum vardı. Onu nerede bulabileceğimi biliyor musunuz?"

"Buldunuz bile," dedi adam. "Erken geldiniz, çocuklarım. Buraya aşkın kanatlarıyla uçarak gelmiş olmalısınız."

Monsenyör Yifter hemşehrilerinin çoğu gibi ufak tefek, ama Adi Shuma'dakilerden daha sağlıklıydı. Uzun uzun yüzüme baktıktan sonra, "Bu kadar müzik

yeter, bay Hiller," dedi. "İkiniz de şöyle gelir misiniz?"

Kitaplarla dolu çalışma odasında üç kişilik kahve bekliyordu. Latince kitapların çokluğu dikkatimi çekti.

"Buyrun," dedi. "Kahve, Kapuçin kardeşlerimiz tarafından burada yetiştirilmiştir."

"O zaman gerçek bir kapuçino kahvesi desenize."

En iyi gülümsemesi olduğunu tahmin ettiğim bir tavırla yüzüme baktı.

"Evlerinizden çok uzaklardasınız, çocuklarım. Afrika'da mı tanıdınız birbirinizi?"

"Hayır monsenyör, buraya gelmek için eğitimde üç ay önce Paris'te tanıştık."

"Şu halde uzun zamandır tanışmıyorsunuz?"

Benim kuruntum muydu yoksa sorusunda gerçekten bir kuşku mu vardı?

"Kronolojik açıdan bakıldığında kısa bir süre sayılabilir," dedim. "Ama birlikte yaşıyoruz, yani demek istediğim o günden beri gece gündüz bir arada çalışıyoruz. Bu koşullar altında bir insan diğerini gayet yakından tanıyabilir."

"Doğru," dedi Monsenyör Yifter. "Yaptığınız güzel şeylerin haberi buralara kadar ulaştı. Sizleri kutlarım. Şimdi, nereden başlayalım."

Önce biraz daha dostça davranmakla başlayabilirsin diye düşündüm. Benim gibi Katolikliği seçmeye hazır bir insanı geri çevirecek kadar çok işi olamazdı nasıl olsa.

Adam arkasına yaslanıp iki elinin parmaklarını birleştirerek Silvia'ya baktı.

"Evlilik çok ciddi bir şeydir, Bayan Dalessandro. Ve ebedi ve asla kopartılamayacak bir bağıdır."

Silvia bana baktı. Yüzümde onun bu üstünlük taşıyan tavrına karşı tükenmek üzere olan sabırsızlığımın ifadesi vardı.

Silvia adama dönerek uzlaşmacı bir sesle, "Bunu biliyoruz, Monsenyör," dedi. "O yüzden kendimizi ellerinize teslim etmeye geldik. Ben Wiltshire'da St. Bartholomew'da okudum."

Adam bundan hoşlanmış göründü ve yanıtını Silvia'ya yöneltti.

"Doğru."

Bu ne demekti ki?

Silvia, "Nikahımızı kıyacak mısınız?" diye ısrar etti.

"Elbette, zamanı gelince. Ancak Kilise'nin görevi evlenmek isteyen çiftleri beş altı ziyarette hazırlamaktır. Her ay gelebilecek misiniz?"

Pek emin değildim ama adam evliliğimizi yarım yıl ertelemiş oluyordu. Ama yanılmıştım.

"Ama tabii bu durumda eşlerden biri Katolik değil." Sonra da bana baktı.

"Katolikliği kabul etmeye hazır mısınız?"

"Evet. Ancak karar verdiğim takdirde resmen Katolik olmam da gerekmiyor, değil mi?"

"Eğer çocuklarınızı gerçek dinde yetiştirmeyi kabul ettiğiniz takdirde."

Bir an durakladım. Silvia'ya çocuklarımın Katolik olarak yetiştirilmelerine bir itirazım olmadığını söylemiştim, ama bu adamın bana böyle baskı yapması da hiç hoşuma gitmiyordu. Yine de bizi oradan kurtara-

cak bir tek sözcük olduğunu biliyordum. "Evet," dedim.

"Çok iyi. Sizin gördüğünüz eğitime sahip biri için bunun ilave üç aydan fazla süreceğini sanmıyorum."

Şimdi dokuz aylık bir oyalama sözkonusuydu. Sadece başımı eğbildim.

Çok güzel." Adam ayağa kalktı. "Sizin için bu saat elverişli mi?"

"Evet, Monsenyör," dedi Silvia. "Böylece bir günde gelip dönebiliriz."

"Pekala, öyleyse..." Adam cüppesinin cebinden deri kaplı bir ajanda çıkartıp sayfalarını çevirdi. "Ayın yirmi dördü diyelim mi?"

Üç hafta sonra yani.

"Pekala," dedi Silvia. Beni kolumdan tuttuğu gibi odadan çıkardı sonra.

Sesimizin duyulmayacağı kadar uzaklaşınca, "Derin soluk al, Matthew," diye fısıldadı. "Derin soluk al. Sokağa çıkana kadar bekle."

Tam o sırada duvardaki bronz plakayı gördük. 1922 tarihliydi ve kilisenin kurulmasında yardımcı olanlara teşekkür ediliyordu. Aralarında FAMA Şirketinin kurucusu Vincenzo Dalessandro ile öylesine sadakatle hizmet ettiği Il Duce Benito Mussolini'nin de adları vardı.

"Eh, bu her şeyi açıklar," dedim. "Bunun aile kilisesi olduğunu biliyor muydun?"

"Bilseydim gelmemizi önerir miydin?"

O güzel gözlerini bana çevirdi. "Hâlâ benimle evlenmek istiyor musun?"

"Elbette, Silvia. Burada olmasın da."

*

İtalyan ve Amerikan elçiliklerindeki karşılanmamız bunun tam aksi oldu. Yetkililer evlenmemiz için hükümetlerinden bir an önce karar çıkartmak için ellerinden geleni yapacaklarını söylediler ve programımızı iki hafta sonrasına hazırlamamızı tavsiye ettiler.

Nyala Otelinde o gece ayırttığımız yeri iptal ettik ve eve dönmeden önce Cafe Park'ta oturup bir espresso içtik.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Silvia.

"Merak ediyorum."

"Neyi?"

"Babanın bizi ayırması için ne kadar geçeceğini."

Elimi tuttu. "Saçmalama. Bizi hiçbir şey ayırmaz."

"Bundan o kadar emin olma."

"Gerçekçi ol sen de. Yirmi bir yaşından büyüğüz. Bize nasıl engel olabilir?"

"Silvia, baban sahip olduğu ilişkilerle seni Mars'a giden ilk İtalyan uzak gemisine bile bindirebilir."

*

O gece döndüğümüzde saatin çok geç olmasına rağmen çılgınlar gibi seviştik.

Sonra birbirimizin kolları arasında öylece yattık.

"Matthew, hiç farketmez," diye fısıldadı Silvia.

"Ne farketmez?"

"Biz zaten evliyiz."

Sımsıkı sarıldım kendisine. Bunun dışında gerçekten hiçbir şey farketmezdi.

ON BİR

"HAYIR, FRANÇOIS, beni bunu yapmaya zorlayamazsın."

Askerde olsaydım itaatsizlikten savaş divanına verilirdim.

Bu göreve talip olduğumda yapamayacağım hiçbir iğrenç veya rahatsız edici şeyin olduğunu sanmıyordum, ama yanlışmışım. Bir insana bir silah doğrultup tetiği çekemeyeceğimi öğrenmişim. Ve benim pasifistliğimi sınavanın da François olması çok ilginçti.

"Bak, Matthew, gerçekçi ol. Bu kapıların yüz metre ilersinde bir savaş var. Hastalarının güvenliğini korumak zorunda kalabilirsin. Bu tabancayı kullanmayı bilmeyi kendin kadar onlara da borçlusun."

Ancak vücut dili gerçek duygularını ortaya koyuyordu: 38'lik tabancayı par-

maklarının ucuyla tutuşundan onun da hayat kurtarmak için eğitilmiş bir elde bir ölüm aracı tutuyor olmak fikrinden iğrendiğini görüyordum. "Bak, suçluluk duygunu azaltacak bir önerim var: bunu kullanmayı öğren ve silahla ateş etmeyi sorunla yüzyüze gelene kadar ertele."

François sustu, derin bir soluk aldı. "En azından bu seçeneğe sahip olacağına söz ver bana."

Pes ettim.

Ertesi iki hafta boyunca sabah saat altı buçukta kapılarımızı açmadan kuyruğa giren kalabalığın uzaklarında bir yerde toplandık.

François gizli kalmış sanatçı yanını ortaya dökerek kalpleri üstüne içiçe geçmiş daireler çizili üç karton insan şekli yaptı. 'Harpo,' 'Chico' ve 'Groucho' on, yirmi ve otuz metre uzaklıklara yerleştirildi. François ondan sonra onları acımasız bir isabetlilikle ortadan kaldırmayı öğretmeye koyuldu. Aralarında Silvia'nın da bulunduğu bazı doktor meslektaşlarım bu işten pek keyif almışlardı. Ancak kaderin cilvesine bakın ki, aralarında en iyi atıcı ben çıktım. François bile etkilenmişti.

"Hiller, insanları iyileştirmekten bıcarsan her zaman Mafyanın tetikçisi olabilirsin," dedi. Tabii, gülmediğimi söylemeye gerek yok.

İç savaşın yeni ve tehlikeli bir aşamaya girdiği 1978'de gitmiştik Eritre'ye. Serüven düşkünü Sovyetler Etiyopya rejimine büyük çaplı silah yardımı yaparak sahneye girmişlerdi. Eritreli isyancılar bu çok büyük ateşgücü karşısında yenilmeye başlamışlar, kaçtıkları her yeri kana boğuyorlardı.

Büyük insan kitleleri göçe başlamıştı ve BM yetkilileri göçmen kampları kuruyorlardı. Bize en yakın olan kırk mil ilerdeki kampta sadece iki hemşire, ilk yardım araç gereci ve özellikle çocukları silip süpüren dizanteriden korumak için doralit gibi 'tutucu' ilaçlar vardı. En yakın hastane biz olduğumuzdan bu insanlar arasındaki daha acil vakalar için düzenli olarak oraya bir çift doktor göndermekteydik.

O sıralarda pek tehlikeli görünmediğinden Silvia ile birlikte bu yolculukları iple çekiyorduk. İkimiz de hem birbirimize yakın olma hem de iyilikçi duygularımızı tatmin ediyor, yönetim gözünde 'puan' kazanıyor ve saatlerce bir arada oluyorduk.

Ancak yolculuğun risklerini de bilmiyor değildik. Etiyopya askerleri, ELA isyancıları ve sıradan soyguncular rakip kent çeteleri gibi amaçsızca çarpışıyorlardı ve aralarındaki ateş arasında kalanları umursamıyorlardı bile.

Kamchiwa'ya dördüncü yolculuğumuza çıkmak üzereydik. Hazırlığımızın son aşamasında François ile Marta kamyonetimizin arkasına doldurduğumuz malzemeyi kontrol ettiler. François hiçbir şey söylemeden torpido gözündeki tabancayı çıkartıp dolu olup olmadığına baktı.

Silvia'ya bir veda öpücüğü kondurmasından sonra aynı sevgi gösterisini bana da göstermemesini rica ettim. Kendisini sevmiyor değildim ama Gauloises sigarasının kokusuna da tahammül edemiyordum.

Silvia tam bir FAMA mirasçısından beklenileceği gibi gayet esaslı araba kullanıyordu. Bıraksam iki saat boyunca direksiyondan kalkmayacaktı. Sabahın erken

saatinde hava da ılık olduğundan araba sürmek bir zevke dönüşmüştü.

Ben haritacı ve disk jokey rolünü üstlenmiştim. (ilk parça olarak yeni günün havasını ve iyimserliğini yansıtmak üzere Teleman'ın trompet konçertosunu seçmiştim). Sonra da başbaşa kalmanın keyfiyle konuşmaya koyulduk.

Önce kendi buluşumuz olan bir oyunla başladık: Düğünümüze davet edilmediği için en çok kızan kim olacaktı? Epey engebeli birkaç mili böylece atlattıktan sonra ikinci konuya geçtik: iki yıllık kontratımız sona erdikten sonra orada ne kadar kalacaktık.

Ben, "Benim için sonsuza kadar bile fazla uzun bir süre değil," dedim. "Ne oldu, Silvia, birden sıra hasretine mi tutuldun?"

"Neden ki?"

"Ne bileyim ben, belki de esaslı bir makarna özlemişindir."

Yüzü hafifçe kızarmış gibiydi. "Merak etme, Matthew, yemin ederim ki yemek yapmasını öğreneceğim."

"Haydi haydi, senin mutfak becerilerin konusunda ciddi olmadığımı biliyorsun. Ama diğer yandan çocuk konusuna gelince..."

"Onları nerede yetiştirmek istediğimizi mi soruyorsun?"

"Evet." İçimde aniden doğan babalık özleminin büyüklüğünü bastırdım. İkimizin de buna verecek kolay bir yanıtı yoktu.

Bir süre Tosca'nın nağmeleriyle yola devam ettik. Silvia düşünceli görünüyordu.

"Ne düşünüyorsunuz, Sinyorina?"

"Acaba geri dönebilecek miyiz?"

"Nereye?"

"Geldiğimiz yere."

"Elbette, torunlarımızın düğününe."

Gülümsedi.

İki saat geçtiğinde Glenn Gould Bach'ın Goldberg Varyasyonları'nı çalıyordu ve bir fırının içinde gibiydik. Bir okalıptüs ağaçları topluluğuna vardığımızda Silvia'ya arabayı kenara çekmesini söyledim. İkimiz de ballı çay içtik (François'nın tuz tabletlerini yutma ve güneş çarpmasından korunma reçetesi), sonra da direksiyona ben geçtim.

Birkaç dakika sonra yol açık bir araziye çıktı. Olası saldırganların görünmeden bizleri görebildikleri için burasının en tehlikeli yer olduğunu söylemişlerdi. Ancak biz gençtik, aşkıttık ve zaten kim bize zarar vermek isterdi ki?

Bunu çok geçmeden öğrendik. Önce arabaya bir taş çarptı sandık. Afrika'nın bu ıssız yerinde taş nereden gelecekti ki? Kaputun sağ tarafını delen bir kurşun olduğuna inanasm gelmiyordu anlaşılan. Ancak o anda delinen radyatörden buhar çıkmaya başladı. Arabayı güçlkle kontrol edip durdurabildim.

Korkmuş olan Silvia, "Ne oldu?" diye sordu.

"Ne değil, kim? Acaba Amerikan Otomobilciler Derneği kartım burada geçer mi?" Benimki de şakaydı işte.

Torpedo gözünden tabancayı alıp ne olup bittiğini anlamak için arabadan indiğimde alnımdaki damarların attığını hissediyordum. İşte o anda düşmanımızla

karşı karşıya geldim. Göğüslerine çaprazlama fişeklik takılmış, maun suratlı kupkuru iki gerilla. Benim bile Rus malı olduğunu anladığım silahlarını bize doğrultmuşlardı.

Entelektüelliği elden bırakmayarak adamlarla konuşmaya çalıştım.

En iyi Tigrinyacamla, "Ne istiyorsunuz?" dedim. Kalbim kaburgalarımaya öyle bir gürültüyle çarpıyordu ki, yanıtlarını duyamayacağımdan korktum.

Bir yabancıнын kendi dillerini konuşması adamları bir an şaşırtmıştı. Uzun boylusu zehir gibi bakışlarını üzerime dikti. Arka planda hâlâ Glenn Gould çalıyordu.

"Bizimle geleceksiniz!" dedi. Silvia'yı bu heriflere teslim edemezdin. Bunu ancak cesedimi çiğneyerek yaparlardı.

"Çekilin önümüzden!" diyerek çok acı çeken hastalarımızdan öğrendiğim küfürleri sıraladım. Herifler buna da çok şaşırmışlardı. Silvia'ya direksiyona geçmesini ve arabayı vitese taktığında bana seslenmesini söyledim.

Silvia'nın şok içinde olduğu anlaşılıyordu. "Matthew, onların dediğini yapmak daha doğru olur belki," dedi.

"Beni iyi dinle!" diye bağırdım onun şoktan kurtaracağını umarak. "Bunların eline düşmek istemeyiz. Sen hemen dediğimi yap."

O sırada pusu kuranlardan biri tüfeğiyle kendisine yaklaşmamı işaret etti. Tetiği çekmek üzere olduğunu bile bile yerimden kıpırdamadım.

"Çabuk ol, Silvia!" diye bağırdım. Arabadan yine ses gelmedi.

Adamın gözlerinden öfke fışkırıyordu ve beni öldürmeye hazır olduğu belliydi. O anda güdülerine tabi bir yaratık oluverdim: eşini ne pahasına olursa olsun koruyacak bir hayvan.

Bir kurşun kulağımın yanından geçince uygarlıkla bütün bağlarım da kopmuş oldu. Tabancamı doğrulttum ve adamın göğsüne ateş ettim. Vurulmamak için dizüstü çökerken az daha kurşunu yiyordu. Adam tekrar yerinden kalkamadan arabaya atladım. Birden yolun öteki yanında üçüncü gerillayı görmüştüm. O da silahını omzuna kaldırmış Silvia'ya nişan almaya çalışıyordu.

Hiç duraksamadan, güdüsel bir tepkiyle ateş ettim. Adam geri savruldu. Tanrım, bir insan vurmuştum. Bu hayatımın en korkunç anıydı ve bunu düşünecek zamanım yoktu. Uzanıp Silvia'yı sarsarak olanca sesimle bağırdım. Kız birden kendini topladı. Vitesi geçirdi ve ardımızda bir toz bulutu bırakarak fırladık.

Şimdi her iki yandan da bir kurşun yağmuru başlamıştı. Araba biraz hızlanınca camdan uzanıp şarjörü boşalttım.

Sonra birden alımda bir şey hissettim. Kafamın içinde havai fişekler patlıyordu sanki.

Sonra da her şey kapkara kesildi.

İKİNCİ BÖLÜM

YAZ
1978

ON İKİ

BİLİNCİM YAVAŞ YAVAŞ yerine gelirken pencereden hafif bir güneş ışığı da yüzümü okşuyordu. Bir hastane yatağında olduğumu farkettim. Kafatasım zonkluyordu; kolumda bir serum vardı. Başucunda da yorgun ve kaygılı yüzüyle annem. Annemin burada işi neydi? Ben neredeydim?

Annem gözlerimi açtığım için rahatlamış gibiydi.

Korku dolu bir sesle, "Matthew, beni anlayabiliyor musun?" diye sordu.

Daha tam uyanamadığım halde ilk tepkim, "Silvia nerede?" diye sormak oldu.

Konuşmaya çalışıyor, içime hava çekeyordum ama ses çıkaramıyordum.

Elime dokunan bir el hissettim ve kardeşimin sesini duydum.

"Sakin ol, Matthew. Çok büyük badireler atlattın. En azından torunlarına kafandan vurulmana rağmen sağ kaldığını anlatabileceksin."

Sonunda sözcükleri şekillendirmeyi başardım.

"Chaz, Silvia iyi mi? Kaçabildi mi?"

Sorumu anlamamış görünüyordu. Beni sakinleştirmeye çalışarak, "Sakin ol," dedi. "Önemli olman senin iyileşmen."

"Hayır değil." Giderek daha çok telaşlanıyordum.

Görüş alanıma tıknazca, kır saçlı, beyaz önlüklü bir adam girdi. Garip bir aksanla konuşuyordu İngilizceyi.

"Dr. Hiller, nerede olduğunuzu biliyor musunuz?"

O anda kim olduğumu bile bilmiyordum.

Bu garip aksanlı adam, "Zürich Üniversite Hastanesindesiniz," dedi.

İsviçre! Hiçbir şey anlamıyordum. Burada ne işim vardı?

"Adım Profesör Temmuz. Beş gün önce beyninize çok yakın bir kemiğe gömülmüş bir kurşunla buraya getirildiniz. Durumunuz çok ağırdı. Sizi hemen ameliyata aldım ve şu anda aramıza döndüğünüze ne kadar sevindiğimi anlatamam."

Gerisini annem anlattı. "Geçen hafta Malcolm'la birlikte geldik ve kendisi ameliyat boyunca Profesör Temmuz'un yanından ayrılmadı. Çok başarılı bir ameliyat yaptığını söyledi. Ama hastaları beklediği için o Dearburn'a dönmek zorunda kaldı."

Başım dönüyordu ama duyduklarım da bana bir şey anlatmıyordu.

"Özel bir hava ambulansıyla getirilmişsin," dedi Chaz.

Profesöre baktım. "Yanımda kim vardı?"

"Genç bir nörolog ve bir hemşire."

"Bir İtalyan kızı yok muydu?" Gözlerimle yalvarıyordum adama. "Olması gerekirdi. Silvia da yanımdaydı. Kara saçlı, bir yetmiş beş boyunda, güzel..."

"Uçakta başka kimse yoktu," dedi Tammuz.

Fazla uyuşturucu vermiş olmalılardı; aileme durumun acilliğini anlatamıyordum. O anda Silvia'nın sağ olup olmadığını bile bilmiyordum.

Kardeşıme baktım. "Chaz, nerede olduğumu nasıl öğrendiniz?"

"Milano'dan bir doktor telefon etti. Ayrıntıya girmedi. Senin yaralandığını ve dünyanın en iyi beyin cerrahı tarafından ameliyat edilmek üzere Zürih'e uçakla gönderilmekte olduğunu söyledi. Gördüklerimden anladığım kadarıyla söylediklerinin hepsi doğru çıktı."

O noktada yine profesör araya girdi.

"Kurşunu yemeden önce olanları hatırlıyor musunuz?"

Düşünmeye çalıştım. Ancak bir şeyi hatırlamaya çalışmak inanılmaz derecede güç bir şeydi. Duyduğum huzursuzluğa rağmen belleğimin kalesinin taş duvarlarını aşmaya çalıştım.

"İki adam var... hayır, üç. Tüfekli. Bizi esir almaya çalıştılar. Ateş açtılar. Ben de ateş ettim. Birini vurdum sanırım." O anda bile bir insan öldürdüğüm gerçeğini kabullenmeye hazır değildim. Daha çok sevdiğim kadınla ilgileniyordum.

"Saldırıya uğradığımızda Silvia Dalessandro yanımdaydı. Lütfen biri bana ona ne olduğunu söyleyebilir mi?"

Yanıt annemden geldi.

"Matthew, biz de doktorun sana söylediklerinden başka bir şey bilmiyoruz. Amerika'da haberlerde kısa bir paragraftı. Eritre'de bir Amerikan gönüllüsü vuruldu diye bildirildi. Başka kimseden söz edilmiyordu."

Kardeşim, "O kadar ünlü biri için 'Büyük Zengin Kızı Kaçırıldı' falan derlerdi."

Çıldırarak gibiydim. "Olamaz!" diye bağırdım. "Öyle yer yarılmış da içine girmiş gibi kaybolmuş olamaz."

Çaresizliğim bulaşıcıydı. Ailem benim sağlığım için giderek kaygılanmaya başlamıştı. Her biri beni yatıştıracak bir yol arıyordu.

"Belki Dr. Pelletier bir şey biliyordur," dedi Chaz. "O da dün telefon etti ve kendine geldiğin anda bildirmemizi rica etti."

"İyi fikir, hemen arayalım öyleyse."

Eritre'yi bulmak iki saat sürdü ama sonunda parazit gürültüleri arasında François'nın sesini duydum.

"Dünyaya hoş geldin, Matthew. Yine aramıza döndüğüne ne kadar sevindim bilemezsin. Cesaretine hayranım ama bu kadar ucuz kahramanlığa ne gerek vardı?"

"Palavrayı kes, tamam mı? Silvia sağ mı?"

Bir an duraksadı. "Senin sayende sağ elbette. Seni buraya getiren o oldu."

"Peki, şimdi nerede?"

"Yemin ederim ki bilmiyorum, Matthew."

Tanrıya şükürler olsun, evleneceğim kadın sağ diye düşündüm. Ama neden yanımda değildi?

"Uçağı kim sağladı?" diye sordum.

"Şey.. ben." O yarı baygın halimde bile bir şey sakladığını anlıyordum.

"Silvia nereye gitti?"

"Seninle Zürih'te olduğunu sanıyordum. Son gördüğümde seni helikoptere bindirirlerken elini tutuyordu."

"Ne helikopteri?"

"İlaçları havaalanından buraya getiren o Kızıldeniz Petrol kuyularının İtalyan helikopterlerinden biri? Seni ve onu aldı. Yani, Silvia'nın hayatını kurtardın diyorum, be adam!"

"François, Silvia'nın Milano'daki telefon numarası var mı sende?"

"Evet. Ama bir işine yarayacağını sanmam."

Bana söylediği şey neydi?

"Sen ver yine de."

Telefonu Chaz'a uzattım, o da François'nın verdiği numarayı yazdı. François'ya acele veda edip Chaz'a öteki numarayı arattım.

Kalın sesli bir adam çıktı telefona. Kibar bir İtalyanıyla, "Silvia Dalessandro ile konuşabilir miyim?" dedim.

"Özür dilerim efendim."

Lanet olsun, herif Silvia'nın orada olup olmadığını bile söylemeyecekti. Son kozumu oynadım.

"Bay Dalessandro ile konuşabilir miyim?"

"Prego?"

"Bana bak, aptal numarasına gerek yok. Patronunu ver. Kızı hakkında konuşacağım... hayatını kurtardığım kızı."

Bu adamı etkilenmiş olmalıydı. Beni beklemeye aldı. Birkaç dakika sonra karşıma BBC aksanı İngilizce-siyle bir adam çıktı.

"İyi akşamlar, Dr. Hiller. Ben Dalessandro. Size yaptıklarınız için ne kadar teşekkür etsem azdır. İyileştğinizi duyunca çok sevindim. Son haberi alana kadar çok büyük bir kaygı içindeydim."

Herif demek durumumu izliyordu ama bir telefon açıp teşekkür etmek aklına gelmemiştii, ha? İçimden bir ses zamanımın çok kısa olduğunu söylüyordu, hemen sadede geldim.

"Silvia nerede?"

"Silvia çok üzgün, Matthew. Bunu anlarsın sanırım."

"Kendisiyle konuşabilir miyim?"

"Şu anda bunun doğru olacağını sanmam."

"Acaba sizce ne zaman 'doğru' olabilir?"

"Bu konuşmaya devam etmezsek daha iyi olacak. Güle güle, Doktor."

Bunun Dalessandro ailesiyle son konuşmam olduğunu hissettiğim için inat edip her şeyi söylemeye kararlıydım. "Lanet olsun, Bay Alessandro. Onun için bir insan öldürdüğümü anlamıyor musunuz?"

Bu çılgınca patlama bile herifi etkilemedi. Gayet sakin olarak ve anlaşıldığı kadarıyla dürüstlikle yanıt verdi.

"Matthew, kızımın hayatını kurtardığın için sana hep minnettar olacağım."

Sonra da telefonu kapattı.

Istırap içinde yastığıma serildim.

Kafatasıma giren o kurşunun yoluna devam edip işimi bitirmiş olmasını isterdim.

ON ÜÇ

İTALYA'DA İKİ HANEDANI BİRLEŞTİREN DÜĞÜN

MİLANO: 4 Ağustos 1978 - Çağdaş İtalya'nın bir kraliyet düğünü sayılabilecek töreni bugün Milano'da yapıldı. Çokuluslu METRO şirketinin başkanının oğlu Niccolo Rinaldi (41) ile FAMA Holdingin başkanının kızı Dr. Silvia (25) bugün hayatlarını birleştirdiler.

Gözlemciler bunun İtalyan sanayi tarihinin en büyük birleşimine yol açacağı tahmininde bulunmaktadırlar.

Tören aileler arasında yapılmıştır.

Bu kentin çocuğu olan gelin İngiltere'de Wiltshire'da St. Bartholomew Katolik okulunda okuduğu ve Cambridge Üniversitesi'nde tıp öğrenimi gördüğü

bildirilmiştir. Çift Milano'ya yerleşecektir.

Annemle Chaz haberi benden saklamaya çalışmışlardı. Ancak dünyanın bu tür peri masallarını ne kadar sevdiğinin farkında değillerdi. Hastanenin bütün televizyon kanallarında aynı haber vardı. Bu nedenle Tanrı bilir ya kaç dilde aynı haberi seyrettim.

Bundan sonraki birkaç hafta boyunca duygularım inanmazlıkla çılgınlık arasında gitti geldi. Zaman zaman bunların hepsinin sonunda uyanacağım ve her şeyin eskisi gibi olduğunu görüp rahatlayacağım bir karabasan olduğunu düşünüyordum.

Çılgınlığımın en doruk anlarında o herifleri Silvia'nın babasının beni öldürüp kızını geri almak için tuttuğuna inanıyordum.

Ancak çoğunlukla sadece şaşkındım. Silvia konusunda, dünya konusunda, hatta kendim hakkında neye inanacağımı bilemiyordum.

İstirabım denecek gibi değildi. Birkaç hafta boyunca bütün dergi ve gazeteleri onların balayı fotoğrafları süsledi durdu.

"Kız gitti artık, Matthew," dedi Chaz. "Ve gerçekte ne olduğunu asla öğrenemeyeceğine alıştırsan artık kendini. Sağ olduğuna ve tam olarak iyileşeceğine şükret." Bu bir avuntu değil, diye düşündüm. Bu cezaların en büyüğü.

*

Hastaneden taburcu olmamdan üç gün önce açık balkon kapısı önünde hava alıyor, okumaya çalışıyordum. Aniden içeri giren bir hemşire beklenmedik bir

ziyaretçi geldiğini bildirdi: kendini sadece 'bir arkadaşın arkadaşı Sarah Conrad' olarak tanıtan biri.

Gelen kız kısa kesilmiş kestane rengi saçları, yumuşak bakışlı gözleri ve okşayıcı sesiyle çok güzeldi. İngiliz aksanı kim olduğunu belli, ediyordu. Neden gelmiş olacağını tahmin ederek odada yalnız bırakılmamızı istedim. Kız biraz da huzursuzlukla bakarak, "İyi misiniz?" diye sordu.

"Bunu kimin sorduğuna bağlı. Sizi o mu gönderdi?"

Sarah başını eğdi.

"Düğününde miydiniz?"

"Evet."

"Bunu neden yaptı?"

Omuzlarını silkti. "Bilemiyorum. Kendisinin de bildiğini sanmıyorum. Yazgısı hep buydu herhalde."

"Ama o Paris'ten önceydi. Afrika'dan önce."

Kız önce yanıt vermedi. Bir lise öğrencisi gibi iskemlenin kenarında oturuyor, yumruk yaptığı ellerini kucağında tutuyordu. Benimle göz göze gelmedi ama sonunda bir zarf çıkarttı, bana verdi ve gitmek üzere ayağa kalktı.

"Hayır, durun," diye bağırdım. "Lütfen," dedim sonra.

Ben zarfı açarken kız yerine oturdu.

Sevgili dostum,

Sana bir açıklama ve hayatımı borçluyum. Senin kadar olağanüstü bir insanla birkaç dakika bile geçirmiş olmak beni ömrümün sonuna kadar minnettar kılacaktır. Sonun başka türlü olmasını istedim.

Söyleyebileceğim tek şey doğru olanı yaptığımı düşünüyor olmamdır. İkimiz için de.

Lütfen beni unut. Hak ettiğin mutluluğu bulacağına eminim. Karşılaşmamızın sevincini joy hayatımın sonuna kadar en değerli bir hazine olarak saklayacağım.

Sevgiler,
Silvia

O noktaya kadar umudumu tümüyle kaybetmiş olmadığımı o anda anladım. Ancak Silvia'nın kendi eli şimdi bu kendi kendimi kandırmamın son sığınağını da yıkmıştı. Yenilgiyi kabul ederek, "Ne olur doğru söyle, onu evlenmeye nasıl zorladılar?" diye sordum.

Neredeyse fısıltıyla, "Başına silah tutmadılar," dedi. Sonra böyle bir benzetme yaptığından pişman olarak yüzü kızardı.

Ben ise gayet gerçekçi olmayan bir düşünceyle kızı yeteri kadar sorguya çektiğim takdirde sırrını öğreneneğimi umuyordum.

Sarah bunu hissetmiş olmalıydı ki, gayet inatla direndi ve Silvia'ya sadakatini hiç kaybetmedi. Sonunda ayağa kalktı.

"Sizinle tanıştığımıza memnun oldum," dedi. "Yeni düzeleceğinizi öğrendiğime sevindim. Eğer bir ihtiyacınız olursa..."

Ama sözünün devamını getirmedi. Kabul edilmiş senaryodan dışarı çıkmak üzere olduğu belliydi.

"Size kendisine iletmeniz için bir yanıt verebilir miyim?"

Çaresizce ellerini iki yana açtı.

"Demek bu iş burada bitiyor, ha? Karşılaşıyoruz, birbirimize aşık oluyoruz ve sonra o bir veda bile etmeden ortadan yok oluyor?"

"Çok üzgünüm, Matthew," diye mırıldandı Sarah. "Ama acı çeken sadece sen değilsin."

Sonra döndü ağır ağır yürüdü. "Ne demek istedin?" diye seslendim. "Ne demek istedin, ha?"

Durdu, yine döndü. Gözlerinin dolduğunu görünce şaşırdım. "Silvia haklıydı, Matthew," dedi. "Tıpkı onun anlattığı gibiymişsin."

Sonra odada çıktı. Ve ben Silvia'nın söz sözleriyle başbaşa kaldım.

*

Sonunda taburcu olacak kadar iyileştigiime karar verdiklerinde Profesör Tammuz her türlü stresli durumdan kaçınmamı ve rahat olmamı tavsiye etti. Eski zaman insanların haklı olduklarını söyledi: Hipokratın en iyi tedavi aracının zaman olduğu fikrinin iki bin yıldır geçerli olduğunu anlattı.

Doktor aileme de, "Matthew ayakları üstünde hâlâ biraz dengesiz olacak," dedi. "Çabuk yorulacaktır. O yüzden hem bedensel hem de ruhsal gücünü yeniden kazanmaya ihtiyacı var."

Kardeşimle annemi havaalanına götürdük. Annem beni kucakladı ve gittiğine pişman olarak uçağa bindi. Malcolm'un kendisine ihtiyacını olduğunu söylemiştik. Zaten Ellen de anne ve babasıyla yaşadığı için bana Chaz'ın arkadaşlık etmesi çok normaldi.

İki saat sonra trene binmiş gidiyorduk.

"Beni nereye götürüyorsun?" dedim. Kardeşim benim aksiliklerime gösterdiği tahammülle bir azizden

farksızdı, ama ben her nasılsa onun yaptığı her şeyde bir kusur bulabiliyordum. "İsviçre'de iki şeyin fazlalığı vardır," dedim. "Guguklu saat ve dağlar. Bir tane yüksek bir tepe göreceğiz diye neden bu kadar zahmete katlanıyoruz ki?"

"Bir kere yol çok güzel," dedi gayet büyük bir sabırla. "Sonra hemen hemen dünyanın tepesine çıkıyoruz ki, oradan da Matterhorn'u bile görebileceksin. Üçüncüsü, orada yürüyüş yapmak ve karlara bakmaktan başka yapacak hiçbir şey yoktur."

"Mevsim daha çok erken," diye homurdandım. "Kar falan olmayacak."

"Buzullarda her zaman kar vardır. Uyumaya ve biraz da kilo almaya başlayacağından eminim. Daha da önemlisi aradığını kişiyi bile bulabilirsin."

"Öyle mi? Kimmiş o?"

"Kendin, sersem."

*

Trenden Sion'da inip dimdik yukarı çıkan teleferiğe bindik ve yirmi dakika sonra bir mil yüksekte olan Crans-Montana kasabasına vardık.

Hotel du Parc yüzyılın başlarında veremliler için sanatoryum olarak kullanılmıştı. Koridorlarında bir iyileşme havası vardı sanki. Ayrıca müthiş bir de Matterhorn manzarası.

İlk birkaç gece oksijen azlığının insanı iyi uyutmadığı söylenirse de, ben odama gider gitmez yatağıma uzandım ve elbiselerimle uyuya kaldım. Hatırladığım son şey Chaz'ın ayakkabılarını çıkardığıydı.

"Tamam, ağabey, şimdi rahatına bak," diyordu. "Sihirli dağdayız şimdi. Burada iyileşeceksin."

*

Parlak yaz güneşi altındaki o dev buzulu gören herkesin karamsarlığı şöyle bir sarsıntı geçirir. Kahvaltıda balkonumuzdan görünen manzara buydu. Ekmeğimiz karşıdaki fırından, sütümüz yakınlardaki bir inekten gelmiş, peynir komşu köyden ithal edilmişti.

Tıpkı öğrenciler gibi ekmek tabağındaki fazla sandviçleri piknik yemeği olarak yanımıza aldık.

Teleferikten üç bin metrede indiğimizde soluk almakta biraz güçlük çektim. Önümüzde karla kaplı bir düzlük uzanıyordu.

Chaz bikinilerle kayan kadınları gösterdi.

Suratımı ekşiterek, "Ne yapalım yani," dedim. "Sen evlisin ve benim umurumda bile değil. Haydi yemeğimizi yiyelim."

Chaz güldü.

"Ne gülüyorsun?"

"Saatin on olduğundan haberin var mı? Her neyse, acıkman iyiye alamet."

*

Sessiz ormanlar, dalgasız göller arasında bir hafta dolaştıktan sonra gücümü toparlamaya başladım. İç yaralarım da daha az acı veriyordu artık.

Birkaç gün sonra kasabada öğle yemeğimizi yiyecek bir yer aranırken bir kilisenin kapısındaki ilanda ünlü Vladimir Horowitz'in bir piyano resitali vereceğini okudum. Cenevre ile Milano arasında olan Crans epey kozmopolit bir kalabalığa sahipti.

O öğleden sonra bembeyaz duvarlı kilisenin ortasındaki platformun üstünde abanoz siyahı cilalı bir kuyruklu piyano durmaktaydı.

Konser saati yaklaştıkça heyecanım da artıyordu. O kadar uzun zamandır ki canlı müzik dinlememiştim ki (aslında çoğunlukla 'dinlediğim' müzik bu son aylarda benim sessiz keyboardumda çalışırken kafamın içinde duyduğumdur).

Saat dörtte küçük kilise tıklım tıklım doluydu. Kupkuru ve düşük omuzlu bir adam olan Horowitz sahneye çıktı. Kuşu andıran bir yüzü vardı ve sinirli görünüyordu.

Ama piyanonun başına oturana kadar. Oturduğu anda, daha ilk notaya basmadan çevresine müthiş bir güven yaymaya başlamıştı.

Unutulmayacak bir deneyimdi bu. Böylesine hassas çalan ama aynı zamanda öylesine duygu yayan birini daha dinlemiş değildim. Bir an artık çok eskilerde kalmış olan meslek kararından pişmanlık bile duyduğumu söyleyebilirim. Mozart'ın piyano sonatının allegrettosu hızlı ama Chopin'in scherzosu ondan da hızlıydı. Son olarak çaldığı pek az tanınmış Prusyalı bestekar Moritz Moszkowski'nin Fa Minör Etüdü -hepsi hepsi bir buçuk dakika sürüyordu- dinleyicileri de piyanisti de soluksuz bırakmıştı.

Bis olarak çaldığı parça benim için tam bir sürpriz oldu. John Philip Sousa'nın 'Stars and Stripes Forever'inin Horowitz aranjmanının finalinde sanki üç eli varmış gibiydi. Ayağa ilk kalkıp hem yurtseverliğimden hem de adamın dehasına duyduğum saygıdan ayağa ilk fırlayıp alkışa başlayan ben oldum.

Kilisenin havası dinleyicileri bir cemaate dönüştürmüş gibiydi. Pek çoğu gidip maestronun elini sıkmaktan kendilerini alamadılar. Ben sıramı beklerken Ste-

inway'in tuşlarına uzun zamandır ıssız bir adada olup da ilk kez şehvetli bir kadın görmüş biri gibi bakıyordum:

Chaz halimi görünce, "Geride kal ve o gittikten sonra çal," diye fısıldadı.

Birkaç dakika sonra kilise boşalmıştı. Geriye sadece Chaz ile ben ve bir de piyano kalmıştık.

"Kapıları kilitlemeyecekler mi?"

"Burası bir köydür. Kimse herhangi bir şeyi kilitlemez. Haydi, çal bakalım. Ben bir iki kart alacağım. Otelde buluşuruz."

Piyanonun önünde uzun zaman tuşlara dokunmaya korkarak oturdum. İlk başta ne çalacağımı düşündüm.

Sonra da ne çalabileceğimi.

Ve içimde kabaran bir dehşetle bunu yanıtını buldum: hiçbir şey. Kesinlikle hiçbir şey.

Ve o zaman belki de Silvia'yı kaybetmeye alışacağımı anladım. Ama müzik gitmişti.

Ellerimden. Kafamdan. Ve de yüreğimden.

ON DÖRT

YİYECEKLERİ YEMEKLER KONUSUNDA neşeyle konuşan turistler arasından geçerken kendimi görünmez hissediyordum.

İçimdeki bu suskunluğu kimseye söylememeye karar vermiştim. Kimseye yük olmak istemiyordum.

Otele dönünce Chaz'ın ırgeç o acı soruyu soracağını bilmeme rağmen yemekte neşeli olmaya gayret ettim. Daha sonra verandada otururken, "Nasıl gitti?" diye sordu.

"Ne?"

"Klavye ile buluşman."

Sağ elimi 'eh, şöyle böyle' der gibi salladım.

Ama o etkilenmemişti. "Kendine bir şans tanı. Hepsine kavuşacaksın yine," dedi.

Bilmiyordu. Nasıl bilebilirdi ki?

Birkaç gün asık suratla dolaştıktan sonra bir karara vardım. Yas tutmayı bırakacaktım. Aileme acı çek-tirmeyecektim. Eğer çevremde olmasalardı kendimi güzel manzaralı bir uçurumdan aşağı atabilirdim. Ama Ellen şimdi beni dayı yapacaktı. Ve manzaranın gerçek olamayacak kadar güzel olduğu bu hayal dün-yasında saklanmaktan vazgeçme zamanı gelmişti.

Chaz beni Scott Fitzgerald'ın hayat görüşünün doğru olduğuna ikna etmeye başarmıştı: iyi yaşamak en iyi intikamdı.

Çektiklerinden kazandığı yeni bir olgunlukla, "Se-nin durumunda başlangıç olarak sadece yaşamak ye-ter diyebilirim," dedi.

Gülümsemeye çalıştım. Normal sosyal ilişkiler için gerekli bu yüz jestini de yeniden öğrenmek zorunday-dım.

*

O gün kararımı uygulamaya başladım. Kardeşim ben eşyalarımı bir valize doldururken çaresizlik içinde bana bakıyordu.

"Ciddi olamazsın? Gerçekten Afrika'ya mı gidi-yorsun?"

"Eh, ağabeyinden hâlâ bir şeyler öğrenebildiğine memnun oldum, Chaz. Buna sözüne sadakat denilir. Ben üç yıllık kontrat imzalamıştım ve bana ne kadar ihtiyaçları olduğunu gözlerimle gördüm. İyi bir şeyler yapacağım yere dönüyorum."

Benim kararlı olduğumu anlayınca yardıma koştu. Bütün hastane masrafları Medecin International tara-

fından karşılandığından ve ben hastanede yattığım sürece aylığımyı vermeye devam ettiklerinden paramız boldu. Herkese, bu arada Maurice'e (normal boyda bir şişe şarap) armağan aldım.

Havaalanının çıkış salonunda uçağın son çağrısı yapılırken Chaz telaşlandı. Aslında kendisi için bayağı duygusal bir kriz olması gereken olan boyunca çok güçlü olabilmişti. Benim ölümsüzlükle aramda kılpayı kaldığı o süre içinde birbirimize eskisinden de çok yaklaşmıştım.

Omzuna dokundum.

"Boş ver, Chaz. Tek parça olarak döneceğim, söz veriyorum."

"Geçen sefer de öyle demiştin."

"Ama öyle de geldim, değil mi? Ellen'i benim için öp."

Kucaklaştık ve ben uçağa binerken arkama dönüp bakmadım.

*

Uçak havalandığı anda François'ya bir hediye almadığımı hatırladım. Neyse ki Kahire'de aktarma yaptığımda bu unutkanlığımı giderdim. Yirmi beş dolara bir Sfenks modeli aldım.

Geri döneceğimi bildirdiğimde söylediği gibi Asmara Havaalanı'nda beni bekliyordu.

Uçaktan iki basamak indiğimde güçlükle soluk almaya başladım. Artık bu eskisi gibi bilinmeyene bir yolculuk değildi. François ile kucaklaştık.

Sağlığımın ve gücümün yerinde olduğunu söyledimse de çantalarımı arabaya taşımakta ısrar etti. An-

cak en cömert davranışı ciğerlerimin o yeni İsviçre temizliğine saygı gösterip sigara içmemek oldu.

Köye gidene kadar yokluğumda olup bitenleri tek tek anlattı: personel değişikliğine ve en küçük olaylara kadar. Ve bir kere bile Silvia'nın adını ağzına almadı.

Akşam da belli oldu ki, Silvia'nın ortadan kayboluşu tamdı. François gibi herkesin sözlüğünden o ad çıkarılmıştı artık.

"Seni özledik," dedi François. "Ancak yokluğunda senin ne kadar değerli olduğunu anlayabildim."

Bacağıma bir şaplak indirdi. "Her neyse artık geldin ya, eski gücümüze kavuştuk sayılır. Senin yokluğunda listedişi bıraktığım Avustralyalı'yı da getirttim."

"Nasıl?" diye sordum.

"Doktor olarak birinci sınıf. İnsan olarak, sıfır. Avustralya'da alçakgönüllülüğün bilinmediği söylentileri gerçekmiş. Adam kendi sandığı kadar dayanılmaz biri değil, ancak geldiğinde Denise o haldeydi ki, onu bütün dualarının kabulü olarak gördü. Aksi takdirde Avustralyalı'nın egosu beslenme yetersizliğinden ölecekti. Nefret edecek ortak birinin olması aslında moral için çok iyi oldu."

François'nın gözlemleri her zamanki gibi hedefi tam on ikiden vurmuştu.

Herkes beni bekliyordu, yerel St. George bira şişeleri açılmıştı ve cömert biri son viski şişesini bile ortaya sürmüştü.

Birer birer gelip beni kucakladılar. Sadece iriyarı biri maymununkini andıran elini uzatıp yayvan Avustralyalı aksanıyla kendini tanıttı.

"Doug Maitland, Junior." (Sanki babasını tanırmışım gibi.) "Yazık ki yaralandığında burada değildim, ahbab. Seni hemen düzeltiverirdim."

"Oo, beyin cerrahı mısın?" diye sordum.

"Ortopedistim. Ama kafatasını da iyi bilirim. Duyduğuma göre senin yaran da pek iyi değilmiş. Her neyse, aramıza katıldığına memnun oldum."

Dur hele, diye düşündüm. Bunu benim söylemem gerekirdi, yoksa herif kendini benden önce gelmiş mi sanıyordu? Doğrusu François bu herifi listesinin epey alt sıralarından bulup çıkarmış olmalıydı.

Zürih'ten binlerce kilometre gelmiş ve burada bekleyen şeyleri düşünmemeyi başarmıştım.

Ben yokken François kulübelerin paylaşımını değiştirmemişti. Elime bir fener tutuşturuldu, Gilles de eşyalarımı on bir numaraya taşımama yardım etti. Beni kapıda bıraktı, içeri yalnız girdim. İçersi rutubetliydi, ama belki de hep öyleydi. Daha önce orada kaldığımda bu tür mevsim inceliklerine pek dikkat etmemiştim.

Feneri yatağa tuttum. Üzerine bir çarşaf serilmiş, battaniye katlanıp ayakucuna konulmuştu. Üç ay önce burada sevişiyorduk ve şimdi ben yalnızdım ve Silvia sanki hiç olmamış gibiydi. Bizim için alelacele yapılmış olan dolaba yürüdüm. Sağdaki çekmeceleri açtım. Benim eşyalarım bıraktığım gibiydi. Öteki yandakileri açtım. Onunkiler de oradaydı. Sadece kalp atışları yoktu, sesi yoktu, kendisi yoktu.

Bu gece burada nasıl uyuyacaktım?
Çok güç.

*

Yokluğumda grup içinde yeni kişisel dinamikler oluşmuştu. Avustralyalı meslektaşımız gelir gelmez on bir no.lu bungalova kendisi ve Denise için el koymak üzere lobiciliğe başlamıştı. ("Nasıl olsa boş. İkisinin de gelecekleri yok," demişti.)

François da, "Bunu ancak bundan emin olduğum gün düşünebilirim," demişti.

Doug Maitland ilk geldiğinde zavallı Gilles'in yanına verilmişti. Bu en azından bir kültür çarpışması doğurmuştu. Aşklarının ateşi yükseldiğinde Doug ile Denise en uygunsuz anlarda Gilles'ten ortalıktan yokolmasını istemişlerdi.

Ben eski yerime dönmeyi teklif ettimse de, François kararlıydı.

"Bu Avustralyalıya bir ders olmaz. Ama eğer Gilles'e yardım etmek istiyorsan on bir numarayı kendisiyle paylaşmayı teklif edebilirsin.

"Elbette," dedim. "O herife tatmin hissi vermek istemem."

Ama sonunda her iki taraf da bunu kendisi için zafer olarak gördü: François da bana işte bunun iyi liderliğin sırlarından biri olduğunu açıkladı.

*

Gilles'in kulübeye yerleşmesi için dolabın çıkarılması gerekti. Bunun üzerine François da Silvia'nın eşyalarını kendine göre en yararlı olacak şekilde dağıttı.

Günlük yaşantıya alışmam güç olmadı. Hastalar değişmiş ama hastalıklar aynıydı. Hâlâ boşuna çekilen onca ıstırap vardı.

Normal koşullar altında tedavi edip uzun yıllar yaşamaları için evlerine göndereceğimiz hastaları kaybetmeye devam ediyorduk.

Bir akşam yemeğe oturacakken François beni bir kenara çekip, "Matt, yarın Salı," dedi.

"Bunu duyduğuma memnun oldum, özellikle de bugün Pazartesi olduğundan. Aksi halde kaygılanırdım doğrusu."

"Haydi haydi, Matthew: Maurice ile Salı öğleden sonraları ne yaptığınızı bilirsin."

Birden hatırladım. "Doğru ya, katarakt günü, değil mi?"

"Evet, senin de bize yardım etmeni istiyorum."

"Belki de bin kere yaptığın bir şey için ne zamandan beri yardıma ihtiyacın var?"

"Bu olduğundan beri." Ellerini uzatınca parmak boğumlarının şiştiğini gördüm.

"Sorun nedir?" diye sorarak istediği ayrıntıyı açıklamama hakkını verdim kendisine.

"Bir teşhis koy bakalım, Matthew. Romatoid artrit benziyor, değil mi? Ve de öyle."

"Çok üzüldüm."

"Önemi yok. Buna alışacak zamanım oldu. Neyse ki öğretmekten zevk alıyorum ve Paris'in parlak ışıklarını özledim. Bu arada buradaki soruna hazır bir çözüm var."

"Neymiş o?"

Gözlerimin içine bakıp gülümsedi. "Sen, dostum. Yarından itibaren katarakt cerrahı olarak yerimi almak üzere eğitime başlıyorsun."

"Doug bundan hoşlanmayacak ama."

"Eh, ben de Doug'dan hoşlanmadığıma göre ödeşтик sayılır. Bu normal bir prosedürdür ve örgütümüz cerrah olmayanları bu bir tek ameliyat için uzmanlaştırır. Merak etme, kornea nakli falan istenmeyecek senden."

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Diğer şeylerin yanı sıra bunun François için ne kadar güç olduğunun farkındaydım.

"Matthew, neden o kadar perişan görünüyorsun?" dedi.

"Senin için bir şok olabilir ama aslında senden hoşlanıyorum."

"Teşekkür ederim ama sakın bunu kimseye söyleme. İmajımı kaybetmek istemem."

"Sensiz ne yaparız biz?"

"Gayet iyi idare edersiniz. Senin kişiliğinde birinci sınıf bir lidere kavuşacaklar."

O gece kulübeme kafam bambaşka düşüncelerle dolu olarak döndüm. Bir gün önce kendime acıyordum. Bu gece ise düşünecek daha anlamlı şeylerim vardı.

François'ya üzölmek gibi.

Dünyada körlüğün en büyük nedeni kataraktır... Azgelişmiş ölkelerde bu hastalığa rastlanan sıklık güneşin etkisi olabilir...

Uyuyamamış ve boş yemekhaneye gidip akşamdan kalan kahveyi ısıtarak yaklaşan uzmanlık dalım hakkında bir şeyler okumaya koyulmuştum.

Eritre gibi yerlerde bu hastalık Avrupa ve Amerika'dakinden en az yirmi kat daha fazladır. Bu nedenle hiçbir ekip oraya uzman bir göz cerrahı almadan gitmez.

François'da ertesi gün o kendine acımadan eser yoktu, yine o aksi kimliğine bürünmüştü. Kendini artık sadece bir doktor değil bir lider olarak bakıp incelediğimin farkında olmalıydı. Bunun nasıl bir şey olacağını hayal etmeye çalıştığımda işinin nasıl inanılmaz derecede güç ve karmaşık olduğunu ancak anlayabiliyordum.

Cerrahi bakımdan durumu abartmamıştı. Ameliyatın tümü yarım saat sürmüyordu, lokal anesteziyle yapılıyordu. Yine de kendisine yardım ederken neden emekliye ayrılma kararı aldığını anladım ve bunun için kendisine olan saygım daha da arttı.

Ertesi Salı günü kendi ellerimle beş körün görmesini sağladım. Bu hayatımın en heyecan verici deneyimiydi. Yaşlı bir adam torunlarını ilk kez gördü. Bir kadın en son küçük bir bebekken gördüğü yetişkin oğlunu görebildi. Ve François orada olduğu sürece her hafta bunu yaşıyordu. Onun artık ameliyat edemediği için duyduğu üzüntüyü duymaktan kendimi alamıyordum.

Ameliyatı benim kesin kontroluma bıraktığı an söylentiler başladı. Sosyal bakımdan bir boşluk içindeydim: artık 'erlerden biri' değilsem de komutan da değildim.

Yanımda rahat olan tek kişi, yine oda arkadaşım olduğu için mutluluktan havalara uçan Gilles'ti.

Bu yeni statüm bana geceleri çalışabilmem için bir gaz lambasına sahip olma hakkın tanımıştı ki, bu da kıskançlıklara neden olmuştu. Tabii oda aydınlanınca Gilles de kuşlar hakkında okumaya devam edebiliyordu.

Bir gece ben bazı kayıtları gözden geçirir ve Gilles de kuşlarına dalmışken titrek ışıktaki yüzüne baktım ve bir farklılık gördüm. Birden onun çölün ortasındaki bu su alan filikada diğerlerinin aksine daha mutlu olduğu düşüncesi kafama yerleşmeye başladı.

"O aptal Avustralyalı'dan kurtuldun diye mi?"

"Ne, Matthew?"

"Ben yokken bir şey mi oldu?"

"Şey... kısa bir tatile çıktım. Uçakla Kenya'ya gittim."

"Orada arkadaşların mı var?"

"Doğrusunu istersen, evet. Annem ve babamla çalışmış olan birkaç kişi."

"Anababan ne iş yaparlardı?"

"Doktor misyonerlerdi. Ben çocukken öldüler. Ama onlar ölmeden de ben çoğunlukla Fransa'da teyzemle eniştemin yanında yaşırdım ve onları sadece izinli geldiklerinde görürdüm. Beni neden orada bıraktıklarını bir türlü anlayamazdım. Sonunda arkadaşlarını ziyaret ettiğimde bana annemin beni Fransa'da bırakmasının kendisi için ne kadar güç olduğunu anlattılar. Ve onca yıl onun beni özleyebileceğini aklıma bile getirmemiştim."

Gilles kitabını bırakıp gözlüğünü çıkardı.

"1950'lerde Mau Mau ayaklanmalarında öldürüldüler ve o günden beri kırgınım. Buraya da o yüzden geldim. Şimdi onların yaptıklarını yapıyorum ve hayatlarını neden feda ettiklerini anlıyorum.

"Onların adının verildiği okulu ziyaret ettim, mezarlarına çiçek bıraktım." Bir an susup derin bir soluk aldı. "Burada işim bitince Kenya'ya gidip onların başladıklarına devam edeceğim sanırım."

Sırrını açması beni çok etkilemişti. Şimdi o da bir soru soracak cesareti bulmuştu.

"Matthew, sana bir şey sorabilir miyim? Bunu bir süredir çok düşündüm."

"Sor bakalım."

"O küçük piyanonu soracaktım."

Bu soruyla ergeç karşılaşacaktım.

"Ee?"

"Artık onu çalmıyorsun. Herhangi bir nedenle bıraktın mı?"

"Artık vaktim yok."

"Senin çok iyi olduğunu söylemişlerdi."

"Eh... bir zamanlar öyleydim sanırım."

Ruhumun kapısını daha fazla aralamak istemediğimi hissetmişti. Ama yine de yatağında öteki yana dönerken, "Yazık," dedi.

Şimdi epey huzursuz olarak, "Yazık olan ne?" diye sordum.

Dönüp miyop gözleriyle baktı.

"Büyük bir piyanist çalarken yanıbaşındaydım ve bir tek notasını bile duyamadım."

*

François'nın aylar önce işin başında benim olacağımı söylemesine rağmen zaman zaman onun canlı bir ansiklopedi gibi orada olmadığı anda bu işin altından kalkamayacağım kuşkusu içinde kıvranıyordum. Sonra yeni fikirlerimi, özellikle uzun zamandır düşündüğüm halk sağlığı programımı yürürlüğe koyabilmek için gidişini iple çekmeye başladım.

İşi resmen devralmamdan bir hafta önce doktorların her biriyle tek tek konuştum. Kendileri istemedikçe işlerinde hiçbir değişiklik yapılmayacağı konusunda güvence verdim. (Tabii Maitland yine istisnaydı. Katarakt ameliyatı yapmak istedi ben de reddettim.) Eki bin benim seçilmiş olmamı hoşnutlukla karşıladığını öğrenmek doğrusu çok hoşuma gitti. Her biri önümdeki güç günlerde bana yardımcı olmaya söz verdi.

Patronumuz gideceği gün fazla nümayiş yapılmasını ve kliniklerin açık olmasını istedi. Sadece ben ve bir sürücü kendisine havaalanına kadar eşlik edecektik. Bir gece önce doktor tavsiyesini boşverip berbat yerli içkisinden bol bol içtik. François ertesi sabah hepimizin yüzümüzdeki ifadeyi kendi gidişine duyduğumuz üzüntü olarak yorumlayabilirdi.

*

Bundan sonraki on sekiz ay bir inşaa zamanı oldu. François'nın Paris'teki adamımız olması bizim için büyük bir avantajdı. Para kaynağına yakındı ve usta diplomasisiyle muayene odamızın çoktandır bekleyen kli-malarını elde etmeyi başardı.

Benim Halk Sağlığı Kampanyası adını verdiğim programımın finansmanı konusunda da mucizeler yaratmıştı. Ben bu ıstırap çeken insanlara pek mütevazı

da olsa kalıcı bir şey bırakmaya kararlıydım. Kalan zamanım içinde erişebildiğim bütün çocukları çiçek ve çocuk felcine karşı aşılayacaktım.

Kayıtlarıma göre biz oradan ayrıldığımızda kırk bine yakın çocuğu aşılamıştık. Ayrıca yirmi dört hemşire eğitmiş, temel hijyen kurallarını öğretecek iki seyyar klinik de kurmuştuk.

Giderek bir aileye dönüşmüştük ki -içimden hiç de hazır olmadığım halde- ben de aile babası rolünü üstlenmiştim. O yıl noeli Aida'nın köyünde konuk olarak Ortodoks geleneklerine göre 7 Ocak'ta kutladık ve tas tas zigini içtik.

*

Bütün bu süre içinde sadece bir tek kayıp vermiştik. Avustralya Tarzanı Doug Maitland tempomuza dayanamamıştı. Atanmasının daha mürekkebi kurumadan iklim eski bir rugby yarasını etkilemeye başladı. Adamın hastalığı da kendisi gibi katlanılmaz oldu. Programımızın altüst olacağını bilerek kendisine sadece on beş günlük ihbar süresi tanıdım.

Herif kendi karakteristiği olan o incelikle bana yaptığı büyük katkıları hatırlattı.

"Bana bak, ahbap. Bu bok çukurunda geçirdiğim süre için senden esaslı bir referans bekliyorum."

Daha çok beklerdi.

Bu arada onun bu ani gidişi Denise'i acele avutmamı gerektiriyordu. Ona da bu palavracıdan daha iyi bir erkeğe layık olduğunu söyledim.

"Bu iş burada bitmedi," dedi. "Onu Melbourne'da ziyarete gideceğim."

İnandırıcı olduğunu umduğum bir sesle, "Bundan hiç kuşku yok," dedim.

*

Gilles artık ölse de gam duymazdı. Büyük haberi daha kahvaltıda iki kişiye vermişti. Beni görür görmez el sallamaya başladı. Yüzündeki o muzaffer bakış sadece bir tek anlama gelebilirdi.

"Çıplak Kafalı Kuzey İbis'ini gördüm. Bu sabah gördüm! Neler hissettiğimi anlayabiliyor musun, Matthew?"

"Hayır," dedim. "Ama böyle bir şey senden iyisine de olamazdı. Kutlarım seni."

*

Eritre hiçbir şeyin sona ermediği bir ülkedir. Kıraklık 1968'de on yıl önce başlamıştı ve sonsuza kadar devam edecek gibiydi. Onun gibi iç savaş da aynı hızla sürüp gitmekteydi. EPLF 1978'deki Rus saldırısından sonra kendini toparlamıştı ama iki tarafta da savaşma gücünün azaldığını ya da anlaşmazlığın gözle görünür bir gelecekte çözümlenebileceğini gösteren hiçbir belirti yoktu. Kıtık değişmeyen bir yaşam gerçeği.

Bu sonsuzluk sabah kuyruklarında bir kişilik bir eksilme bile görmeyen ekibim üzerindeki etkisini gösteriyordu. Bir sonraki Noelde herkesin yurduna dönmeyi hayal ettiğini farkettim. Ben bile onların moralini yükseltmeye çalışırken kendiminkini kaybediyordum.

Kontrat süresi sona erenlerden hiçbiri uzatmaya yanaşmıyordu.

*

İsviçre’de geçirdiğimiz günlerden sonra kardeşim benimle tartışıyor görünmeden benimle yaptığı konuşmalarda üste çıkmayı öğrenmişti. Ruhsal rakkasımın iyilik yapmaya doğru yöneldiğini anladığı için beni eve çekmek için aileyi -hatta küçük yeğenim Jessica’yı bile- bir kere dahi kullanmadı.

Onun yerine yeni genetik bilimlerle benim yürüttüğüm tıbbi proje arasındaki hassas ilişkiye dikkatimi yöneltti.

"Bir düşün," diye yazıyordu. "Bir gün diyabet gibi hastalıkları tedavi etme konusunda kaygılanmayacağız, çünkü diyabet diye bir şey olmayacak. Ensülin eksikliği çekenlere ensülin vermek yerine yeni teknikler vücuttaki ensülin yapan genleri değiştirecek. Bu işte bir payın olmasını istemez misin?"

Yine zokayı yutmuştum.

Bu konuda ek bilgi istediğimi yazdığımda Chaz bunu anlamıştı sanırım.

Kontratımın son altı ayında moleküler biyoloji doktorası yapmak için çeşitli üniversitelere başvururdum. Özel bir deneyimim olması etkileyici olmalıydı ki, hepsi de beni kabul ettiler.

Ben Harvard’ı seçtim. Orada Max Rudolph ve halefi Adam Coopersmith’le çalışma imkanım olacaktı.

*

Uçağımın kalkış saati nedeniyle ertesi sabah zamanım olmayacağından o gece en önemli insanlar olan hastalarımın veda etmeye karar verdim. Eşyalarımı topladıktan sonra ertesi sabah muayene olmayı bekleyenlerin yaktıkları ateşlere uğradım.

Artık tigrinya dilini de İngilizce kadar iyi konuşuyordum. İlk çocuğu dizanteriden ölen hamile bir kadını tanıyınca kendisine şans diledim. Kadın yaptıklarım için bana teşekkür etti. Kendisini öpüp kulübeme döndüm.

Gilles heyecanla dönüşümü bekliyordu.

Sessiz klavyemi kaldırarak, "hey, Matthew, bunu unutmmuşsun," dedi.

"Artık ona ihtiyacım yok."

"Peki bunu ne yapacağız şimdi? Atmak yazık olur."

Ona klavyeyi yakındaki ateşin başında oturan hamile kadını benden bir armağan olarak vermesini söyledim. Kadının ne yapacağını bilemedi ama sonra olaya öteki yanından bakıp, "Belki de çocuğu bir virtüöz olur," dedi.

"Bu işler hiç bilinmez," diyerek içeri girdim.

*

İnsanları, hastaları ve işkenceler içinde kıvranan ülkeyi hâlâ özlerim. Eritreli dostlarıma veda ederken onları orada bırakıp da ayaklarımı kaldırıp bir bira açarak Wide World of Sports'u okuyacağım bir yere gideceğim için üzülüyordum.

Benim ayrılmamdan iki ay önce yirmi dört yataklı ve tam teçhizatlı ameliyathaneli bir hastanenin temeli ni attık. Bunun büyük bir şey olmadığını biliyorum ama yine de bir başlangıçtı.

Eritre'deki deneyimlerimden getirdiğim bir şey varsa o da bir fark yarattığımdı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NEW YORK

1981

ON BEŞ

HARVARD'A YIRMİ YIL ÖNCE genetik mühendisliğine girmiş ve bir daha çıkamamış bir doktor olduğu söylenir. Bazıları onun hâlâ gözünü elektron mikroskopuna dayamış, kaçak bir geni aradığını söylerler. Bunda bir gerçek payı yok değildir; çünkü bir araştırmacı böyle bir araştırmaya bir kere daldı mı ne gündüzün ne de gecenin ne de mevsimlerin olmadığı o dünyaya sonsuza kadar bağlanır kalır.

Ben Harvard'a başladığımda bu alan henüz bebeklik çağındaydı. Crick ile Watson'un insan bedeninin yetmiş beş trilyon hücresinin her bir sırrını zamanla çözecek anahtar olan DNA yapısını bulmalarından bu yana ancak yirmi yıl geçmişti.

Kusurlu genin saptanarak yerine yenisinin yerleştirilmesiyle bütün hastalıkların tedavi edileceğine inanan vizyon sahipleri daha şimdiden belirmeye başlamıştı.

O fanatiklerden biri de bendim. Bunun yapılabileceğine, yapılması gerektiğine bizler hayatımızın sonuna kadar uyumadan çalışsak bile yapılacağına inanıyordum.

Afrika'dan döndükten sonra ilk dört yılımı DNA synthesizer'imın başında denemeler yaparak, bir tümörün küçülmesini sağlayacak moleküler birleşimi arayarak geçirdim.

Bir tek gen için bu uğraşım bana sabahın saat beşinde soğuktan donarak ufukta bir tek kuş arayan Gilles'i hatırlatıyordu. Hastalığı ortadan kaldırma isteğim ise geceleri uyuma diye bir ihtiyacı ortadan kaldırmıştı.

Bir insan sadece pizza ile yaşayabilir mi? Filozoflar yıllardır bu sorunun yanıtını araştırmışlardır. Ben bir doktora öğrencisi olarak bunun denemesini yaptım. Eritre'de bir insanın sadece injara yiyerek yaşayabileceğini görmüştüm. Aynı pidenin üzerine erimiş peynir ve dilimlenmiş domates olması ona kıyasla ne kadar zengin bir diyet sayılırdı.

Bazıları bunun bilimsel araştırmayla ne ilgisi olduğunu düşünebilirler. Ancak belirli bir DNA bileşimi arıyorsanız zamanınızı yemekte harcayamazsınız. Pizza her şeyin başı ve sonudur.

*

Tez konum nörobiyoloji alanındaydı ve buna şaşmamak gerekirdi. Eğer kafanıza bir kurşun yemişse-

niz aklınıza ilk gelen şey beyniniz olur. Böylece ben de bu pek az bilinen alanda neler bulabileceğimi merak ederek işe başlamıştım. Bu iç Cennet aynı zamanda canavarların yıkıcı tümörlerini ekmek için girdikleri yerdi. Bense her an onları altetme isteğiyle yanıp tutuşuyordum.

*

1984'te moleküler biyoloji alanında araştırmamı bitirdikten sonra Harvard'da kaldım. Nasıl olsa laboratuvarlar her yerde aynıydı ve başka yerlerdeki pizzalar da Boston'dakilerden farklı değildi.

Ayrıca nadir olarak yemeğe çıktığımızda arkadaşlarımı hep kentin İngilizce bir konuşmanın duyulmadığı ya da tabelanın pek görülmediği eski İtalyan semtine götürürdüm.

Ortaya her gidişimde Silvia'yı gördüğümü hayal ederdim. Kimi zaman sesini işittiğimi sanar, kimi zaman hemen önümde yürüdüğünü görürdüm. Hayalimin bana oyun oynadığını anlayana kadar kızın yanına gitmiş olurdum.

Şimdi bile geceleri rüyamda onu görüyor ve uyanıldığımda kendimi yapayalnız hissediyordum. Beni laboratuvara kilitleyen şey sanırım sadece bilim aşkı değildi.

*

Bulgularımı yayınlamaya başlayınca çeşitli kurumlardan talepler gelmeye başladı. Manhattan'da Cornell Tıp Fakültesi'nin teklifi bayağı çekiciydi doğrusu.

Bu arada Chaz benim 'evde kalmış' olmamdan dolayı kendi kendini yemekteydi. Başka bir yere nakletmemi istiyor ve bir mikroskoptan diğerine giderken

güzel bir hostesle karşılaşp ömrümün sonuna kadar mutlu yaşayacağımı umuyordu. Bu duygusal uyuşukluğum konusunda aynı derecede kaygılanan Ellen ise olayı ortaya koymakta onun kadar ince davranmıyordu:

"Eğer bulabilirsen senin için doğru olan kadın Boston'da da vardır. Ama New York'ta ondan kaçınmaya çalışsan da o seni bulur."

Her ne olursa olsun gitmeye karar verdim. Bir değişiklik yapma zamanı gelmişti. Sonunda birden fazla odası olan bir evde oturmanın yarattığı suçluluğun üstesinden geldim. East End Caddesi'nde nehre bakan bir daire bulduğum için çok talihliydim. Yer ideal, fiyatı inanılmaz derecede mantıklıydı. Ama yine de altı aydır satılamamıştı. Daireyi satan yaşlı Bayan Osterreicher psikanalist kocasıyla yıllarca başlattığı mekanda kimin yaşayacağı konusunda aşırı derecede titiz davranmaktaydı.

Ama her nedense ben eve girdiğim anda gülümsemi ve evi gezdirmeyi teklif etti.

Yine de kocasının çalışma odasına girememiş, ben yerden tavana kadar yükselen raflardaki çeşitli Avrupa dillerinde mesleki ve edebi eserlere bakarken kapıda kalmayı tercih etmişti.

Çekingen bir tavırla, "Eğer kitaplar ilgilenirseniz, Doktor..." dedi ama sözünü tamamlayamadı.

"Onları almıyor musunuz?"

"Ben Florida'ya kızımın yanına gidiyorum. Onların yeteri kadar kitapları var..."

Bakışlarımın piyanoya çevrili olduğunu görünce sustu.

Piyano savaştan önce yapılan maun 'salon kuyruk-lularından' biri-ydi. Fildişi tuşları hemen hemen el değmemiş gibi parlıyordu. Akordunun da kusursuz olduğundan emindim.

"Çalar mısınız?" diye sordu.

"Eskiden çalardım."

Kadın şimdi yanıma gelmiş gülümseyerek piyano-yu işaret ediyordu.

"Bana bu şerefi bağışlar mıydınız, Doktor?" Sesin-de öyle bir özlem vardı ki.

Bir an felç olmuş-tum; onun için olduğu kadar kendim için de çalmak ve artık çalamayacağım korku-su arasında gidip geliyordum.

Klavyeye baktım. Birden Meksika'daki o başdön-düren yamaçlardan birinin kenarında hissettim kendi-mi. O kadar yüksekeydim ki siyah ve beyaz tuşlara bakmak bile başımı döndürüyordu. Kalbim kopacak gibi çarpıyordu. Ağır ağır uçurum kenarından gerile-dim.

"Kusura bakmayın, çoktandır çalmıyorum," de-dim.

Oradan bir an önce kaçmak isteğime rağmen mümkün olduğunca kalmak ve kibar olmak için çaba gösterdim. Kadın konuşuyor ama her nedense ben söylediklerinin tek kelimesini bile duymuyordum. Uy-gun ilk fırsatta da kaçtım.

*

Hastaneye döndüğümde emlakçıdan bir mesaj be-ni bekliyordu: "Bayan Osterreicher dairesine kaç para verirsiniz verin piyanoyu da bırakacağını söyledi. Ka-dın tımarhaneye kapatılmadan kabul edin."

O gece neredeyse şehvi denilecek bir rüya gördüm.

Dr. Osterreicher'in piyanosu başında oturuyordum. Oda karanlık ve sessizdi. Saat çok geçti, evde yalnızdım. Çalmaya başladım. Bu soluk almak kadar kolay ve çabasız olmuştu. Durmadan çalıyor, notalar parmaklarımdan dökülüyordu adeta.

Bedenim de ruhum da sevgiyle dolmuştu. Sadece piyano çalıyor değildim, müzikle bir olmuşum. Bu, hayatımın en mutlu anıydı.

Sonra uyandım. O güzel piyanoyu asla çalamayacağımı artık kesinlikle biliyordum.

Ertesi gün Bayan Osterreicher'e dairesini satmaya razı olduğu ve piyanosunu bana vermeyi teklif ettiği için teşekkür ettim ve piyanoyu kabul edemeyeceğimi söyledim. Kadın kibarca anladığını söylediye de, sesindeki üzüntüyü anlamamak imkansızdı.

*

Haziranda Boston'dan taşındım. Evimi derleyip toplayacak bir de temizlikçi kadın bulmuştum. Çoğunlukla eve döndüğümde bana mikrodalga fırınında ısıtabileceğim besleyici bir yemek yapmış olurdu. Yanına da şöyle bir not eklemeyi hiç ihmal etmezdi:

Sayın Doktor, sağlık evde başlar. Sevgiler, Mary Beth.

*

Kontrat şartlarına göre bana verilen iki laboratuvar yardımcısı işlerimi bayağı hızlandırmıştı. Haftada üç

öğleden sonrasında da pediyatrik nörolog olarak çalışıyordum. Aslında bir teşhisten fazla bir şey yapılamadığı halde genç hastalarımın kurduğum kişisel iletişim çok hoşuma gidiyordu. Bu durum bana araştırmamı da neden yaptığımı hatırlatmaya yardımcı olmaktaydı.

1980'lerin sonunda genetik mühendislik sonunda somut sonuçlar yaratmaya başlamıştı. Ben farelerde belirli tümörleri yok eden T-hücrelerini harekete geçirecek bir teknik geliştirmiştim.

Sadece çalışıp başka bir şey yapmıyordum da diyemem. Yılda en az bir kere Acapulco, Honolulu ve Tokyo gibi egzotik yerlere gidiyordum (meslektaşlarım doğrusu toplantı yerlerini seçmeyi iyi biliyorlardı). Ve artık Başkan olduğum için gitmek zorundaydım.

Yıllar boyunca bu toplantılar sosyal yaşantım olan küçük aşkları sağladı. Kadınlardan bazıları ile çok daha ileri gidebilirdim. Ama kim ve ne olurlarsa olsunlar, Silvia olmadıkları için böyle bir şeyi düşünmedim bile.

*

O sıralarda büyük bir acele içindeydik. Alanımızdaki öncülerden biri olan Fransız Anderson hepimizin bu acelesini şöyle dile getiriyordu: "Birkaç aylık ömrü olan bir kanser hastasına sorun. Vücudu her gün biraz daha kuruyan AIDS hastasına sorun... 'Acele' şu anda yardıma ihtiyacı olan hemcinsimize duyduğumuz insani merhametten kaynaklanmaktadır."

Ancak bizim üzerinde çalıştığımız tıp dalının başarılı olması için Washington'daki bürokratların bize te-

davilerimizi insanlar üstünde deneyecek izni verme cesaretine sahip olmaları gerekiyordu.

Tıbbi olduğu kadar ahlaki konular da ortaya atılıyordu. Tanrının işine karışmak doktriner itirazlardan biriydi. İnsan gövdesinde en az yüz bin gen olduğu için yanlış birini harekete geçirerek neoplazmik bir canavar yaratma korkusu o kadar da boşa atılacak bir görüş değildi.

Ancak FDA'dan bir inanç sıçrayışı yapacak biri çıkmadıkça çabamız son sahnesi olmayan bir drama olarak kalmaya mahkumdu. Bu konuyu tartışan heyetler konu akademik olana kadar, yani hasta ölene kadar, ertelemeyi başarmaktaydılar. Hâlâ bir solukluk zaman varken birinin bize müdahale izni vermesi için onları zorlaması gerekiyordu. Ve bu iş de bana düştü.

*

Kendisiyle tanıştığımda kıvrıkcık saçlı on bir yaşında bir oğlan olan Josh Lipton ölüm döşegindeydi. Beyninde büyüyen medullablastomaya kemoterapi, radyoloji ve cerrahi tedaviler uygulanmıştı. Şimdi sadece bir iki haftası kalmıştı.

Tıp biliminin bütün okları kendisi için boşaltılmışsa da Josh da, anababası da savaşçı insanlardı. Çocuk hayata sıkı sıkı yapışmışken onlar da Meksika sınırının hemen ötesindeki 'umutsuzlar kliniklerinde' çareler arıyorlardı.

Washington'a bu çocuğu tedavi etme izni için başvurmaya karar verdim. Dünya çapında iki uzman küçük çocuk için tıpta hiçbir çare kalmadığını belirten belgeleri imzaladılar. Uygulanacak tedavi çocuğa daha fazla bir hasar vermeyeceği için benim en azından la-

boratuvlar deneylerimde tümörleri yok etmiş olan prosedürümü uygulamama izin verilmesini istediler.

Hükümet bu konuyu tartışırken Josh hızla ölüme yaklaşmaktaydı. Bir öğleden sonra oğlanı muayene ettim ve bu sonu gelmeyen yazışmaların sonuncusunun ölüm belgesi olduğunu anladım.

Kendisini şahsen tanımadığım komisyon başkanı Dr. Stephen Grabiner'i telefonla arayıp durumu bildirdim:

"FDA onayını cenaze töreninde okumamı mı istiyorsunuz? Lütfen ciddi olun, Doktor. Bir kumar oynayın. Bir aksilik olursa okkanın altına siz değil ben gireceğim nasıl olsa."

Telefonun öteki ucunda bir şey olmuş gibiydi. Bir kalp bir zihni bilgilendirmiş o da bir iradeyi uyandırmıştı.

"Anladım, Dr. Hiller. Komisyonu bu haftasonu toplamaya çalışacağım."

*

Büyük olayların küçük ayrıntılarının hatırlanması ne ilginçtir. 14 Mayıs 1991 Perşembe günü sabahın saat üçüydü. Laboratuvarda oturmuş Le Mistral'den getirttiğim somon fümeli pizzayı tatmaya hazırlanırken telefon çaldı. Gecenin o saatinde önemsiz bir şey için aranmayacağımı düşündüm.

"Hey, Matthew. Ben Steve Grabiner. Bu saatte telefon ettiğim için özür dilerim ama sabahı beklememi istemeyeceğini düşündüm. Ayrıntılarla seni meşgul edecek değilim; kısası şu: sana bir kerelik izin veriyoruz. Bir ikincisi, devamı falan yok. Sabaha onay faksını göndereceğim."

Dilim tutulmuştu. "Dr. Grabiner -Steve- ne diyebilirim ki?"

"Bu işin bir dehşet gösterisine dönüşmesine imkan olmadığını söyleyebilirsin."

"Bunu söyleyemeyeceğimi biliyorsun."

"O yüzden bir duble viski içip uyuyayacağım şimdi. İyi geceler, dostum."

*

Uyandırılacakların listesini hazırlarken kuşkular başladı. Bilinmeyene doğru bir yolculukta bir insanın yaşamının sorumluluğunu üstlenmiştim. Josh'un anababası herhangi bir beklentileri olmadığını söylemişlerse de, başarısızlığımın onları ne duruma sokacağını düşünmek bile istemiyordum.

Zaman o kadar değerliydi ki, Josh'un koğuşundaki gece nöbetçisi hemşireye oğlanın anababasına Onay Belgesini imzalatmasını söyledim. Kadın bay ve bayan Lipton'un çocuğun odasında olduklarını söyledi.

Kum saatinden akıp giden her bir zerrenin farkında olarak bahçeyi geçip o gece her zamankinden daha ağır hareket eden asansöre bindim.

Barbara ve Greg Lipton koridorda bekliyorlardı. Ortalıkta insanın huzurunu kaçırarak derecede erken gelen bir bayram havası vardı.

"Dr. Hiller ne iyi haber bu," dedi Barbara.

"Teşekkür ederiz, Doktor. Bize bir şans daha sağladınız," dedi babası.

İşimin en güç yanının kuşkuyu tümüyle söndürmeden güveni sürdürmektir. Benim gibi onlar da başarısızlığa hazırlıklı olmalıydılar.

Uyanmış olan oğlan aleti hazırlamakta olan laboratuvar asistanım Resa ile şakalaşıyordu.

Genç hastama bunun ne demek olduğunu bilip bilmediğini sordum.

"Babam yeni bir ilaç denemesi falan olduğunu söyledi," dedi.

"Tam olarak ilaç denemez," diye anlattım. "Kanındaki kan hücrelerinin yapısını değiştireceğiz, onlar da gidip tümörü yiyecekler."

Ben şırıngayı tepsiden alırken çocuk uykulu uykulu başını salladı. Oğlanın bir deri bir kemik kalmış kolunu tuttum, fazla örselenmemiş bir damar bulup biraz kan çektim.

Resa sonra kanı laboratuvara koşturdu ve diğer iki yardımcım T-hücrelerini tümöre saldıracak duruma getirme sürecini başlattılar.

*

Saat altıda laboratuvardaki aletler vınlayarak çalışıyordu. Bu iş zaman alırdı ve bizde eksik olan tek şey oydu. Yapacak işim olmadığından odada yukarı aşağı yürüyüp duruyordum. İçlerinde beni paylama cesaretini bulan bir tek Resa vardı.

"Tanrı aşkına Matt, git başka yerde dolaş. Burada herkesin cinlerini tepesine çıkartıyorsun."

O sırada telefon çaldı. Arayan hastane Basın memuru Warren Oliver'di.

"Hey, Hiller, neler oluyor orada?"

Kaygılarımı kimseye açacak durumda olmadığından kaçınmak istedim ama o ısrarlıydı.

"Washington'dan olur aldığını duydum. Dostum, bu çok büyük bir haber. "

"Eğer başarılı olursak."

"Olacaksın ama, değil mi? Ayrıca, olmasan bile

böyle bir iznin ilk kez sana verildiği haberiyle ortalığı sarsabiliriz."

Kendime hakim olarak onun görevinin hastanenin adını gazetelere geçirtmek olduğunu hatırlamaya çalıştım.

"Kusura bakma Warren ama şu anda elim çok dolu."

"Benim burada olduğumu unutma, Matthew. Biz bir ekibiz. Sen içerde çalışıyorsun ben dışarıda."

Telefonu kapattıktan sonra kahvaltı için hastane dışına çıkacağımı ve bir iki saatten önce dönmeyeceğimi söyledim. Yardımcılarım sevinçlerini saklamadılar.

*

Üç gün sonra gen prosedürü tamamlanmış, yeni hücreler hasta çocuğun damarlarına verilmeye hazırlanmıştı. Ne olduğunu resmen kimse bilmiyorsa da, koridorlarda bile elle tutulabilir bir gerginlik vardı.

Anne ile baba Josh'un iki yanında ellerini tuttular, ben de yatağın kenarına ilişip karışımı damarına zerk ettim. Kendime güvenen bir tavır takınmaya çalışıyordum.

Barbara daha sonra, "Hücreler gidecekleri yeri nasıl bilirler, Doktor?" diye sordu. "Vücudun başka bir yerinde kaybolma olasılıkları yok mudur?"

Bu kabustu işte. Kaçamak bir yanıt verdim. "Herbirinin belirli bir DNA adresi vardır. Ben de virüsümün doğru posta kodunu bulacağını umuyorum."

*

Hastada ne pozitif ne negatif bir reaksiyon yoktu. Bekleme dönemine girmiştik.

Ondan sonraki günlerde hastaneyi biraz koşturmak ve evden postayı almak dışında hiç terk etmedim.

Günde beş altı kere Josh'un yanına çıkıyor, yaşamsal belirtilerini kontrol ediyordum.

Bir ara babası beni bir kenara sıkıştırıp bilgi alma-ya çalıştı. "Ne oluyor, Doktor?"

"Bir şey söylemek için çok erken henüz, Greg."

"Öyleyse onu neden muayene edip duruyorsun?"

Oğlunun yaşayıp yaşamadığını kontrol ettiğimi nasıl söyleyebilirdim?

Beşinci günün sonunda ilk enfüzyon sonrası taraması için Josh'u radyolojiye götürdük. Radyolog Al Redding bulgularını mikro kayıt cihazına okurken hepimiz çevresini sarmıştık.

"Tümör ölçüleri bir nokta beşe ikiye iki. Ayın on dördündeki bulgularla kıyaslandığında belirgin bir büyüme görülüyor."

Seyirciler arasından mırıltılar yükseldi.

Ben emin olmak için, "Yanlış duymadım ya, Al?" dedim. "Yani tümör büyümemiş mi diyorsun?"

"Ne söylediysem onu görüyorum, Matthew." Redding benim daha yakından bakmam için kenara çekildi.

O anda çılgın bir umut belirdi içimde. Ama bunu kimseyle özellikle de anababayla paylaşmaya cesaretim yoktu. Oysa onların tepkileri bizim tedbirli radyologun tam karşıtıydı.

Barbara sessizce ağlamaya başladı. "Başardınız, Doktor. Artık büyümüyor."

"Bunu kesin olarak söyleyemeyiz," diye kendisini uyardım. "Ayrıca, tümör oldukça kanama riski de vardır. Henüz selamete erişmedik. Bu geçici bir duraklama da olabilir. Ben bu arada yaptığımız yeni hücrelerden biraz daha vereceğim."

Ancak artık ben de iyimserdim.

*

Dört gün sonraki taramada tümör boyunda yüzde yirmilik bir küçülme görüldü. Hele ikinci hafta sonunda Josh yatağında oturup da bacaklarını aşağı salladığında artık ben de sevincimi saklamakta güçlük çekiyordum.

Üçüncü zerki yaptığım sabah, "Tenis oynar mısın?" diye sordum.

"Biraz," dedi.

"Eh, seninle bir maç yapmalıyız."

"Ne zaman?" Çocuk ne sorduğunu çok iyi biliyordu.

"Rahat yürümeye başladığın zaman."

"Tamam, Doktor." Gülümsedi. Ve bu kere gözlerindeki iyimserliği seçebiliyordum.

Mucize üç gece sonra gerçekleşti. Ben vizitlerimi bitiriyordum, bir de Josh'u ziyaret edeyim dedim. Köşeyi döndüğümde gözlerime inanamadım. Koridorun öteki ucunda hastam anababasının yanında yürüyordu. Ve ikisinin de ellerini tutmamıştı.

Bu inanılmaz bir manzaraydı. Hemen oğlana koştum.

"Nasılsın?" diye sordum.

"İyiyim, Doktor."

"İyiden de öte, müthiş," dedi Greg.

Hiç merasime ve randevuya gerek yoktu. Hemşireye radyolojiye çocuğu yeni bir tarama için getireceğimizi bildirmesini söyledim. Bizi hiç bekletmediler.

Sonuçlar sansasyoneldi. Tümör yarı boyuna inmişti ve artık beyine baskı yapmıyordu.

*

Odama dönünce hayatımdaki insanlara telefon ettim: annem ve Malcolm, Chaz ve Ellen konuşamayacak kadar heyecanlandılar. Telefonu kapattığım anda çalmaya başladı.

Warren Oliver, "Hikaye nedir, Matthew?" dedi. "Biliyorsun, gazeteciler bizim bağışçılara açılan kapılarımızdır. Eğer unuttuysan hatırlatayım, araştırma programlarımız parayla mümkün olmaktadır. Ve benim New York Times'dan bir kadına bir iyilik borcum var. Haydi, oyunu kuralına göre oyna. Bildirecek önemli bir şeyin var mı?"

"Şimdilik yok," dedim. Bir başarı yeterli bilimsel kanıt olamaz diye düşünüyordum. "Sana söyleyeceğim her şey insanları boşuna umutlandırabilir."

"Umut mu dedin? Yani sen benden pozitif bir şey gizliyorsun. Tanrı aşkına, Matthew, söyle."

Yenilmiştim ve Oliver'in bürosuna inip beş on dakikalık bir görüşmeye razı oldum.

Gazeteciler hep meslekten kişilerdi ve çoğu da doktordu. Kendileri her ne kadar etkilenmişlerse de, ayrıntıların sansasyona dönüştürülmeyeceğinden emin oldum.

Reklam benim için hiç önemli değildi.

Bir tek istisna dışında.

Haberin İtalyan gazetelerinde yer alıp almayacağını merak ediyordum doğrusu.

ON ALTI

KAÇIŞ İMKANIM OLMADIĞI belli oluyordu. Basın bulunabileceğim her yerin telefonunu ele geçirmişti. Tek yapabileceğim şey çağrı cihazımı kapatıp bir sinemaya girip saklanmaktı.

Ya da bir konsere. Gazetede konser ilanlarını okuyordum ama aslında hangisine gideceğimi çok iyi biliyordum.

O öğleden sonra eski dostum Evie'nin viyolonselci kocası Roger Josephson Carnegie Hall'da Mozart, Chopin ve Franck çalacaktı. Evie de dinleyiciler arasında olacağından hem ondan haber alırdım, hem de kendi durumumu kendisine anlatabilirdim.

Biletler hemen hemen tükenmişse de, birinci sıranın en ucunda bir tek yer bulabildim. Josephson düğününden bu yana epey kilo almış, saçları kırışmıştı. Seçkin görünümü müzik tekniğinin ol-

gunluğuna artık çok daha iyi uyuyordu. Gerçek bir virtüöz olmaya çok yaklaştı artık.

Eski bir refakatçi olarak Carmen de la Rochas adındaki güzel Meksikalı piyanistinın ustalığını da farketmemek mümkün değildi. Çalışlarından anlaşıldığı kadarıyla ikisi pek çok kez beraber çalmışlardı.

Arada Evie'yi arandım ama lobi hem kalabalıktı hem de Evie öyle önde oturamayacak heyecanlı kadınlardan bir olup kocasının giyinme odasına kapağı atmış olabilirdi.

Roger ile piyanisti Chopin'in parçasını da kusursuz çalarak hak ettikleri büyük alkışa kavuştular.

Ben genellikle bu tür şeyleri yapacak cesaretle değilsem de sahne kapısına gidip kendimi Josephson ailesinin bir yakını olarak tanıttım ve içeri girmekte bir güçlükle karşılaşmadım:

Viyolonselcinin odası kendisini kutlayanlarla, dal-kavuklarla, menacer ve reklamcılarla doluydu. O kalabalığa girmekte tereddüt ederek Evie'yi uzaktan görmeye çalıştım. Tam o anda Meksikalı piyanist yanıma yaklaşarak baştan çıkartıcı bir gülümsemeyle, "Size yardımcı olabilir miyim?" dedi.

"Teşekkür ederim. Bayan Josephson'un eski bir dostuyum ve acaba..."

Kadın tam Latin ırkına yakışan bir sahiplenmeyle, "Bayan Josephson benim," dedi. Ancak bir an sonra ne dediğini anlayabilmişim.

"Ama... Evie'ye ne oldu?" diye biraz da kabaca sordum.

"Ben oldum." Kadının kara gözleri parlıyordu. "Birkaç yıl önce boşandılar. Siz gazete okumaz mısınız?"

"Şey.. bir süredir yurt dışındaydım. Eh, öyleyse gideyim."

"Neden beklemiyorsunuz? Az sonra kızları almaya gelir nasıl olsa."

Haber hem iyiydi hem de kötü. Bir zamanlar çok sıkıfıkı olduğum bir arkadaşımı yeniden görecektim. Ve aynı zamanda yılların kendisine hiç de iyi davranmadığını öğrenmiştim. Boşanmıştı ve bekar bir anneydi.

"Olamaz, gözlerime inanamıyorum." Ses mezosopranoydu, neşeli, bir çingirak tınısına sahip. Evie ilk bakışta yirmi yıl önceki kızdı. Kumral saçları kısa, kestane gözleri her zamanki gibi parlak. Mart rüzgarından ya da heyecandan veya her ikisinden yanakları kızarmıştı.

Çevremizdekilerin bakışlarına aldırmadan kucaklaştık. Parfümü bahar çiçekleri kokuyordu.

Beni sıkı sıkı kucaklayarak, "Yirmi yıldır neredeydin?" diye sordu.

"Çok uzun bir hikaye, Evie. New York'a yeni geldim ben. Senin de yaşamında bir iki değişiklik olmuş sanırım."

"Eh, öyle de diyebilirsin. Gel de değişikliklerden en önemli ikisiyle tanıştırayım seni."

Beyaz bluzları üzerine mavi kazaklar giymiş iki kıza yaklaştık. Kızlar İspanyol asıllı bir kadınla konuşuyorlardı ki, kadının dadıları olduğu çok geçmeden anlaşıldı. Kim olduklarını anlamamak imkansızdı. Annelerinin küçük bir kopyasıydılar.

On üç yaşındaki Lily ve on bir yaşındaki Debbie Evie beni tanıştıınca heyecanlandılar.

"Bu size o kadar sözünü ettiğim o dahi piyanist işte."

"Sonradan doktor olan mı?" diye sordu Lily.

"Ve Afrika'ya gidip geri dönmeyen mi?" diye kız-kardeşi atıldı.

"Ta kendisi," diye güldü anneleri.

Çok meraklanmışım. "Afrika'da olduğumu nereden öğrendin?"

"Benim de kendime göre yollarım vardır. Aslında seni sandığından da yakından izliyorum. Gizli bir kaynağım var."

"Neymiş o?"

"Michigan Alumnus. Kardeşin eski mezunlara senin yaptıklarını bildirmekten bir gün bile geri kalmadı. Ailen seninle gurur duyuyor olmalı."

Ancak o zaman alnıma yakından baktı.

"Pek fark edilmiyor. Talihli sayılırsın, değil mi?"

"Eh, öyle de denilebilir."

"New York'ta ne işin var?"

O anda aile tarihçimizin son yaptıklarım konusunu henüz dile getirmemiş olduğunu anladım.

"Cornell Tıp Fakültesi'nde profesörüm."

"Sahi mi? Buna çok sevinmiş görünüyordu. "Doktorluk umduğun her şeyi verdi mi?"

"Basit bir evet ya da hayır yanıtı yeter mi, yoksa seninle kızları bir yerde yemeğe götürebilir miyim?"

"Elbette!" dedi kızlar.

Evie gözünü kırparak, "Daha önemli bir planın olmadığından emin misin?"

"Kesinlikle."

O zaman kızlara döndüm. "Rus Çay Salonunu sever misiniz?" İkisi de sevinçle başlarını salladılar.

Evie eski kocasıyla gözgöze gelmiş ve adam çocukları alacağını el işaretiyle bildirmişti. Dışarı çıktık.

Sokağa varınca kızlar önden yürümeye başladıkları için aklımdaki şeyi annelerine söyleme fırsatını bulabildim.

"Evliliğinin yürümediğine üzüldüm."

"Pek öyle diyemeyiz, Matthew. İki tane harika kızımız var ve onları dünyada hiçbir şeye değişmem.

"Ama yine de onları tek başına yetiştirmen... yalnızsın, değil mi?"

"Burası New York," dedi.

Keyifli görünüyordu. Başbaşa kaldığımızda Roger'le bozuşmasının karanlık yanlarını dinleyeceğimi hissediyordum.

Ancak Rus Çay Salonuna vardığımız anda dikkatimiz blinilere, kremaya ve hiç kuşkusuz semaverle sunulan çaya yöneldi.

Birbirimizi görmeyeli o kadar çok olmuştu ki konuşacak pek çok şeyimiz vardı. Evie de esas konu olarak kızları seçti ve Roger'in ateşli Meksikalıyı seçmesine fazla bir öncelik vermedi. Kızların önünde açıkça konuşmasına bakılırsa onlar da olayı çok yakından yaşamışlardı.

Benim ise gurur kaynağım Eritre'deki klinik ve fazla konuşmak istemediğim konu da kafama yediğim kurşundu. Kızların duymalarının uygun olmadığı Silvia konusu ise başka bir görüşmeye bırakılmıştı.

Evie her zamanki gibi yenilgiyi kabul etmeyen bir insandı. İlk karşılaşmamızdan bu yana yirmi yıla yakın bir süre geçmiş olmasına rağmen hakkındaki ilk izlenimim hiç değişmemişti. Güçlü, dirençli, iyimserdi

ve önüne çıkan olayların iyisini de kötüsünü de kendine acımadan kabule hazırdı.

Boşanmadan sonra mesleği konusunda yaptığı planları değiştirdiği anlaşıyordu; ancak Roger kendisine Juilliard'da bir öğretmenlik bulmuştu ve orada özel olarak viyolonsel dersleri veriyor ve en azından Metropolitan Bölgesinde çeşitli oda gruplarıyla çalışıyordu.

Benim geçerli bir nedenim olmasına rağmen yine de arkadaşlığımın kendisine yardımcı olabileceği o kriz anlarında yaşamından uzak olduğum için kendimde epey mantıksız bir suçluluk duyuyordum.

İlk görüşmemizi tarafsız konularda sürdürmeye çalışarak, "Yazlarını nasıl geçiriyorsun?" diye sordum.

"Kızlar Roger'le...." Bunu söylemekte hâlâ güçlük çekmekte olduğunu görüyordum. "ve Carmen'le bir ay kalıyorlar. Ben son yıllarda Aspen Müzik Festivali'ne gitmeye başladım. Şimdi sen öyle sakladığın şeyleri anlat bakalım."

Şaşırmıştım. "Ne demek istiyorsun?"

"Adı ne, ne iş yapıyor, kaç çocuğunuz var?"

"Sen neden söz ediyorsun, Evie?"

"Neden söz edeceğim? Karından elbette."

"Ne karısı?"

"New York'ta doğru dürüst erkeklerin hepsinin sahip olduğu kadın, eşin yani."

"Seni düşkırıklığına uğratacağım için üzgünüm ama benim karım yok."

Bir an durdu ve düşündü; kendisi için sadece anormallik olan bu durum karşısında tutumunun ne olacağını bilemiyor gibiydi. Bir sonraki sorusunun ne

olacağını anladım ve bunu beni incitmeden nasıl soracağını düşündüğünü farkettilim.

"Yürümedi mi?"

"Sana başka bir sefere anlatırım," dedim.

"İstirap çekmeyeceksen."

"Öyle bir şey değil," dedim hiç de inandırıcı olmayan bir sesle.

Bu noktada dikkatimi kızlara yönelttim. Onları daha yakından tanımak istiyordum ve babalarıyla geçir-dikleri öğleden sonrasında fazla zevk almadıkları iz-lenimini edinmiştim.

Her ikisi de sevimliydi ve görebildiği kadarıyla günümüzde pek sık olan aile parçalanmalarına alışmış-lardı. Artık günün her saatinde ebeveynlerden birinin yanlarında olmayabileceği yaşa yaklaşıyorlardı.

Oradan çıkınca bir taksi çevirip evlerine götür-düm. Benden bir blok ötede o efsanevî Beauchamp Court'ta oturduklarını görünce çok sevinmiştim.

Kızlara, "Bu bina çok ünlüdür," dedim. "Doğunun Carnegie Hall'u derler buraya. New York'ta buzdola-bı, derin dondurucusu, gaz ocağı ve Steinway'i piya-nosuyla kiralanan tek apartman olduğu söylenir."

Debbie, "Annem buraya 'filarmoni sokağı' der," dedi.

Evie'ye baktım.

"Kızların bana kalmasının bir yararı da buydu," diye gülümsedi. "Dairenin kime kalacağı konusunda bir tartışma olmadı. Sadece böyle müzisyen komşular arasında yaşadığım için değil, Carmen'in o kadar iste-mesine rağmen burayı ele geçirmeyi başaramamasın-dan dolayı da pek memnunum."

"Hâlâ da alabilirler," dedi Lily.

"O da nereden çıktı yavrum?" diye sordu Evie.

"İş biraz karışık, ama Carmen Bay Sephardi'nin Londra'daki işi aldığı takdirde dairesini satışa çıkaracağını ve kendilerinin listenin başında olduklarını söyledi."

Evie'nin bu olasılığı sessiz bir "Bok!" la karşıldığını gördüm. Kendisini avutmak için daireyle benim de ilgilenebileceğimi ve elde etmek için onlarla mücadeleye hazır olduğumu söyledim. Kızlar bunu duyunca çok sevindiler.

"Şimdi de çok merak ettiğim şeyi söyle," dedi Evie. "Şu anda müzik olarak ne yapıyorsun?"

Bir yanıt arandım.

"Şu anda bütün Mozart konçertolarını sıradan geçiriyorum..."

"Mükemmel!" diye bağırdı Evie.

"Ama piyanoyu Daniel Barenboim çalıyor," diye devam ettim. "Ben laboratuvarıda o kadar meşgulüm ki, yapabildiğim ancak CD'leri çalmak. Her neyse, bu uzun bir hikaye ve yakında olacağını umduğum bir sonraki görüşmemizde anlatırım."

Asansörde Evie'nin kızlarıyla sessiz bir diyaloga girdiğini ve kızların işaretle annelerine teklif ettiği şeyi yapmalarını söylediğini gördüm.

"Matt, seni yemeğe çağırmak istiyoruz."

"Çok memnun olurum."

"Senin için hangi gün uygun olur?"

"Ben kendi kendimin patronu olduğum için gününü siz seçin."

Kızların Pazartesi günleri müzik dersleri vardı. Evie Salı ve Perşembeleri saat on buçuğa kadar ders

veriyordu. Benim Pazartesi ve Perşembe öğleden sonraları seminerlerim vardı.

Üzerinde anlaşılabildiğimiz tek gün iki hafta sonraydı ki, düşüncelerimi toparlayabilmem için benim de zamana ihtiyacım vardı doğrusu.

Evie'yi yeniden bulmak eski anıları ortaya çıkar-mıştı. Kaybedilmiş fırsatlar. Birbirimizden ayrılmamıza asla izin vermemeliydim.

Bir şey kesindi. Birbirimizi bir kere daha bulduktan sonra dostluğumuz bıraktığımız yerden yeniden başlayacaktı. Ve bu kere kesintisiz olacaktı.

ON YEDİ

KENDİNE ÖZGÜ BİR İNSAN olmanın belası normal bir şey yaptığınızda hemen dikkatleri üzerinize çekmektir.

Böylece iki hafta sonra laboratuvar-dan saat beş buçukta ayrılırken ertesi güne kadar dönmeyeceğimi söyleyince arkamdan konuşmalar da başlamıştı.

Aslında o sabah saçlarımı kestirmiş olarak işe geldiğimde olanlar olmuştu. Herhangi bir Tıp Kongresi yoktu, Washington'dan ziyaretçi gelmemişti, öyleyse patron neden bu kadar eli yüzü düzgün görünmeye çalışıyordu ki?

Ayrıntıları sekreterim Paula'dan bile saklamıştım. Ajandama 'saat 19:30'da yemek' diye yazmasını bana 'bebekleri almamı' hatırlatmasını not etmesini söylemiştim.

Afrika'daki son günlerimde komşu köyleri dolaşıp yurduma döndüğümde

bana oralarını hatırlatacak küçük heykelcikler toplamıştım.

Şimdi de minyatür Eritre'ne bakıp Evie'nin kızlarına birer armağan seçmeye çalışıyordum.

Onlara önce kendi yaşlarında kızların küçük modellerini götürmeyi düşünmüştüm ama sonunda benim için gayet anlamlı olan ikisini seçtim: yerli çalgıları çalan iki müzisyen -biri bir tür davul, diğeri uzun boyunlu bir keman çalan bu ikisi Aida'nın Noel partisindekilerin tıpatıp eşleriydi.

İlk başta bilemediğim bir nedenle Evie'ye bebek götürmek istememiştim. Sanırım onun arkamda bıraktığının bir parçası olmasını istemiyordum da ondan. O yüzden ona nergis sevdiğini hatırlayarak bir buket yaptırttım.

"Doğu'nun Carnegie Hall'u" ününe layık bir yerd. Ben içeri girerken ünlü bir piyanistle karısı herhalde bir konsere gitmek üzere dışarı çıkıyorlardı. İtalyan asansörcü ise yolcularını yukarı çıkartırken sürekli müzikten sözediyordu. Beni bile bir tür virtüöz sanıp fikirlerini belirtmekten geri kalmadı.

Gideceğim yeri öğrenince bayan Josephson'un "çok güzel bir kadın, mükemmel bir müzisyen olduğunu ve daha da önemlisi çok iyi bir anne olduğunu" anlattı. (Gelen her ziyaretçiye kiracılar hakkında yorumlarını söyler miydi yoksa Evie özel biri miydi?) "karım da kusursuz bir annedir ama ne yazık ki herhangi bir çalgı çalmaz," dedi.

Evie'nin yanındaki daireden Rachmaninoff'un Üçüncü Piyano Konçertosunun geliyor olması hiç de şaşırtıcı değildi. Ama o anda beni etkileyen Evie'nin

kapısının altından gelen domates ve sarımsak kokusu oldu.

Her nedense bu üzerimde çok büyük etki yaratmıştı. Gerçek bir ev yemeği, lokanta ya da mikrodalgada ısıtılmış yemek değil. Ve beni bekleyen gerçek bir aile.

Debbie kapıyı açınca annesinin toplantısının geç sona erdiğini ve ancak birkaç dakika önce eve döndüğünü bildirdi.

"Henüz hazır değiliz, isterseniz biraz sonra gelin," dedi.

İçerden Evie'nin sesi duyuldu. "Debbie, Matthew'u hemen mutfığa getir."

Mutfığa girdiğimde, "Merhaba," diyerek gülümsedi. "Şef garsonun da söylediği gibi biraz geciktim. Sen Chianti'yı açar mısın?"

Lily bir kaba Parmesan peyniri rendelerken Evie de makarnayı tencereye boşalttı. Önlüğü öğretmenlikte giymediğine emin olduğum basit ama kendisine çok yakışan bir elbiseyi örtüyordu. Mutfak çeşitli kokularıyla öğrencilik günlerimizde yemeğimizi yapıp da sonra geceyarısına kadar müzikle meşgul olduğumuz günlerimizi hatırlatıyordu.

Birbirimizi yanağımızdan öptük. Lily'nin böylesine açık bir sevgi gösterisinden hoşlanmayacağını tahmin ettiysem de, Debbie'nin mutlaka hoşlanacağını hissettim. Ve babacan bir tavırla saçlarını okşadığımda yüzünün kızarması da bunu doğruluyordu.

Kızlar mutfaktaki sofrayı hazırladıktan sonra armağanlarını çıkartıp verdim. Ve bu hemen hemen yemek boyunca süren konuşmayı başlattı.

Kendileriyle paylaştığım Adi Shuma anıları içimde

hâlâ yaşadığı için altı yıl önceki kadar canlıydı benim için: o uçsuz bucaksız hasta kuyrukları, yurtlarındaki rahat işleri açlık kurbanlarına yardım için feda eden doktorlar, böyle bir sofrada otururken bana hâlâ suçluluk hissettiren o deneyimler.

Kızlar çok terbiyeli yetiştirilmişlerdi, ne yemek servisinde ne de sonra sofranın toplanmasında annelerinin parmağını bile oynatmasına izin vermediler. Ancak annelerinin gidip ev ödevlerini yapmaları emrine fazla kulak asmadıkları da gözümünden kaçmamıştı. Evie sonunda bunu bir emre dökmek zorunda kaldı:

"Küçük hanımlar, ya gider derslerinizi yaparsınız, ya da bu akşam kimseye telefon edemezsiniz."

Bu tehditle ikisi de söz dinlemeye karar verdiler.. Ancak Debbie hemen pes etmeyip annesinden biz çalarken dinlemesine izin vermesini istedi.

Evie hafif bir çekingenlikle, "Kimse çalmaktan söz etmiş değil," dedi. "Matthew yorucu bir gün geçirmiş, belki de sadece arkasına yaslanıp dinlenmek istiyordur."

Sonra konuyu değiştirdiğini vurgulamak için bana dönerek, "hastanede işe kaçta başlarsın?" diye sordu.

Eh, bu çok daha rahat edeceğim bir konuydu.

"Aslında çoğu gecelerimi laboratuvarında geçiririm."

Bu kişilik bozukluğum kızları iyice şaşırtmıştı.

Lily'nin gözleri irileşmişti. "Yani hiç yatmaz mısınız?"

"Eh, divanımın üstünde arasıra kestirdiğim oluyor tabii."

"O yüzden mi evlenmediniz?" diye sordu Debbie. Evie kıpkırmızı kesilmişti.

"Bu kadarı yeter, küçük hanım. Artık resmen kovuldun."

"Tamam. Sonra görüşürüz belki."

"Şahane kızlar," dedim. "Roger bunlardan uzak kalmayı nasıl başarıyor."

Evie hoşnutsuzluğunu maskeleyemeye gerek duymadan, "İdare ediyor," dedi. "Uzak Doğu seyahatlerini bile onların tatil zamanlarını hesaplayarak ayarlıyor beraber olmasınlar diye. Tahmin edeceğin gibi Carmen'i pek sevdiğim söylenemez. İnanmayacaksın ama kendisinin hiç ilgilenmediği üç çocuğu var. Sanatçılar nasıl olurlar bilirsin."

"Çok üzüldüm, Evie," dedim. "Bu sana da, çocuklara da haksızlık. Yani senin de turneye çıkacak fırsatın olmalıydı."

"Kızlar biraz daha büyüyünce belki. Bekleyeceğim. Eh, tıpta neler yaptığını öğrendiğimize göre şimdi müziğini anlat bakalım."

Oraya bu konunun açılacağını bilerek gelmiştim. Ne de olsa bu bir zamanlar ikimizin ortak diliydi. İki balık bir araya gelince su hiç sözkonusu edilmez miydi?

Uzun uzun düşünmüş, müzikten kopuşumu nasıl anlatacağıma bir karar verememişim. Mantıklı bir açıklama olarak ne sunabilirdim ki? Başımdan yaralanmamı mı? Danıştığım psikanalizcilere göre bu mümkündü. Ama bu benim için geçerli miydi?

Ayrıca Silvia ile olan ilişkimin ruhumda yarattıklarını daha ne kadar saklayabilirdim? Beni bugünkü ben yapan bu değil miydi?

Bunu o güne kadar kimseye açıklamamıştım. Ve

şimdi kalbimi kendisine açarken bunca yıldır yaşadığım o acı dolu sessizliğin büyüklüğünü anlıyordum.

Ve konuştukça bunları dünyada bir tek Evie'yle paylaşacağımı farketmekteydim.

Crans'taki o öğleden sonrasıyla başladım.

Hepsini dinleyince, "Bu seni yıkmış olmalı, Matt," dedi. "Buna nasıl dayanabildin?"

Aynı soruyu ben de kendi kendime yıllarca sormuştum. Bu melekemi kaybettiğimi anladığım o ilk ana nasıl katlanabilmişim?

Uzun bir sessizlikten sonra Evie, "Beethoven," dedi. "Aklıma o geliyor. Duymadığı halde beste yapmıştı. Neşeye Övgü'yü yaratmış ve kafasının içinde duymuştu. Sen de kendini dilsiz hissediyor olmalısın."

"Lütfen abartma, Evie. Ben bir dahi değilim. Dünya benim çekilmemle bir şey kaybetmedi."

Bir süre hiç konuşmadık. Sonra yüzüme baktı ve, "Lütfen bana her şeyi anlattı," dedi. "Korkmana gerek yok, Matt."

Gece geç saatlere kadar konuştuk. Silvia'yı. Paris'i. Afrika'yı ve Silvia'nın kayboluşunu.

Evie sadece dinledi.

Sonunda sözüm bitince uzun bir an yüzüme baktı. "Onu hâlâ seviyorsun."

"Bilemiyorum. Ruhumda hâlâ bir yeri var sanırım."

"Her zaman mı?"

"Elbette ki, hayır. Arada sırada. Ona çaldığım bir müziği dinlerken. Bak, bu artık o kadar önemli değil."

"Bana hiç de öyle gelmiyor," dedi kaygılı bir sesle. "Ama Matthew, bu kadar zaman sonra neden hâlâ

onun özlemini çekiyorsun ki? Yani seni hâlâ düşündüğüne inanıyor musun?"

"Bilemem," dedim. "Sanmam. Herhalde düşünmüyordur."

"İddiaya girerim ki düşünmüyordur." Evie kızmıştı. "Tanrı aşkına, müzik senin için soluk alıp vermekten farksızdı. Varlığını çalmasına nasıl izin verebildin?"

Buna bir yanıtlım yoktu, ama o yine de ısrar etti.

"Haydi, Matt. Ben senin eski dostun Evie'yim. Gözlerimin içine bak ve müziksiz yaşayabileceğini söyle bana."

Ona yaşayamayacağımı nasıl söyleyebilirdim? Yoksa bunu şimdiden görebiliyor muydu?

Evie elini elimin üstüne koydu ve bunun bir sanatçının başına gelebilecek en kötü şey olduğunu söyledi.

Kendisine doktor olduğumu hatırlattım.

"Bu senin sanatçılığından bir şey eksiltmez."

"Teşekkür ederim," diye fısıldadım. "Bunu senin söylemen çok daha anlamlı kılıyor."

Evie bir an düşündü. "O zamandan beri hiç dene-din mi? Yani örneğin Sol Minör Menüet gibi basit bir şeyi çalmayı denedin mi?"

"Evie, gitti diyorum sana. Bütün notalar. Hatta parça içindeki suskunluklar. Buna alıştım sayılır. Doktor olarak insanların hayatlarını kurtardım. Bu da bir ayrıcalıktı. İnan bana, eğer seçmek zorunda olsaydım..."

"Ama neden seçesin ki, Matthew? Neden böyle cezalandırılasın ki?"

Bir bakıma ona açıldığım için pişmandım.

Ama kalbimin ta içinde eğer yollarımız bir kere daha kesişmeseydi daha fazla ayakta kalamayacağımı biliyordum.

ON SEKİZ

ÇOK GEÇ KALDIĞIM İÇİN kendi mi suçluyordum. Evie erken kalkıp çocukları okula gönderecekti. Benim böyle yükümlülüklerim yoktu. Ancak konuşmaya öyle dalmıştık ki, saatlerin geçtiğini farketmemiştik bile.

Eve dönünce eskiden yaptığımız gibi telefon açıp teşekkür etmemek için kendimi güç tuttum.

Uyumak istemediğimden -ya da uyuyamadığımdan- oturup yine böyle bir buluşma için bir bahane düşünmeye koyuldum. (Belki de Evie ile kızları bir konsere veya Pazar sabahı Park'ta bisiklet gezintisine ve sonra da Tavern on the Green'de bir yemeğe davet edebilirdim.) Alternatifleri gözden geçirirken hepsinde de bizi bir aile gibi gördüğümü farkettim. Bu hayaller katalogumda neden

Evie'yi tek başına yemeğe davet etmeyi düşünmüyordum ki?

Duygusal bir ilişkiden mi korkuyordum yoksa? Eğer öyleyse, bu akşamki o karşılıklı konuşmaya ne denirdi, a salak? Bundan daha fazla bir ilişki olamazdı ya.

Bu kere içimden Chaz'la konuşmaya başladım. Kardeşim alaycı bir sesle, "Şimdi sorunun ne, ağabey?" dedi. "Mutlu olmaktan mı korkuyorsun?"

Yanıt: evet.

"Ama bu iş kolay," diye Chaz ders vermeye devam etti. "Yirmi yıllık arkadaşın o. Bu yeni bir başlangıç değil ki; normal bir devam. Neden sakın olup işi olurluna bırakmıyorsun?"

Kardeşim bazen çok mantıklı konuşurdu; özellikle de benim hayalimdeyken. Ben de onun tavsiyesini dinledim.

Ertesi sabah Evie'ye telefon açıp teşekkür ettim. O da kendi duygularına değinmemeye çalışarak kızların benden hoşlandıklarını ve yine gelmemi istediklerini söyledi.

"Gelecek Cumartesi Mozart'ın doğumgününe gelmeyi düşünür müsün?" diye sordu. "Her yıl bir grup arkadaş ve meslektaş onun şerefine toplanırız. Bir şeyler çalmak isteyenler buna fırsat bulurlar."

Bu biraz baskı gibi geldi bana. Ama Evie teminat vermede gecikmedi.

"Herhangi bir alet çalmayan dinleyici rolünü oynar. Yapacağın tek şey arkana yaslanmak ve bağışlanamaz hataları bağışlamak olacaktır."

"Hatalar mı?"

"Elbette, karışık bir müzisyen grubumuz var. En

iyi arkadaşım Georgie Juilliard'da bizim bölümde viyola öğretmenidir. Kocasını muhasebecidir ama piyano başında geçince parmakları odun gibi olur. Ancak çok hevesli olduğumuz için kulaklarımızı kapatırız biz de. Gelmek ister miydin?"

"Elbette, sen ne çalacaksın?"

"Ben beşli grup içindeyim."

"Eğlenceli bir şeye benziyor. Seni kaçta alayım?"

"Sekiz sence iyi mi?"

"İyi. Bir şey getirmem gerekiyor mu?"

"Eh, esaslı bir beyaz şarap alabilirsin, ben de ünlü lazanyamı getireceğim."

"Çok iyi. O günü iple çekeceğim."

*

Bizi üç kat aşağıdaki partiye Luigi indirdi. Bu kısa yolculukta bile benimle konuşmadan edememişti.

"Beyefendi piyanist, değil mi?"

"Sana kim söyledi?" dedim bir korku ürpertisiyle.

Evie omuzlarını silkerek sorumluluğu üzerinden attı.

"Bu belli bir şey," dedi asansörcü. "Bir çalgı taşı-mıyorsunuz. Piyanodan başka ne çalabilirsiniz ki?"

"Şarkı okuyabilirim," dedim.

Adam yarım saniye kadar yüzüme bakıp kararını verdi. "Sanmıyorum."

Konuşma sona erdi. Gelmiştik.

Ben partilerde ortama katılmayı pek beceremezdim, o yüzden çalma fırsatı bulunca hiç kaçırmazdım. Ve belki de cenaze törenleri istisna olmak üzere her gittiğim yerde mutlaka bir şey çalmam istenirdi.

Ama dikkatinizi çekerim bu kere konuşmaktan çekinmiyordum ve bildiğim bir konu olduğundan yeni

sanatçılardan bol bol söz edebilirdim. Ayrıca New York Times'ın muhabiriyle karşılaştığımda 'emekli' olmamdan dolayı da rahattım. Herif ordövr dahil her şey hakkında fikrini söylüyordu (talihi varmış ki, Evie'nin lazanyasını övmüştü yoksa suratına yumruğu yiyecekti).

Mozart'ın yaylı sazlar eserleri iyice elden geçirildikten sonra en sevdiğim parçaları olan kentetlere sıra geldi. Mi minör kenteti filârmoni düşkünü muhasebecimizin gösteri parçasıydı. Evie bana adamın bunun için bir yıldan beri hazırlanmakta olduğunu söylemişti.

Öteki müzisyenler yerlerini alıp sohbet ederek çalgılarını akort ederken o heyecanla dinleyicileri gözden geçiriyordu. Her nedense gözü bana ilişince sinirli bir tavırla gülümsedi.

"Merhaba. Siz Evie'nin arkadaşı değil misiniz? Ben Harvey. Adınızı hatırlayamadım."

Kendimi tekrar tanıttım. Bu önemli kişi yaşadığı o an konusunda gerçekten panik içindeydi.

"Sen bir şey çalmıyorsun sanırım, Matt. Ama müzik okuyabilir misin?"

"Neden sordun?"

"Bu parçada nota sayfalarını çevirebilir miydin acaba?"

"Elbette Harvey, seve seve."

Evie punç kasesinin başında canlı bir konuşma içindeydi. Bakışlarımız karşılaştığında, "Keyfine bak, bunu ben planlamış değilim," dermiş gibi gülümsedi.

Konser başladı; Harvey müziğe yetişmek için bile Herkülvari bir çaba harcıyordu. Kendimi beceriksiz bir hekimin basit bir ameliyatı yüzüne gözüne bulaştır-

masını seyreden bir asistan gibi hissediyordum. Bu kere müdahale edip Mozart'ı bu azaptan kurtarmak isterdim. Ancak zavallı Harvey'in o durumuna rağmen piyanoya bu kadar yakın olmam yine de hoş bir duygu doğurmuştu içimde.

Neyse ki, konser sona erdi. Ondan sonra Evie ile fakülteden arkadaşları yaylı sazlar kentetine başlama-ya hazırladılar. Evie yanımdan geçerken yanağıma bir öpücük kondurdu. "Çok başarılıydın, Matt."

"Teşekkür ederim," diyerek ben de onu öptüm. Bunun fiziki yakınlık için bir mazeret olup olmadığını bilemiyordum ancak Harvey'le dost olmuştuk ve o gece bir daha çalarsa (Tanrı korusun!) notalarını yine çevirmeye söz verdim.

Evie sözünde durarak benim piyanist geçmişimden söz etmedi. Ancak bir iki dostuna gelecekte partneri olabileceğim konusunda açıldığı da belli oluyordu. Konuştuğum herkes onu kişi ve müzisyen olarak öve öve göklere çıkarmıştı. Biri kocası Roger'in "öyle bir kızı bırakmakla eşeklik ettiğini, ama Carmen yakında kendisini başından attığında sürüne sürüne geri döneceğini" söyledi.

Eğer benim bir diyeceğim olacaksa nah dönerdi.

*

O kadar geç kalmıştık ki, asansör Luigi bile artık evine gitmişti. Biz sonunda Evie'ye çıkarken gece bekçisi Bob asansörde aşağı inip inmeyeceğimi sordu. Evie'nin ne istediğini bilemiyordum ama neyse ki kararını çoktan vermişti.

"Bu gece pek konuşacak vakit bulamadık, biraz gelsene ," dedi.

"İyi," dedim, Bob da aşağı indi.

Evie sokak kapısının sağındaki odayı göstererek, "Kahve yapayım, çalışma odasında içeriz," dedi. "Gerçek mi istersin, dekafeine mi?"

"Bu saatte mi?"

"Bu benim başlattığım bir gelenektir. Cumartesi gece nöbetine kalanlara ödül veririm."

Stüdyoya girip ışığı açtım. Burası gerçek bir müzisyen cennetiydi. Duvarların kitaplarla kaplı olmayan her yüzeyi ses geçirmez mantarla örtülmüştü. Kütüphanede viyolonsel hakkında yazılmış eserlerin tümü vardı sanırım.

Evie'nin köşesi, çalarken nehre bakabilmesi için pencere önünde hazırlanmış, bir de Steinway kuyruklu piyanosu yerleştirilmişti.

Ben piyanoya doğru bir adım attığımda Evie de elinde kahve tepsisiyle içeri girdi. Hiçbir şey söylemeyecek kadar inceliğe sahipti.

Tepsiyi alıp sehpanın üzerine koydum, kadını kollarımın arasına aldım.

Bir an sımsıkı sarıldık birbirimize. Sonra öpüştük; artık arkadaş değildik, sevgili olmanın eşiğindeydik. Bu o kadar doğal geliyordu ki. Bir an sonra kolları arasından sıyrılıp ilk sevişmemizin seslerinin odada kalması için kapıyı yavaşça kapattım.

*

O gece yeniden doğdum. Uyandığımda Evie'nin yanımda olacağını biliyordum. Sadece yarın ya da öbür gün değil, sonsuza kadar uzanacak bir sabahlar dizisinde. Artık gözümü açıp uzanınca ona dokunabilecektim. Yaşamımda ilk kez sonsuzluğu hissedebiliyordum.

Kendisini tanıdığım bunca yıl boyunca Evie'ye bir kere bile mayoyla görmüş değildim. O yüzden vücudu benim için yeni bir keşif alanıydı. Göğüslerini ilk kez öperken görmüştüm.

Evie sevişirken sahip olduğunu hayal bile etmediğim bir sevecenlik ve şehvet göstermişti. Ona duyduğum bu özlemi nasıl olmuş da bu kadar zamandır içimde bastırabilmişim ki?

Uyandığımda aşkıttım.

*

Ondan sonra acele etmemiz gerekti. Kızlar hâlâ uyuyor olduklarından bir edep gösterisi yapacak zamanımız vardı. Ben giyinip stüdyoya sanki son dakikada 'kalmaya' karar vermişim gibi bir hava vermeye çalışırken Evie de odasına gitti. Lily ile Debbie'nin bu hikayeyi yutacaklarını sanmıyordum ama varlığımın onları rahatsız edeceğini de tahmin etmiyordum.

Her neyse bir aileymişiz gibi kahvaltı ettikten sonra Pazar sabahları her ne yaparlarsa onu yapmak için kızlar odalarına gittiler. Evie ile ben de gülümseyerek karşılıklı oturmaya devam ettik.

"Epey hızlı oldu," diye güldü.

"Birbirimizi yirmi yıldır tanıyor olmamızın bizi hızlı kategorisine sokacağını sanmam. Öyle değil mi?"

Yüzündeki ifade sözcüklere gerek duymadan her şeyi anlatıyordu. Tek bir soru vardı: şimdi ne olacaktı?

İkimiz de ortak geleceğimizi konuşmak için can atarken sessizce oturup kahvelerimizi içtik ve gazete okur gibi yaptık.

"Evine gidecek misin?" diye sordu.

"Ergeç gidip gömleğimi değiştirmem gerek."

"Ondan sonra?"

"Bilmiyorum. Sen ne düşünüyorsun?"

"Matt, bir şey başlattık. Nasıl devam etmeyi düşünüyorsun?"

"Devam ederek, Evie. Tek sorun benim dairemde ne senin viyolonseline ne de kızlara yer var."

"Eh, o zaman ben seni buraya davet edeyim, örneğin bir haftalığına?"

"Ya kızlar?"

"Orası bir sorun olacak doğrusu." Güldü. "Seni bir daha bırakacaklarını sanmıyorum."

Ve gerçekten de öyle oldu.

*

Bir hafta bir ay, sonra iki ay, üç ay oldu. Bir akşam sözünü hiç sakınmayan Debbie yüzü bile kızarmadan, "Matthew, sana 'Baba' diyebilir miyim?" diye sordu.

Yanıt verirken Evie'ye baktım. "Bu annenin kendisine 'Bayan Hiller' dememe izin verip vermeyeceğine bağlı."

Kararımı çoktan vermiştim ve kendisine teklif için uygun zamanı bekliyordum.

"Enn, 'evet' diyecek misin?"

Evie'nin ağzı kulaklarındaydı. "Eğer seninle kızkardeşin düğünde nedimelerim olursanız."

Lily hangi köşeden bizi dinliyorsa birden ortaya çıktı. "Yani bu yeni elbise giyeceğimiz mi demek oluyor."

"Evet, sevgilim," dedi Evie. "Her şey yeni olacak demek oluyor."

*

Bir hafta sonra Yargış Sydnet Brichto eve geldi ve

Evie'nin kızları önünde bizi karı-koca ilan etti. Viyolonselci Georgie Baş nedimeydi ve asistanım Dr. Morty benim adıma yüzükleri taşıyordu. Georgie'nin kocası Harvey de Düğün Marşını andıran bir şey çaldı.

Geriye bir tek olayı kendi ailelerimize duyurmak kalmıştı. Bayan Webster öyle yüksek sesle kutlamalarını yağdırdı ki, telefona gerek kalmadan sesini ta Iowa'dan duyabiliyorduk.

Chaz çılgına dönmüştü.

"Töreni kaçırdığın için alınmamışsındır umarım," dedim.

"Partiyi de kaçırmışsam kırılırım işte."

"Hayır, parti Noelde sizi ziyarete geldiğimizde yapılacak."

"O zaman kırılmadım. Sandığımdan akıllı olduğun için seni kutlarım, Matt."

ON DOKUZ

İLK KEZ OLARAK YAŞADIĞIMI hissediyordum. Bunu evliliğimin birinci ayından sonra hissettim. Bunca yıldır bu kadar mutlak eksiklik yıllarını nasıl harcamıştım? Afrika dışında kimseyle yaşamadığımdan günlük temelde evliliğin nasıl bir şey olduğunu bilemiyordum. Benim gibi işine saplantıyla bağlı olan birinin koca olarak başarılı olup olamayacağı hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Ancak Evie bana kendisinin haklı olduğunu kanıtlama fırsatı vermişti.

Bana bir baba olmasını da öğretti. Çok geçmeden kızların okullarını ziyaret ediyor, sanki bütün ömrümce yapmışım gibi öğretmenleriyle akademik sorunları konuşuyordum. (Roger'in katılımı her

okul devresinin çekini imzalamakla sona eriyordu.)

*

Evie ile hep birlikte olmuşuz gibiydi.

En sevdiği işlerden biri de konser dönüşünde bütün gece açık olan bir süpermarkete uğramaktı. Böylece birlikte olduğumuz saatler de zevkli bir şekilde uzuyordu.

Bu gece dönüşlerinden birinde ortaya yeni bir konu attı.

Alışveriş arabasına kağıt mutfak havlusu rulolarını atarken aniden bir soru soruverdi:

"Benim henüz bir çocuk doğuracak kadar genç olduğumu hiç düşündün mü?"

"Bunu neden isteyesin ki? İki tane esaslı kızın var zaten."

"Bir tane de ortak çalışmayla yapsak fena mı olur?"

Birden durup düşündüm. Benim kendi çocuğum? Yapılmasında benim yardımcı olduğum bir bebek? Zamanında pek çok çocuk doğurttuğum için bu üç buçuk kiloluk insancıkların anababaları için nasıl bir sevinç kaynağı olduklarını çok iyi bilirdim.

"Biraz düşünebilir miyim?"

"Elbette. Benimki sadece bir fikirdi."

Evie'nin düşükrıklığına uğradığını görebiliyordum. Ancak benim çocukluk deneyimlerim pek o kadar mutlu olmadığı için aynı şeyi bir insana zorlamak da istemezdim. Yine bunun sevdiğim bir kişi için ne demek olduğunu düşünecektim.

Sebze reyonuna geçerken hem bir rahatlama hem de biraz suçluluk hissederek, "Hele bir iki ay bekleyelim," dedim.

Bu arada bir aile olmakla meşguldük.

Kimi zaman 'kuşaklararası savaş'tan bile zevk alıyordum

Lily bir gece sosyal yaşantısında yeni bir gelişmeyi bildirdi. Paul ortaya çıkmıştı. Horace Mann'da okuyan bu gençle üç Cumartesi önce bir partide tanışmıştı ve şimdi de gayet doğal bir havayla bize haftasonunu gencin ailesinin East Hampton'daki evinde geçireceğini söylüyordu.

Evie'nin içinde estiğinden emin olduğum fırtınayı bastırarak, "Bu beklenmedik bir şey, Lily," dediğini duydum. "Matt ile bunu konuşmamız gerek. Tabii ayrıca bay ve bayan....?"

"Hollander. Ama bu ne farkederek ki?"

"Biriyle konuşurken adını bilmek isterim," dedim.

"Sen kimden söz ediyorsun?" diye sordu Lily.

"Paul'un babası bay Hollander'den."

"Kusura bakma, Matthew, ama bunun seni ilgilendirdiğini hiç sanmıyorum. Sınıfımda önemli olan herkes gidiyor ve annem onları yıllardır tanır."

Evie'ye baktım. Bana onları tanırım ve hiç hoşlanmam anlamına gelen o şifreli bakışıyla baktı.

"Bak Lily," dedim. "Sen büyürken sana yardımcı olmak için ortalıkta olmadığımından üzüntü duyuyorum, ama artık senin bir büyükle beraber olman benim sorumluluğuma giriyor."

"Büyükle beraber olmak mı? Tanrım, sen hangi yüzyıldan geliyorsun? İnsanların böyle bir şeye ihtiyaçları yok artık!"

Annesi Lily'nin aynı ses tonuyla, "O zaman gidemezsin," dedi.

Kızı bu direniş beklediği için suçu atacak birini arandı.

"Matthew, annemi buna sen zorladın, değil mi?"

"Öyle bir şey yapmadı," dedi Evie.

"O zaman nasıl oluyor da o geldiğinden beri her şey bir ortaçağ sıkılığına dönüştü? Adamın baba olarak bir deneyimi yok ki."

"Ondan 'adam' diye söz etmekten vazgeç." Evie sinirlenmişti. "Ve senin biyolojik babanın hayal bile edemeyeceği kadar iyi bir babadır o. Ve o ortalıkta olmadığı için ben gereğinden fazla liberal oldum sizlere karşı. Artık küçük bir kız değilsin ama."

"Demek bunu farkettiler? Şu halde tartışacak bir şeyimiz kalmadı."

"Eh, demek sonunda anlaştığımız bir konu bula bildik," dedi Evie. "Şu anda sana gidip matematik ödevini yapmanı tavsiye ederim. Matt ile bunu konuşacağız ve ikinci aşamaya geçmeye karar verirse Hollanderleri arayıp sizleri gözetmek için nasıl bir düzen kurduklarını öğreneceğiz."

"Ve beni arkadaşlarımdan önünde rezil edeceksin," dedi Lily.

"Eğer telefonları dinlemiyorlarsa öyle bir şey olmaz," dedim. "Her neyse, annemle ben tatmin olursak...." Kırıcı olmayan bir sözcük aradım.

"Polisiye önlemlerde," dedi kızımız.

"Eğer öyle demek istiyorsan öyle olsun. Bu durumun derslerini aksatıp aksatmayacağını araştıracağız ve ona göre bir karar vereceğiz."

"Bu arada ben Paul'a ne diyeceğim?"

"Kendisine, eğer anlattığın kadar olgun biriyse,

bizim kaygımızı anlayacağını ve kararımızı bekleyeceğini söyleyebilirsin."

"Ona yanıtımı bu gece vermem gerek."

"Neden?"

"Herkes kararını bu gece bildiriyor da, ondan." Ve Lily odadan çıkıp gitti.

Ben talihsiz bir şaka yaparak, "Evie, eğer bu iş olmazsa aslında Paul'a başka bir randevu yapma fırsatı vermeliyiz," dedim.

Birden kapının ardından bir çığlık duyuldu. Bu daha önce bu evde duyduğum seslere hiç benzemiyordu. Evie'den ses çıkmadığına göre bunun şu anda Lily'nin odasında bulunan yetişkin kadından geldiğine inanmak zorundaydım.

Lily bir fırtına gibi daldı odaya.

"Hele kız arkadaşlarım benim ne antika anababam olduğunu bir öğrensinler!" dedi. O cadı parmağını gözlerime doğru uzattı sonra. "Matthew, seninle ne kanbağım var ne de başka bir ilişkim. Eğer hâlâ laboratuvarında yatmaya devam ediyor olsaydın hepimiz için daha iyi olurdu."

Sonra arkadaşlarına benim işlediğim insanlık suçlarını anlatmak için bir daha çıktı gitti.

Evie ile gülelim mi ağlayalım bilemeyerek birbirimize öylece bakakaldık.

Odadan odaya bu gerilla savaşı neredeyse geceyarısına kadar sürdü. Lily her mücadeleden sonra telefona sarılıp güç topluyordu. Sonunda "konuyu ciddi olarak düşüneceğimize" söz vermemizden sonra gidip yattı.

"Ne yapacağız?" dedi Evie.

"Eh, şu anda bir çocuk daha yapmaktan söz etmeyeceğiz sanırım."

*

Ertesi yaz Roma'da toplanacak Uluslararası Nöroloji Derneğİ'nin yıllık toplantısına konuşmacı olarak çağırılmışım. Kabul edip etmemekte duraksayınca Evie nedenimi hemen anladı.

"Neden korkuyorsun, Matthew? Silvia hayalinde efsanevi boyutlara mı çıktı yoksa?"

"Evie, onunla karşılaşmaya korktuğumu sanıyorsan yanılıyorsun."

"Öyleyse onunla karşılaşmamaktan korkuyorsun."

"Hiçbir şeyden korkuyor değilim. Bırak da sana ne yapmak istediğimi söyleyeyim."

"Tamam, dinliyorum."

"İtalya sadece bir ülke değildir. Yazları büyük bir müzik festivaline dönüşür. Bir milyon konser vardır: Caracalla Hamamlarında opera, Verona'daki arenada konser ve daha aklına ne gelirse. Bu akıl almaz deneyimden sizi ve kendimi neden yoksun bırakayım ki? Bütün bir ayımızı hep birlikte orada geçirelim."

Evie beni kucaklarken birden homurdandım.

"Tüh!"

"Şimdi ne oldu?"

"Şimdi de konuşma hazırlamam gerekecek."

*

İdeal konu hazırđı. Josh Lipton'dan başlayıp daha sonra beş altı hasta üzerinde başarılı olan yöntemimi anlatacaktım.

Sansasyonelliğİ o sonsuz düşkünlüğüyle İtalyan medyası araştırmamı ele geçirmişti çevrem sürekli ga-

zetecilerle sarılıydı. La Mattina muhabirinin de aralarında olup olmadığını merak ettim.

Kızlar Via Condotti'ye alışverişe çıktıklarında otelelin santraline gidip Milano rehberini karıştırdığımı da itiraf etmeliyim.

Silvia'nın numarasının kayıtlı olmadığını söylemeye gerek yok sanırım.

*

Kızlara özel bir sürpriz hazırlamıştım. Evie'nin yaşamboyunca hayal ettiği bir şey vardı: Venediği görmek. Yurdumuza dönmeden bir haftasonunu orada geçirmeyi ayarladım. Doğrusu Evie bu jestimden çok etkilenmişti.

Kanaldan sokaklarıyla efsanevi kent bütün beklentilerimizin üstündeydi. San Marco Katedrali'nde Giovanni Gabrieli'nin kutsal müziğini korodan dinledik ve aynı gece Santa Maria della Salute Kilisesi'nde Titi-tian'ın görkemli tavanı altında Albinoni korno konçertosunu dinledik.

En ilahiden en gülünce düşüş de yaşanıyordu. Ertesi gün batımında büyük meydandan geçerken sokaklara taşan kafelerden pop müziğinin en berbat parçaları yayılmaktaydı.

Birden bir insanın olabileceği kadar mutlu olduğumu hissettim. Ve sevgili karımı kucaklayarak kızları öptüm.

Ertesi gün Gran Teatro La Fenice'ye gittik. Bu kırmızı kadifelerle kaplı klasik opera binası benim Silvia ile ilk 'buluşmam' olan La Traviata'nın da ilk sahnelendiği yerd. Şimdi de uzun bir süre arka sırada durup boş sahneye bakıyordum.

Ve her nasılsa son perdenin indiğini hissettim ora-

da. Oyunun başrolü oynayan kadını benim anılarımın tiyatrosunda en beklenmedik anda sahneye çıkmak için kuliste hazır beklemiyordu. Artık zamanın elinde rehine olmayacaktım. Finita la commedia.

*

Görünüşte sıradan olan bir olay dönüm noktası oldu.

Evie derli toplu ve çekici görünmek istemesi dışında giyimine kuşama önem veren biri değildi. Ancak Hotel Danielli'de duştan çıktığında boy aynasında kendisine bakmakta olduğunu görünce bayağı şaşırdım.

Önce beni farketmedi ve boynunu uzatıp kendisini arkadan görmeye çalıştı.

Ne düşündüğünü biliyordum.

"Gayet iyisin, Evie. Vücudun da güzel," dedim.

Utancından yüzü kızardı. "Beni gözetlediğinin farkında değildim..."

Sonra durup konuya girdi. "Bana iltifat etmen gerekmez, Matthew. Makarnayı fazla kaçırdığımı biliyorum."

"Asla..."

"Üç kiloya yakın aldım."

"Hiç farketmedim," dedim.

"Ben farkettim ama. Ve seni benden soğutmadan bir şeyler yapmalıyım. Yarın sabah erkenden kalkıp koşacağım."

"Venedik'te nerede koşacaksın ki?"

"Sabah güneş doğarken San Marco Meydanı'nın Central Park'tan farksız olduğunu söylediler. Sen de benimle gelir misin?"

"Elbette."

Sabah saat altıda kalktım, acele tarafından şeker-siz bir kahve içtim ve kendimizi en az bir düzine sağ-lık delisinin -çoğu Amerikalıydı- fantezi eşofmanlar ve pahalı ayakkabılarla koşmakta oldukları meydana at-tık.

Ben yanında koşmaya çalışırken Evie'nin terli yü-zündeki kararlılık ifadesini seyrediyordum. Beni ger-çekten seviyor diye düşündüm. Benim gözümde çeki-ciliğini korumak istiyor. Yaşlanmak istemiyor. En can alıcı niteliklerinden birinin güzelliğinin zamanı bile aş-tığının farkında değil sanırım.

O andan sonra karımla birlikte yaşlanmayı özle-meye başladım. Evie'yi kır saçları ile hayal edebiliyor ve ben kabak kaldığım halde beni seveceğini biliyor-dum.

Olgun tutku sabit değildi, bir büyümeydi.

Birden hayalimdeki Silvia'nın kendisini son gör-düğümünden bu yana hiç değişmediğini farkettim. Ha-yalimde hep genç kalmıştı.

Evie'nin gerçeği Silvia'nın o zamana sığmayan, değişmeyen ve değişmemiş kusursuzluğuyla nasıl re-kabet edebilirdi?

Birden aklıma garip bir şey geldi.

Ya bütün aksine ihtimallere rağmen bu son ay içinde Silvia ile karşılaşmışsam? Onu nasıl tanıyabilir-dim ki? Ben uzun boylu, ince yapılı, yirmi beş yaşın-da bir güzel arıyor olacaktım.

Ama şimdi yetişkin çocukları olmalıydı. Kuzguni saçlarına belki de beyazlar karışmış, yüzü hafifçe kı-rışmıştı. Belki Evie gibi o da birkaç kilo almıştı.

Daha önceki saplantımın hedefi kaybolmuş bir ka-dındı. Hatırladığım Silvia artık yoktu.

Evie'nin elini tuttum. Adımlarını ağırlaştırıp durdu.

Soluk soluğa, "Hey kaplan, biraz form tutsan iyi olur," dedi.

"Haklısın. Hele senin gibi genç bir karım varken."

YİRMİ

BUNDAN SONRAKİ YILLAR Beethoven'ın Pastoral Senfonisinin sakinliği içinde geçti. Çok mutluyduk. Hiç olmazsa çok uzun bir süre.

Sonra birden Nico Rinaldi'nin o telefonu geldi. Kendisinden kesin olarak kurtulduğumu sandığım bir sırada Silvia yine yaşamımda karşıma çıkmıştı.

Hayır demeliydim. Bu hepimiz için daha kolay olacaktı. O zaman iş bitecekti -çabuk ve acısız. Beyine sıkılan bir kurşun gibi.

Ama bir yanımla da merak ediyordum. Şimdi nasıldı acaba? Ne olmuştu? Ve kendi kendime itiraf güç olduysa da, içimde bir şey ona karşı bağışıklığımı sınamak istiyordu.

Evie ile konuşmak zorundaydım.

Evie'nin programını ezbere biliyor-

dum. Şu anda Juilliard'da ders arasında olmalıydı. Hemen telefon açtım.

Alo dediğim anda sesimden bir şeyler olduğunu hissetti.

"Matt, ne oldu? Yoksa kızlara...?"

"İkisi de iyiler," dedim.

"Sen iyi misin?"

Olanları anlatmaya başladım.

Silvia'nın adını duyduğunda ilk tepkisi "Ya!" demek oldu.

Bir an düşündükten sonra, "Korkunç bir şey bu," dedi. "Ona yardım edebilecek misin?"

"Belki. Bilemiyorum. Ama huzursuzum işte."

"Neden? Yani artık sıradan bir hasta değil mi?"

Hemen yanıt vermedim.

"Değil mi, Tanrı aşkına?"

"Elbette." Ses tonumun inandırıcı olacağını umdum.

"O zaman neden korkuyorsun, Matt? Beni seviyorsun, aptal adam. Her şey yoluna girecek. Onu tedavi edeceksin. Ve ondan sonra da senin Silvia hastalığının sona erecek. Ben seni sonra ararım."

Telefonu kapattı. Keşke Evie kadar bundan emin olsaydım, diye düşündüm.

*

Buna neden razı olmuşum?

Onu görmekle ne kazanacaktım?

Özür dileme mi? Bir tür ruhsal misilleme mi?

Ya da (böyle duygular duymayacak kadar üstün değilim) intikam arzusu mu? Şimdi rollerimiz değişmişti: Silvia yaralı doktordu, ben de onun tedavisini elinde tutan insandım.

Gazetelerde okuduğum için bunca zamandır sağ olduğunu biliyordum. Evli olduğunu, iki çocuğu olduğunu, benim tattığım zevkleri onun da tattığını dünyaya ilan eden haberler benim de gözümünden kaçmamıştı. Acaba o bir kere olsun bana ne olduğunu öğrenmeye çalışmış mıydı?

Öfkemin böyle giderek artması beni çok şaşırtmıştı. Böyle bir kırgınlık beslediğimi bir kere olsun farketmiş değildim.

O anda muayenehanemin kapısı açıldı.

Sekreterim, "Bay ve Bayan Rinaldi," dedi.

Garip bir şeydir, önce adama baktım. Herhalde bana tercih ettiği kişiyi görmek istemiştin.

Uzun boylu, geniş omuzlu, yüksek alınlı. Her ikimizin de saçlarımız dökülüyordu, ama onunki moda-ya daha uygundu.

Nico karizmasını ustaca kullanıyordu. Sağlam bir tokalaşma, güvenli ve iyi kullanılan bir ses.

Gözlerimin içine bakarak, "Doktor Hiller, bizi böyle çabuk kabul ettiğiniz için teşekkür ederim," dedi.

"Oturun lütfen."

Sesimde çok da az olsa bir titreme var mıydı?

Sonra ona baktım.

Silvia hâlâ çok güzeldi. Gözlerinin o parlaklığı kaybolmamıştı. Girdiği her odaya ışık saçardı. Hastalığına ve aradan geçen zamana rağmen tılsımından hiçbir şey kaybetmemiş görünüyordu.

"Seni gördüğüme sevindim," derken bile bakışlarını kaçırdı.

Sonra her şey anlaşıldı: artık benden korkuyordu.

Ama yine de -ölümün gölgesinde bile güzel olan

bu kadında öylesine tutkuyla sevdiğim insanı görebildim.

Ve kıyıda dururken alttan gelen bir dalgaya kapılan bir insan gibi birden dengemi kaybetmekte olduğumu anladım.

Masamın karşısında yanyana oturdular. Rinaldi karısının elini tuttu.

Bu kadar zaman geçmesine rağmen onun Silvia'ya dokunması beni rahatsız ediyordu. Bu, alan belirlemeydi kuşkusuz. Yardımım için yalvarmalarına rağmen onun kendisine sahip olduğunu hatırlatıyordu bana.

Silvia ise konuşmadan oturuyordu. Hâlâ bana bakmakta güçlük çekmekteydi.

Girişimi Nico ele aldı. "Karımın raporlarını okudunuz herhalde, Doktor Hiller."

"Okudum, Bay Rinaldi."

"Ve?"

"Tümörün çok ilerlemiş olduğunu söylemem sizin için yeni bir şey olmayacak sanırım."

Bunu imalı bir eleştiri olarak kabul edip kendini savunma ihtiyacını duydu.

"Tedbirli olmaya çalışıyordum, Doktor. Ameliyatın risk olacağını düşündüm. Kemoterapi ve radyasyon tedavileri yapıldı. Çoğu durumda bu yeterliydi."

Ukala sersem, diye bağırdım içimden. Ne tedavi gerektiğini sen nereden bileceksin? Tümörü buldukları anda onu bana neden getirmedi?

Dosyayı incelediğimi göstermek için bir iki genel yorumda bulundum. Standart prosedür bir oftalmoskopi gözlerinin ardını muayene etmemi gerektiriyordu.

Asistanlık günlerimden beri bu işi belki bir milyon kere yapmıştım. O ana kadar bunun nasıl bir yakınlık gerektirdiğini bir kere bile düşünmüş değildim. Ama bu sıradan bir hasta değildi. Bu Silvia idi.

"Bayan Rinaldi, bir sakıncası yoksa bir kere bakmak isterim."

Silvia sadece başını salladı.

Ayağa kalktım, gümüş aletimi alıp ona doğru yürüdüm. Yanına yaklaştıkça parfümünü tanıdım. O dakikaya kadar rüya gibi gelen bir şeye bir gerçeklik katmıştı bu. Sonra eğilip gözbebeklerine baktım. Yarım ömür önce sevişirken baktığım aynı gözlerdi.

Alınlarımız birbirine değdi. Silvia sessizdi. Onun aklına da aynı şehvetli anıların hücum edip etmediğini merak ettim. Onun başka yerlerine de dokunmanın nasıl bir duygu uyandırdığını hatırlıyordum. Ve bu kadar zaman sonra bunu böylesine güçlü olarak hissetmeme şaşmaktaydım.

Bakışım sandığımdan da uzun sürmüş olmalıydı. Daldığım rüyadan birden Niccolo Rinaldi'nin sabırsız sesiyle uyandım.

"Fikriniz nedir, Doktor?"

Hemen yanıt vermedim, muayeneye bir süre daha devam ettim, sonra doğrulup masamın güvenliği arkasına çekildim. Bu benim kaçmak için son şansımdı ve ben de onu kullanmaya kararlıyım.

"Bay ve Bayan Rinaldi, bu durumu gayet ciddi olarak düşündüm. Sizi başka bir doktorun tedavi etmesinin herkes için daha iyi olacağı kararına vardım."

"Ama siz..." diye itiraz etmeye başladı.

"Başka bir yöntem demek istemedim. Önünüzde sadece genetik yöntem var. Ama bu prosedürü benim

kadar iyi yapan başka uzmanlar da var. San Diego'da meslektaşım Dr. Chiu..."

Silvia çaresiz bir panik içinde Nico'ya baktı. Bir şey söyleyecek gibi olduysa da, adam elini sallayarak karısını susturdu. İtalyanca, "Bu işi bana bırak," dedi.

Belki de bilinçaltında beni ürkütmeyi umarak ayağa kalktı.

"Bakın, Doktor Hiller, ayrıntılara girmeye gerek olmadan bu vakayı almak istememenizi anlıyorum. Bu konudaki duygularına saygım vardır."

Sonra odamı podyum gibi kullanarak ileri geri yürümeye başladı.

"Diğer yandan sizin bu çalışmaların öncüsü olduğunuzu biliyoruz. Bu müdahaleyi en çok siz yaptınız ve en başarılı siz oldunuz."

Masama yaklaşıp gözlerini gözlerime dikti.

"Bunu Silvia'ya yapmayı red mi ediyorsunuz?" İstemeyerek masama bir yumruk indirdi.

Silvia korku dolu bir sesle, "Nico, gidelim artık," dedi.

Kocasını onu duymazdan geldi. Beni iknaya kararlıydı. Ama bu kere sesinde bir yakarış vardı. "Lütfen," derken sesinin titrediğini hissediyordum.

Karısını sevdiği belliydi.

Birkaç dakika hiç birimiz konuşmayarak kendi düşüncelerimize daldık. "Tamam, bayan Rinaldi," dediğimi duydum. "Gördüğümden hoşlandığımı söyleyemem. Optik sinirde epey bir şişme var. Bu bir tümör varlığını gösteren kafatası içi basınçtan doğar. Bunu size söylememe gerek yok; siz de doktorsunuz. Daha önce yaptırdığınızı biliyorum ama bir MRI taraması daha yapılmasını isteyeceğim."

"Neden ama?" diye Nico sordu.

Başımı kaldırarak 'Çünkü bu benim işim' der gibi baktım.

"Ben hastaneyi arayıp gerekli işlemleri yaptırtırım. Sizin için uygun bir zaman sözkonusu mu?"

"Hayır, biz emrinizdeyiz."

"Teşekkür ederim. Size tümörün tehlikeli derecede büyük olduğunu hatırlatmalıyım -hatta genetik tedavi için bile."

"Ama tedaviye çalışacaksınız, değil mi?" diye Nico sözümü kesti.

Sorusunu düşündüğümü anlaması için yanıtlamadan önce bir süre bekledim.

"Evet, eğer kan testinde tersine bir durum çıkmazsa. Ama hiç birimiz boş hayale kapılmamalıyız."

Bir an bekledikten sonra daha yumuşak bir sesle, "Anlaşıldı mı?" dedim.

"Evet, Doktor," dedi Nico. "Ama... eğer sorun çıkmazsa ne zaman başlayabilirsiniz?"

"Normal testler için hemen kan aldırabilirim. Yani sonuç gelir gelmez başlayabiliriz demektir.

"Size New York'ta kalmanızı tavsiye ederim. Habis vasküler gliomalarda kanama şansı vardır. Ne kadar az hareket edilse o kadar iyidir."

"Orası kolay," dedi. "Burada bir dairemiz ve bir de hastabakıcımız var, karım rahat edecektir. Ben birkaç saat sonra İtalya'ya gideceğim ama en geç öbür gün burada olacağım. Ve bana her an telefonla erişebilirsiniz."

"Çok iyi," dedim. Bir yandan da beni Silvia ile yalnız bırakacak kadar nasıl kendine güvendiğini düşünmekten kendimi alamadım.

Onlar gittikten sonra başımı ellerim arasına aldım ve neden bu görüşmeyi kabul ettiğimi merak edip durdum.

Bir ara diğer hastalarımın randevularını iptal etmeyi de düşündüm. Ama düşüncelerimle yalnız kalmak istemiyordum. Böylece ondan sonraki birkaç saat boyunca kendimi başkalarının ölümlülükleri arasında kaybetmeyi başardım.

Saat üçte Evie telefon etti.

"Nasıl geçti?"

"Fena değil. Çok hasta."

"Buna üzüldüm işte. Peki, sen nasılsın?"

"Ben de onun adına üzüldüm." Eh, bu da gerçektir ya.

"Konuşacak çok şeyimiz olduğunu hissediyorum. The Ginger Man'de buluşup sakın bir yemeğe ne dersin?"

"İyi fikir. Saat dört buçukta seminerim var."

"Tamaam. Debbie bale, Lily keman dersinde. Onları alıp eve getirip yemeklerini verene kadar saat sekiz olur. O zamana kadar sen de semineri bitirirsin."

"Kesinlikle. Bitince sana telefon ederim."

"Görüşürüz."

Telefonu kapatınca kendimi işime vermeye çalıştım, notlarımı yazdım, raporları dikte ettim. Rahatsız edilmek istemediğimden çalan telefonlara bakmıyordum bile. On beş dakika sonra sekreterim dahili telefondan aradı. "Matt, telefon bağlama demiştin ama Bayan Rinaldi mutlaka seninle konuşmak istiyor."

"Bağla bakalım."

"Alo. Seni rahatsız mı ettim?"

"Önemi yok, Silvia. Ne var?"

"Seninle görüşmek istiyordum. Eve gelebilir misin?"

Programımın yüklü olduğunu söyleyecektim ki, "Seninle konuşmaya ihtiyacım var," diye yalvardı.

Saatime baktım. Semineri Morty Şulman'a devredersem iki saat boş kalır ve yine de Evie ile randevuma yetişirdim. Saat beşte gelebileceğimi söyledim.

Dışarda epey yumuşak bir Şubat öğleden sonrası vardı. Hem hava almak hem de kafamı toparlamak için Beşinci Cadde'deki çatı dairelerine kadar yürüdüm ve yol boyunca neler duyacağımı merak ettim.

Ve daha sonra bu buluşmayı Evie'ye söyleyip söyleyemeyeceğimi.

*

Siyah beyaz formalı bir İtalyan hizmetçi kapıyı açtı, paltomu alıp beni Central Park'a bakan büyük terasa götürdü. Silvia bir şezlonga uzanmış, dizlerinin üstüne bir battaniye örtmüştü.

Beni yanında oturan hastabakıcısı Carla ile tanıştırdı. Kadın saygı göstererek ayağa kalktı. Kan testi sonuçlarını aldığımı ve taramanın yarın sabah onda yapılacağını söyledim. Hastabakıcı sessizce yanımdan çekildi.

Silvia'ya baktım. "Neden telefon ettin?"

"Nico gidince birden korkuya kapıldım."

"Neden korkuyorsun?"

"Ölmekten." Sesinde de korku vardı.

"Ama Silvia, sana yardım için elimden geleni yapacağıma söz verdim."

Başını kaldırıp yüzüme baktı. "Onu biliyorum."

Şimdi yanımda olunca kendimi daha iyi hissediyorum... Matthew."

Bakışı, adımı söyleyişi yanılmadığının kanıtıydı. Ne kadar uzun zaman önce de olsa en azından bir kere onun yaşamının merkezi olmuştum.

"Biraz kalabilir misin?"

Yanına oturdum.

"Böyle bir nedenle olduğuna üzgünüm," dedi. "Ama seni bir kere daha gördüğüme gerçekten sevindim."

Karşılık vermedim. Konuşmanın bir doktorla hastasına yasak olan alanlara doğru kaydığını hissediyordum. Ama o ısrarlıydı.

"En sevdiğin Gluck operasının sonunu hatırlıyor musun? Hani Orpheus sevgilisini kaybeder ve insanın yüreğini parçalayan o aryayı söyler: 'Ben Eurydice' siz ne yapacağım?' Seni kaybettiğimde ben de aynı şeyi hissettim işte."

Benzetmesi benim duygularımın tam bir tanımıydı. Ama bu konuşma nereye doğru gidiyordu ki?

"Sana anlatacak o kadar çok şeyim var ki, Matthew."

O eski günlerde ne olduğunu merak etmediğimi söylemek yalan olurdu. Eğer sormasam ölene kadar beni bir an sevip de bir an sonra neden terkettiğini merak edecektim.

"Bak, bir şeyi bilmeni istiyorum," dedi.

Bekledim.

"Sen sevdiğim tek insandın."

En az bir milyon kere hayal etmişsem de bunu söyleyeceğine asla inanamamıştım. Sözleri kafamı altüst etmişti. Artık bilmek zorundaydım.

"Neden öyleyse, Silvia? Onunla neden evlendin?"
Bakışlarını kaçırdı.

"Bunu açıklaması çok güç. Asla anlayamayacaksınız."

Çok üzgün ve telaşlı olduğunu gördüğüm için sözcüklerimi çok dikkatle seçtim.

"Silvia, ben vurulduktan sonra ne oldu?"

Yüzünden ani bir keder dalgası geçti. Olayı düşünmek bile ıstırap veriyor gibiydi. Artık gözleri de dolmuştu.

"Korkunç bir şeydi, Matt. Seni kliniğe sağ salım götürmek tüm yaşamımın en berbat karabasanıydı. Öleceğinden emindim ve bu benim yüzümden olacaktı. Bana ilk seslendiğinde arabayı hareket ettirmiş olsaydım. Sana olanlar için hep kendimi suçladım. O yol boyunca hatırladığım tek şey senin yanımda baygın yatman ve kanamayı durdurmak için yaptıklarım olmuştur. Kendime geldiğimde François ile Gilles seni arabadan indiriyorlardı.

"Sen onların eline geçer geçmez gökyüzü başıma yıkılmış gibi oldu. Orada öylece eridim kaldım." Elle-riyle yüzünü örtüp ağlamaya başladı.

O uzun yolun onun için nasıl bir karabasan olduğunu o ana kadar farketmiş değildim.

"Ondan sonra olanları biliyorum sanırım," dedim.

Ağlamayı kesip gözlerimin içine baktı.

"François'nın kurşunu çıkartmak için ameliyat edebilecek kimsesi yoktu. Avrupa'ya götürülmem gerekiyordu. Ama beni Eritre'den ancak Nico'nun Kızıl-deniz'deki helikopterlerinden biri çıkarabilirdi. Ve sen de onu aradın, değil mi?"

"Evet."

"Ve benim hayatımı kurtarmanın bedeli..."

Suçlulukla ba ını e di.

"Ama bu  antajdı. Eğer bana söylemiş olsaydın."

"Matthew, anlamıyor musun? Başka türlüsünü yapamazdım. Bu benim borcumdu. Hele sen kurtulduktan sonra."

Hep inanmak istediğim şeyin gerçek olduğunu şimdi   renmi tim artık. Silvia beni seviyordu ve hep sevmi ti.

O anda onun yapt   her şeyi ba   ladım.

YİRMİ BİR

KONUŞMADAN ÖYLECE OTURUP güneşin batışını seyrettik.

Artık bir huzursuzluk hissediyor, oradan bir an önce ayrılmak istiyordum.

Silvia o sırada içini çekti. "Artık, o kadar kötü olmayacak, Matt. Ölürsem hiç olmazsa seni görmüş olacağım."

"Ama ölmeyeceksin, Silvia. Buna izin veremem."

Yüzüme baktı. "Her nedense sen öyle konuşunca buna inanacağım geliyor. Lipton'dan başka kaç kişiyi iyileştirdin?"

Demek mesleğimi de izlemişti.

"Yarın sana New England Journal'deki en son yazımı getiririm."

"İstemem, ben senin ağzından duy-mak istiyorum."

"Josh gelecek yıl liseden mezun olacak. Katie ikinci bebeğini doğurdu. Don-

na Cohen ve Paul Donovan gayet normal bir hayat sürüyorlar ve Sven Larsson'un bowling takımı çeyrek-finale kaldı."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Hayır, benim tekniğim Denver ve San Diego'da da uygulanıyor. Ama sen de doktorsun, Silvia. Yüzde yüz başarı diye bir şey olmadığını bilirsin."

Daha fazla bir şey sormayacağını umdum, o da sormadı.

Saate baktım.

"İlle de gitmeli misin? Bir içki için de vaktin yok mu?"

"Özür dilerim ama bir randevum var."

Evie'yi saat sekizden sonra arayacağımı hatırladım.

"Bir iki dakika geciktiremez misin?"

Hizmetçiyi çağırmıştı bile, kız bir kenarda hanımının emirlerini bekliyordu. "Hâlâ beyaz şarap mı, Matthew?"

"Öyle." Karşısında teslim olduğum için kendi kendime kızdım.

Hizmetçi kız bir tepsi üzerinde bir şişe Puligny-Montrachet ve iki kadehle geldi.

Belki de güneşin batışından ama Silvia'nın yüzüne renk gelmiş gibiydi. Yavaş yavaş anılarımıza dönerek mutlu günlerimizi birbirimize hatırlatmaya başladık. On beş dakika yarım saat oldu. Silvia, "Gitmeden önce bir şeyler yer misin?" dedi. Bu kere reddedebildim ama kendi isteğimle kaldım.

Duvarlarında Renoir, Cezanne ve Seurat asılı yüksek tavanlı yemek salonunda karşı karşıya oturduk.

Konuşmamızı sadece geçmişle sınırlamak giderek güçleşiyordu.

"François'yı bir daha gördün mü?" diye sordum.

"Evet. Ama bir bakıma işi bıraktı sayılır."

"Ne demek istiyorsun? Otuz beş ülkede çalışan iki bin doktor var. Bu işi bırakmak mı oluyor?"

Silvia bana bakıp gülümsedi.

"Bugünlerde sadece gömleğini iliklemele kalma-yıp ceket giyip kravat bile takıyor."

"Gerçek bir burjuva oldu desene."

"Geçen yıl Paris'te kendisiyle bir yemek yedik. Nico'yu bağış yapmaya ikna etmeye çalışıyordu. Yemeğin sonunda biz birkaç milyon dolar yoksullaştıktık o da Gabon'da bir sahra hastanesi kazanmıştı."

"Hastane dedin de aklıma geldi, sen sonunda uzmanlık dalı olarak ne seçtin?"

Hafifçe kaşlarını çattı. "Ben doktorluğu uzun zaman önce bıraktım. Ama bu başka bir hikayedir."

"Anlat," dedim. "Senin o inanılmaz idealizmini soğutanın ne olduğunu bilmek isterim. Çocuklarla o kadar iyiydin ki. Eritre'de ilk gününde koyduğun o teşhisi hâlâ unutmadım."

"Matthew, orası Afrika'ydı. İtalya ise bambaşka bir yerdir."

"Yani?"

"Evlilik ve tıp kolay kolay bağdaşmaz. Annemin evin bir odasından La Mattina'yı yönetmesine benzer-miyordu bu. Çocuk doktorluğunun ne kadar zaman alıcı bir şey olduğunu bilirsin. Üstelik Nico'nun bana akşamları ihtiyacı vardı, çocuklarımin da."

Bunun bir zamanlar tanıdığım Silvia olup olmadığı

ğını merak etmeye başlamıştım. Düşkırıklığımı saklamayı da başaramamıştım galiba.

"Kusura bakma Matthew, ama sen benden hep pek çok şey beklemiştir. Her istediğini elde etmiş şımarık bir Milanolu kızı Teresa Ana'ya döndüremezsin."

"Haydi haydi, Silvia. Ben senin ne olduğunu biliyorum. Unutan ben değilim, sensin."

"Pekala, Doktor." Ellerini havaya kaldırdı. "Sen hayallerine sahip olmaya devam et."

"Birden çağrı cihazımdan bir bip sesi yükseldi. Çıkartıp baktım. Ekranda: KARINI ARA 555-1200 yazıyordu.

Özür dileyip numarayı çevirdim.

"İyi misin?" diye sordu Evie. "Neredesin?"

"Acil bir durum vardı." (Eve dönünce her şeyi anlatacaktım.) "Geliyorum."

"Konuşacağımız çok şey var, çabuk gel. Sana bir şeyler hazırlarım."

"Önemi yok, bir şeyler yedim. Seni görmek istiyorum."

"Bekliyorum, Matt."

Silvia'ya döndüm.

"Hemen gitmem gerek."

"Elbette. Zaten seni biraz fazla tuttum. Yarın bana piyano çalar mısın?"

Birden ürperdim.

"Özür dilerim, Silvia, gerçekten gitmem gerek."

Kapıya giderken koluma girdi.

"Bu akşamın benim için ne demek olduğunu bilemezsin. Her şey için çok teşekkür ederim."

Eve yürürken kafamın içinde binbir düşünce vardı.

Asansörcümüz, "Geç kalmışsınız," dedi. "Acil bir durum mu vardı?"

"Evet, Luigi."

"Doktor olmak da güç iş."

"Öyle." Sesimden daha fazla konuşmak istemediğimi anlayacağını umuyordum.

Ne yazık ki benimle konuşmaya bayılırdı ve ben bindiğimde asansörün hızını yarı yarıya indirirdi.

"Bayan Hiller daha yatmadı," dedi.

"Nereden biliyorsun?"

"Piyoano egzersizleri yaptığını duydum."

Eh, bu değerli bir bilgiydi. Evie sadece gündüzleri egzersiz yapardı. Geceleri ya konsere hazırlanmak ya da sinirlerini yatıştırmak için çalardı.

Ve sinirlendiği için onu kim suçlayabilirdi ki?

Saat on bire geliyordu. Ben eve girdiğimde hâlâ çalıyordu.

"Ben geldim," diyerek stüdyoya yürüdüm.

İçeri girdiğimi duyup duymadığını bilmiyorum ama ensesini öpünce hiç şaşırmadı.

Kendini müziğe vermiş bir halde, "Nasıldı?" dedi.

"Güç bir gündü. İçecek bir şey ister misin?"

"Evet. Sen ne içiyorsan."

Birer kadeh şarap getirdim. Ama o çalgısının başından kalkmadı. O zaman viyolonselinin konuşmamızın tanığı olmasını istediğini anladım. Sonunda yayını bırakıp şarabından bir yudum aldı.

"Hâlâ güzel mi?" diye sordu.

"Evet," derken yüzüne bakmamaya çalıştım.

Evie bir an duraksadı. "Ona hâlâ aşık mısın?"

"Hayır."

Yayı alıp yine çalmaya başladı.

"Ne konuştunuz?"

"Geçmiş."

"Belirli bir şeyi mi?"

"Haklıymışım, Nico onu evlenmeye zorlamış."

Sonra hiç konuşmadan uzun bir parça çaldı. Bana önemli bir şey sormaya hazırlandığını hissediyordum.

"Bana söylemek istediğin bir şey var mı?"

Bir an düşündüm, sonra cesaretimi toplayıp, "Akşamı onun yanında geçirdim," dedim.

Sözlerimin kendisine yarattığı kırgınlığı saklayamadı. Sanki neden telefonda söylememiştim ki?

"Yorgunum," dedi. "Yatmak istiyorum."

*

Beş dakika sonra ışığını söndürüp yan tarafına döndü. Bir an onu kucaklamayı, belki de fiziki bir yakınlık yaratmayı düşündüm. "Seni seviyorum, Evie," diye mırıldandım. Ama o hemen uyuyakalmış gibiydi.

Gözlerimi kapattım ama uyuyamadım. Sonunda ropdöşambırımı sırtıma geçirip pencerenin önüne oturdum, uyuyan kenti seyre koyuldum.

Ve bütün bunların nereye varacağını düşündüm.

YİRMİ İKİ

SILVIA'NIN ŞOFÖRÜ SAAT on bire çeyrek kala telefon edip hastaneden iki blok uzakta olduklarını bildirdi. Paula'yı kendilerini karşılaması için aşağı kapıya gönderdim.

Daha sonra anlattığına göre limuzin gözüne Boeing 747 kadar büyük görünmüştü. Her ikisi de bölümüme geldiklerinde bütün başlar kendilerine çevrilmişti. Silvia o güne kadar hastam olan en güzel ve gösterişli kadındı.

Zaman çok önemli olduğu halde Silvia laboratuvarı gezip DNA'ları yeni düzene soktuğumuz aletleri görmek istedi. Ve daha da önemlisi sanki herkesi büyü- sü altında bırakmak sonucu değiştirebilirmiş gibi bu aletleri çalıştıran insanlarla tanışmakta ısrar etti.

Onu önce asistanım Dr. Morton

Shulman'la tanıştırdım ve eğer benden bir aksilik doğarsa kendini onun ellerine güvenle bırakabileceğini söyledim.

Resa Silvia'dan kan aldı ve kanı 'temizleyecek' aleti gösterdi.

Daha sonra Mort ile hastamızı onuncu kattaki Radyolojiye götürdük ve büyük MRI makinesine bağlanırken yanında durduk.

Orada iş bitince Mort'a Silvia'yı aşağıya kahve içmeye gönderdim. Ben de yeni fotoğrafları incelemek için Al Redding'le kaldım.

Al filmleri ıııklı kutuya yerleştirdi. "Bunun gibisine güç rastlanır," dedi. "Gerçekten berbat. Bak."

Beyindeki hasar ta uzaktan görölüyordu: sanki filmde bir bozukluk varmış gibi kocaman bir leke.

"O kadar iri bir tümörle hâlâ nasıl yürüyebiliyor?"

"Daha fazla yürüyemeyecek," dedi radyolog.

"Bu kadının bir ay bile ömrü kalmamış."

Asistanlardan biri bana dönüp sordu: "Dr. Hiller, hastalığı böylesine ilerlemiş bir hastayı tedavi etme şansı nedir?"

Düşüncelerimi kimseyle paylaşacak durumda değildim.

"Al, şunları bir dakika yalnız inceleyebilir miyim?" dedim.

"Elbette. Çocuklarla biz aşağı gidip bir şeyler yeriz."

Beni Silvia'nın bir mucize olmadığı takdirde beynini parçalayacak olan o tümör görüntüsüyle başbaşa bıraktılar.

Gerçek birden kafama dank etti. Silvia'ydı bu, ilk aşkım.

Tanrım, daha çok genç diye düşündüm. Ömrünün yarısını bile yaşamadı daha. Çocuklarının evlendiklerini göremeyecek artık, torunlarıyla oynayamayacak.

Yoksa benim yöntemimin hâlâ onu kurtarma şansı var mıydı?

Zihnim duygularımla bulanıklaşmıştı. Bu alanda saygı duyduğum birinin görüşüne ihtiyacım vardı.

Zamanlama kusursuzdu. New York'ta öğleydi ki, bu da Batı Kıyısında henüz sabahın dokuzu demekti. San Diego'daki Jimmy Chiu'yu vizitlerine başlarken yakaladım.

Hastanenin teleradyoloji bilgisayarıyla kendisine göndereceğim MRI taramasını okumasını rica ettim.

Jimmy dostumdu. Acil bir durum olduğunu anladı ve hemen yukarı çıkıp bakacağını söyledi. New York'taki teknisyen hâlâ yemekte olduğundan filmi tarayıcıya ben koyup Silvia'nın beyninin resmini Jimmy'nin hastanesindeki monitöre gönderdim.

*

Jimmy birkaç dakika sonra telefon açtı.

"Jim, ne düşündüğünü öğrenmek istiyorum. Böylesine tümörlü bir hasta retrovirüs yöntemiyle tedavi edilebilir mi?"

"Ciddi misin? Glioma o kadar iri ki, eğer o öldürmezse, onun neden olduğu kanama öldürecektir hastayı."

"Bir denemeye bile değmez, öyle mi?" Hâlâ pes etmiyordum. Yeni bir değerlendirme yapacağını umduğumu hissetmişti.

"Matt, her şeyin bir sınırı vardır. Biz kurtaracağı-

mız hayatlar üzerinde yoğunlaşmalıyız. Hastanın kim olduğunu söyleyebilir misin?"

"Kusura bakma," dedim. "Yardımanın için teşekkür ederim, Jim."

Telefonu kapattım. Kimse için her şeye katlanan dayanıklı doktor rolü oynamama gerek olmadığından başımı kollarıma dayayıp ağladım. Silvia ölecekti ve benim yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Sonra onun o anda beni aşağıda beklediğini hatırladım.

Hemen tuvalete koşup yüzümü yıkadım, yine insan içine çıkacak duruma döndüm.

Silvia gülüyordu. Morty Shulman en iyi hikayelerini anlatıyor olmalıydı.

Beni görünce yanlarına gelmem için el salladı.

"Siz iki doktor aslında sahneye çıkmalıymışsınız," dedi. "Matt konser piyanisti olurdu, Morty de kendi showunu yönetirdi."

Genç meslektaşım şaşırmıştı.

"Hey, senin piyano çaldığını bilmiyordum."

"Senin nüktelerin düzeyinde," deyip soruyu savuşturdum.

Yanlarına oturunca Silvia'ya daha bir dikkatle baktım. Şimdi ilk kez yüzünde yaklaşan ölümün gölgesini görüyordum. Bunu kendisinin de bildiğinden kuşkulandım. Bugünkü parıltısı bir çiçeğin ölmeden önceki son açılışıydı.

Ama ya kaderini reddetmekten ya da inadından o gelecek için planlarından söz etmeye devam etti. Gelecek mevsim La Scala'da planlanan programdan çocuklarıyla tatilde nereye gideceğine kadar. Ve bunlardan hiç birini yapamayacaktı.

*

Morty ile Silvia'yı arabasına kadar geçirdik.

Araba hareket edince Morty, "Matt, hiç bu kadar büyük bir limuzin görmüş müydün?" dedi.

"O kadar büyük tümör de görmemiştim, Matt. Hiç şansı yok."

"Yok mu?" Gerçekten sarsılmıştı. "O canlı, o hari-kulade kadın?"

"Mort, senden özel bir ricam olacak."

"İnanamıyorum," diye devam etti.

"Sus da beni dinle. Silvia bundan sonra senin hastandır. Ona bakacaksın ve bir an bile ıstırap çek-mesine izin vermeyeceksin. Duydun mu?"

"Ama Matt, kadın buraya kadar senin tedavi et-men için gelmiş..."

"Ne dersem onu yapacaksın, Mort."

"Peki," dedi istemeye istemeye.

"Tamam, şimdi Paula'ya çık ve benden yeni bir haber alana kadar programımı üstlen. Resa'nın Silvia için bileşimi hazırlaması için gerekli bütün yardımı el-de etmesini sağlayacaksınız."

Morty aklımı kaçırdığımı düşünüyor olmalıydı.

"Yanlış duymadım, değil mi? Hem umutsuz oldu-ğunu söylüyorsun hem de bütün prosedürü hızlandır-mamızı istiyorsun. Laboratuvarların işleri başlarından aşkın zaten. Bunun nedenini söyleyebilir misin?"

"Bir mucize olabilir, duygusuz bilgin."

YİRMİ ÜÇ

SILVIA'YA EVE GİDER GİTMEZ sabahın yorgunluğunu gidermek için yatıp uyumasını söylemiştim.

Ondan sonraki iki saat büromda oturup tarama konusunda gelecek olan kaçınılmaz sorulara hazırlandım. Gerçeği kendisine söyleyecek değildim, ama hayatımda iyi bir yalancı da olamamıştım. Tedaviye devam ediyor olmamızın yalanıma biraz inandırıcılık katacağını umuyordum.

Bir süre sonra kendisine telefon ettiğimde hemen evine gelmemi, bana bir sürpriz hazırladığını söyledi.

On dakika sonra kapısı önündeydim.

Evine girerken elimden tutup beni mükellef bir kahvaltılı sofrasının hazırlanmış olduğu terasa götürdü.

"Otur, Matthew. Kaderin bize ne getirdiğini asla bilemezsin."

Hele şimdi ne kadar narin olduğunu bildiğimden sakinliğimi korumak çok güçtü.

"Bu gece Met'te ne olduğunu asla tahmin edemezsin."

"Üç tenorlar mı?" diye şakalaştım.

"Ciddi ol, Matthew. 'Bizim' operamız neydi? Traviata elbette. Ve bu gece Gheorgiu ve Alagna rol alıyorlar. Gerçek yaşamda da sevgililer olduklarını bilirsin."

"Orada da bir locan var herhalde?"

Güldü. "Var. Ve doktorum olarak gitmeme izin verir misin ve sen de benimle gelir misin?"

"Her ikisine de evet," dedim. Ona hâlâ böyle mutluluk veren şeyler olduğu için de içimden bir dua ettim.

"Nico ne zaman dönüyor?"

"Yarın sabah. Hastaneden döndüğümde telefon etti."

"Karisına düşkün bir koca desene."

"Evet. Beni çok sever."

"Ya çocukların? İki oğlun olduğunu biliyorum. Nerede okuyorlar?"

"İngiltere'de Eton'da. Aslında hiçbir şey değişmedi. Güvenlikleri konusunda her zamankinden daha çok korku içindeyiz. Nico onları günde yirmi dört saat koruyor. Artık her şey yüksek teknoloji olduğu için oğlanlar da sosyal yaşantılarına bir müdahale olmadıkça buna pek aldırıyor görünüyorlar. Bir gün onlarla tanışmanı isterim. Birbirlerinden çok farklılar. Büyüğü Gian Battista babasının kopyası, başarılı ol-

madığı bir tek spor dalı yok. Bildiğim kadarıyla hayatı boyunca bir kitabın kapağını açmış değildir. Ama Nicco gibi çok sevimli. Babamın gözdesi oydu. FAMA hanedanının geleceği sağlam yani."

"Baban mutlu ölmüş olmalı."

"Evet, bütün istediği buydu. Sonra küçük Daniel var, çekingen ve okumaya düşkün."

"O doktor olacak herhalde?"

"Sanmıyorum. Çok hassastır. Şair olacak ki, her iki ailede de bu ilk kez olacak sanırım. Çok sevecen ve merhametlidir. Bosna ve Rwanda'da ezilenler için yürüyüşlere katılır."

Küçük oğlunu daha çok sevdiğini anladım.

"Başka bir çağda olsaydık papaz olurdu herhalde."

"Kaç yaşında?" diye sordum.

"Şubatta on altısına basacak."

Silvia'nın orada olmayacağını bildiğimden içimde bir sızı hissettim.

"Senin kaç çocuğun var?"

"Karımın ilk evliliğinden iki kızı var. İkisini de çok severim."

"Senin esaslı bir baba olacağını tahmin ederim, özellikle de kız babası. Nasıl biri?"

"Kim?"

"Karım."

Nereden başlayacağımı bilemiyordum. Ya da başlamak isteyip istemediğimi. "Viyolonsel çalar," dedim.

"Ah, bu çok iyi işte."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani düet çalıyorsunuzdur."

Birden mahremiyetime girildiğini hissettim ve so-

rusunu yanıtlamak istemedim. En kolayı evet deyip konuyu değiştirmekti.

Silvia giyinmek için izin isteyerek çekildi.

"Senin de telefon etmen gerek herhalde," dedi. "Laboratuvara ve öteki hastalarına falan."

"Doğru. Laboratuvarı bir arayayım bakalım işler ne durumdaymış."

Yalnız kalınca bir numara çevirdim.

"Alo?"

"Merhaba, Evie."

"Neredesin. Çağrı cihazına yanıt vermiyorsun."

Doğrusu çağrı cihazını Silvia olan diğer her şeyle birlikte kapatmıştım.

"Özür dilerim, unutmuş olmalıyım. Bu geceyi söyleyecektim."

"Bugünün Perşembe olduğunu unuttun mu, Matt? Dersim var. On buçuktan önce eve dönemem. Her neyse, ben hemen Debbie'yi almaya gidiyorum. Özel bir şey mi vardı?"

"Hayır, sadece sesini duymak istemiştim."

"Eh, duydun işte. Akşama görüşürüz."

*

Silvia çok zarif giyimli olarak kapıda belirdi.

"Paris'in tam bir tekrarı olacak," dedim. "Benim üstümbaşım berbat yine."

"Saçmalama. Haydi yürü, yoksa geç kalacağız."

Aşağı indik. Arabası kapı önünde bekliyordu. Lincoln Center'e doğru giderken ne büyük bir riski göze aldığımı farkettilim. Opera Juilliard'ın sadece yüz metre ilersindeydi. Kentte Evie ile karşılaşma ihtimali en yüksek olan yer burasıydı.

Sanki önceden tasarlanmış gibi Broadway'de bir

trafik ışığında durduğumuzda camdan baktım ve Evie'yi elinde viyolonseliyle Altmış Beşinci Sokağın köşesinde gördüm. Kendi kendime, "Lanet olsun!" diye mırıldandım.

Silvia ne olduğunu anlamıştı. "Matthew, merak etme, dışardan bakıldığında içersi görülmez," dedi. Sonra dönüp bir daha baktı. "Viyolonseli neredeyse kendi boyunda. Çok güzel bir kadın."

Evie'nin yüzüne bakarken hiçbir şey söylemedim.

Zarif Silvia'nın gerçek güzelliği içine döndük olan karımdan daha güzel olduğunu düşünürdüm. Oysa Evie bu akşam her zamankinden güzel görünüyordu. Bu belki de o kestane gözlerindeki hüzündendi. Arabadan atlayıp onu kollarımın arasına almak istedim. Evie, seni incittiğim için öylesine pişmanım ki.

*

Aşıklar aşık rolündeydiler.

Bu belki de Traviata'nın en unutulmayacak performansıydı, ama ben fazla etkilenmemiştim. Opera benim için büyüsunü kaybetmişti. Artık ne Alfredo'nun aşkına ne de Violetta'nın fedakarlığına aldırış ettiğim yoktu. Kadın son aryasını okurken hiçbir şey hissetmeyerek öylece oturdum. Bizi o kadar yıl önce Paris'te gözyaşlarına boğan o parça şimdi yeni kişisel bir boyut kazanmıştı: "Tanrım, böylesine genç ölmek... mutluluğu bulmaya bu kadar yaklaşımsken."

Silvia'ya baktım ve ağlamadığını gördüm.

Aksine yüzünde bir sükunet vardı. O gece ilk kez olarak elimi tuttu ve, "Ben de mutluluğa çok yaklaşımsmışım," dedi.

Yarım saat sonra evinin önündeydik.

"Çok güzel bir geceydi, Matthew. Bir içki içmeye gelir misin?"

"Hayır, Silvia, gelemem."

"Lütfen. Nico yok, hastabakıcımın da izinli geces. Yalnız kalmak istemiyorum."

Bildiklerim nedeniyle onu reddedemedim.

Yukarı çıkınca bunun o anlık bir kapris olmadığı anlaşıldı. Yemek salonunda iki kişilik mükellef bir sof-ra hazırlanmıştı.

Hizmetçi kızın doldurduğu şampanyamı biraz çabuk içtim.

Yemek devam ederken (onun fazla bir şey yemediğine dikkat etmişim) Silvia birden bana doğru eğildi.

"Matthew, bilmeni istediğim bir şey var. Ne olursa olsun, Nico'dan ayrılıyorum. Hayatın boş hayallerle harcanmayacak kadar değerli olduğunu anladım artık. Eğer beni istersen seninle olmak istiyorum."

Lütfen devam etme, Silvia. Kendimi mümkün olduğu kadar yumuşak bir şekilde aradan çekmek istedim. "Özür dilerim. Ama ikimiz için de çok geç. On sekiz yıllık bir evlilik sanki hiç olmamış gibi davranamazsın. Ve benim de hayatımda benim için çok değerli olan biri var."

"Matthew, artık senin için hiçbir anlamım yok mu?"

"Silvia, sen her zaman güzel bir anı olarak kalacaksın."

Ayağa kalktım.

"Artık gitmem gerek."

"Hayır, lütfen gitme..." Gözleri dolmuştu.

Aptalcasına durdum. Silvia bana yaklaştı.

"Bana bunu reddedemezsin." Kollarını boynuma dolayıp beni kendisine doğru çekti.

Tam o anda kapı açıldı, Nico içeri girdi.

Bir an hepimiz donakaldık.

Nico öfkesini bastırmaya çalıştığı anlaşılan bir sesle, "İyi akşamlar," dedi. "Erken gelişimin sizi rahatsız etmesine gerçekten üzüldüm. İyi geceler, Doktor."

"Hayır," dedi Silvia.

Nico döndü. "Evet."

"Zaten gidiyorum," dedim. "İyi geceler."

Hâlâ şoktan kurtulamamış bir halde asansörün düğmesine bastım. Bir an sonra içerden Silvia'nın, "Nico, anlamıyorsun...." diye bağırdığını duydum.

Sonra sanki bir şey düşmüş gibi boğuk bir gürültü.

Bir an sonra Nico bembeyaz bir yüzle kapıyı açtı. "Doktor, çabuk!"

İçeri koştum. Silvia yerde hareketsiz yatıyordu. Ne olduğunu anında anlamıştım.

Muayene için çömelirken Nico'ya, "Çabuk bir ambulans çağır," dedim.

O telefonu açarken Silvia'ya baktım ve ilk kez sadece güzel değil, aynı zamanda huzura kavuşmuş bir yüz gördüm.

Onu hep böyle hatırlayacaktım.

YİRMİ DÖRT

YİRMİ DAKİKA SONRA hastanenin acil kapısındaaydık. Mort Shulman bizi bekliyordu. Silvia'yı hemen yoğun bakıma götürdüler. Ancak hasta yaşam destek birimlerine bağlanana kadar en yakın akrabalar bile -Nico Rinaldi bile olsa- içeri giremezlerdi.

Ben girebilirim de dışarda onunla beklemeyi tercih ettim. Şaşkın bir halde yüzüme baktı.

"İçerde olmanız gerekmez mi?"

"Silvia artık Dr. Shulman'ın hastasıdır."

"Ne zamandan beri?"

"Bu sabahtan beri."

"Ne oldu?"

"Büyük bir olasılıkla bir kanama. Bu

olasılık hep vardı. Tümörü son taramadan bu yana büyümüştü."

Birden sesi kesildi, yüzüne büyük bir keder ifadesi yerleşti.

"Çok üzgünüm, Nico. Bunun senin için çok acı olduğunu biliyorum, ama uyanmaması kendisi için olabilecek en iyi şeydir."

Nico eliyle yüzünü örttü, başını iki yana sallamaya başladı. "Yanılıyorsun. Olamaz. Onun yaşaması gerek."

"Nico, belki bir teselli değil ama, ne sen ne de bir başkası bu sonucu asla değiştiremezdi."

"Hayır, suç benim. Onu sana daha önce getirmeliydim. Ama getirmediğim... bunu anlatması o kadar güç ki. Onu çok sevdim. Küçük bir kızken bile sevdim."

Adama acıdım.

Birden yüzüme baktı.

"Ben ondan on altı yaş büyüğüm, Matthew. İlk benim ölmem gerekirdi."

Yerine çivilenmiş gibi duruyordu. O sırada yanımıza gelen bir hemşire bize bir şey isteyip istemediğimizi sordu. Nico elini salladı kadını kovalamak için. Ben iki fincan kahve getirmesini söyledim.

Sonra Nico'yu kolundan tutup plastik iskemlelerden birine oturttum. Birden uysallaşmış, hatta küçülmüş gibiydi. Ağlamaya başladı.

Uzun bir süre konuşmadan oturduk. Sonra birden bana döndü ve sesinde hiçbir acılık olmadan, "Sen onu tanımadın," dedi. "Ta yüreğinde ürkek bir çocuktu. Annesine olanlardan sonra başka türlü olamazdı da..."

Sözü nereye getireceğini merak ediyordum.

"Afrika'da sen vurulduğunda çok korkmuştu."

Bu adam ne demek istiyordu?

"Bana kendisini korumam için, hemen evlenmemiz için yalvardı."

Şimdi bunu tartışmanın ne anlamı vardı ki? Ama sözünü kesmedim. Benim bilmemi istediği bir şey olmalıydı.

"Onun çıkarıcı olduğunu biliyordum. Ona göre şu anda sen daha güçlüydün. Yaşam olasılığını elinde tutuyordum. Silvia hep önce kendisini düşünmüştür. Yirmi yıl önce onu bana ve bugün de sana getiren buydu."

Bir an yüzüne baktım. "Nico, bunları bilmemin ne yararı var? Bu neyi değiştirir ki?"

"Anlaman benim için çok önemli. Silvia sağken de benimdi, öldükten sonra da benim olacak."

O sırada Mort Shulman göründü. Şu anda oynayacağı role alışkın olmadığından çok huzursuzdu.

Neredeyse işitilmeyecek kadar hafif bir sesle, "Bay Rinaldi," dedi. "Çok üzgünüm ama..."

Nico başını eğip istavroz işareti yaptı. "Onu görebilir miyim, lütfen?"

"Elbette."

Mort kendisini odaya götürürken yaşlı koca birden durup bana döndü.

"Olağanüstü bir kadındı, değil mi?"

Yanıtımı beklemeden dönüp yürüdü sonra.

Evet, Nico. Gerçekten öyleydi.

SON SÖZ

YAĞMUR BAŞLADI. Yakamı kaldırdım ve iliklerime kadar ıslandım.

Doğu Nehrine kadar gidip amaçsızca yürüdüm. Her iki yönden gelen koşanlar mazoşizmlerinin keyfini çıkararak yanımdan geçip gidiyorlardı. Ben yürümeğe devam ettim. Kalbim sızlıyordu.

İki saat kadar sonra birden bir şey geldi aklıma: yirmi yıla yakın bir süreden beri ilk kez özgürdüm. Beni kovalayan hayaletler çekip gitmişlerdi.

Karanlık da basmıştı. Birden çağrı cihazımın ötmekte olduğunu farkettim. Cebimden çıkartıp baktım.

Ekranda kısa bir mesaj vardı: KARIN BEKLİYOR.

*

Tepeden tırnağa kadar ıslak ve titre-

yerek anahtarım ile kapıyı açtım. İçerden Brahms'ın Fa Majör Sonatının nağmeleri geliyordu. Sevgili karım viyolonselini kucaklamış, sırtı bana yüzü pencereye dönük olarak kendini müziğine bırakmıştı.

Her zamanki gibi piyano da hoparlörden kendisine eşlik etmekteydi. Evie içeri girdiğimi farketmedi bile. Ancak müziği kapattığım anda orada olduğumu anladı. Başını kaldırdı. Ama konuşmasına fırsat vermeden parmağımı dudaklarıma götürdüm.

Ben rafa gidip Brahms'ın piyano kopyasını araştırırken sesini çıkarmadan beni seyrediyordu.

Piyanonun başına oturdum, ışığı yaktım, sayfaları çevirerek kaldığı yeri buldum. "Yüz doksan dörtten başlayalım mı?" dedim.

Evie kulaklarına inanamayarak başını salladı.

Ben de ağır ağır ona çalmaya başladım.

Parmaklarım esnek değildi artık. Ama yine de çalıyordum. İkinci temaya başladım. Evie yayını kaldırdı, çaldığımı tekrar ederek bana yanıt verdi. Sonra birlikte çalmaya başladık, duygularımızı Brahms'ın diliyle anlatmaya koyulduk.

Bir mucize olmuştu ve bu en doğal olan şeyle, müzikle birleşmiştik yine. Çaldıkça beni bu sessizliğin hücrelerinden çıkarmanın ne olduğunu anlamaya çalıştım.

Büyük Fa majör akoruna gelmiştik.

"Evie..." dedim.

Sözümü kesti.

"İkinci bölümü çalalım."

Birkaç dakika boyunca dünyadaki tek ses bizim ilişkimizin ahengiydi.

"Seni hep sevdim, Evie," dedim. "Okulda ilk kar-

şılaştığımız günden beri. Ama bunu dile getiremeyecek kadar utangaçtım. Birlikte çaldığımız bazı anlarda bunu söylemeye çalıştım."

"Biliyorum." Yanaklarından sicim gibi gözyaşları dökülüyordu. "Eğer sana verdiğim yanıtı anlasaydın beni hiç bırakmazdın."

"Şimdi farkeder mi?" diye sordum.

"Hayır, Matt," diye fısıldadı. "Beraberiz ya, önemli olan sadece bu."

Bir sonraki bölüm *allegro passionato*'ydu.

BİTTİ